

Po čem smrdi v Pionovem ozadju?

V Pionu, v katerem dela tudi deset nekdanjih delavcev kanizarskega rudnika, že poldrugo leto v negotovosti - Naročil veliko, a zaradi neplačanih računov dobavitelji nočejo dati več materiala

KANIZARICA - Ko so začeli zapirati rudnik rjavega premoga v Kanizarici pri Črnomlju, je država objavila razpis za pre zaposlovanje rudniških delavcev. Izbran je bil Alojz Urnat iz Velenja in poleti leta 1997 je na črnomaljskem Majerju začelo z delom podjetje Pion, v katerem pa že poldrugo leto bolj životarijo kot živijo, zato je delavcem začelo popuščati potrpljenje.

V Pionu je začelo delati 11 ljudi, pozneje jih je bilo zaposlenih celo 22, danes pa jih je še 18, od tega 10 nekdanjih delavcev rudnika. Znano jim je, da je za zaposlitev vsakega od njih lastnik podjetja dobil 4,5 milijona tolarjev, za nakup strojev pa 250 tisoč DEM. "A če bi denar zares vložil tja, kamor je bil namenjen, bi imeli danes redno proizvodnjo, in to na sodobnih strojih. Naši stroji pa bolj spominjajo na delovne pripomočke ali muzejske primerke, medtem ko moramo proizvodnjo večkrat prekiniti, ker preprosto nimamo s čim delati. In to kljub temu, da so naši izdelki, torej strešna okna, podstrešne stopnice

in lesene line tržno zelo zanimivi in imamo veliko naročil iz domačine in tujine, celo iz Amerike," so skoraj v en glas pred tednom dni pripovedovali delavci v Pionu, ko je njihova proizvodnja zopet obstala. Le nekaj delavcev, ki še vedno razrezujejo deske na Majerju, je delalo, medtem ko so tisti, ki so se v začetku letošnjega leta preselili v veliko novo halo na rudnik v Kanizarici, stali križemrok.

"Dobavitelji materiala so dolgo dajali na up, a sedaj ne zmorejo več. Nam pa je bilo vedno in nam je še danes veliko do tega, da delamo. Delali smo celo ponoči, od doma nosili svoje orodje, iz svojega žepa kupovali vijake, prevozili na tisoče nikoli plačanih kilometrov, samo da smo pravočasno dokončali naročene izdelke. "Nagrajeni" smo bili z nerednimi plačili. Zadnje smo dobili v začetku novembra za september, pol regresa pa v bonih Kovinotehne, kjer si ne moremo kupiti kruha. A bi vse potrpežljivo, če težave ne bi trajale že leto in pol," so tarnali delavci, ki so po njihovem prepričanju sami sebi. Lastnik Urnat se ni oglasil pri njih že od letošnje pomladi, medtem ko so prokuristi Andreja Glušica iz Velenja videli le nekajkrat, kljub obljubam pa ga ni bilo že nekaj mesecev.

Delavci pravijo, da se lastnik izgovarja, da ne izpolnjujejo načrtov, a je po njihovem kriv sam, ker jim ne zagotavlja materiala. Za normalno proizvodnjo bi morali imeti dva do trikrat več materiala, kot ga imajo na voljo, sicer pa bi moralo biti v tako veliki hali za rentabilno poslovanje dvakrat več delavcev, ki bi delali v dveh izmenah, a na boljših strojih, kot jih imajo sedaj, kjer delajo čudeže. Predvsem pa se pri njih porajajo vedno nova vprašanja, na katera ne znajo odgovoriti, in se srečujejo s številnimi neznankami, ki si jih ne znajo pojasniti. Tudi zato slutijo, da v ozadju nekaj zelo smrdi. "Zakaj so nas na domu obiskovali kriminalisti, kot da smo kriminalci, in smo jim morali kazati plačilne liste? Zakaj so nam pred časom, ko smo želeli težave v Pionu obelodaniti v medijih, zagrozili, naj tega ne storimo?" je le dvoje izmed mnogih vprašanj, na katera niso dobili odgovora. A kljub vsemu pravijo, da so še vedno pripravljeni delati, toda nič več pod takšnimi pogoji kot doslej, temveč le, če začnejo od začetka, z ničle.

(Nadaljevanje na 2. strani)

SPOMENIK - V spominski avli Na vratih, novomeškem panteonu vsem, ki so darovali svoja življenja za svobodo slovenskega naroda, so odkrili doprni kip dolenjskega rojaka Staneta Potočarja - Lazarja, delo kiparja Janeza Pirnata. (Foto: A. B.)

Brez NOB-ja bi osramočeni sklanjali glave

Odkritje doprsnega kipa Staneta Potočarja - Lazarja v spominski avli v Novem mestu - Govornik Ciril Zlobec - Vztrajanje na prvotni odločitvi je vrlina posameznika in naroda

NOVO MESTO - V nedeljo dopoldne so na lepi slovesnosti Na vratih, na vhodu v historično Novo mesto, v Mušičevi spominski avli, "tem slovenskem, dolenjskem in novomeškem panteonu narodnih herojev, talcev, borcev in drugih, ki so darovali svoja življenja za svobodo slovenskega naroda", kot je dejal slavnostni govornik, partizan, pesnik, akademik Ciril Zlobec, odkrili doprni kip dolenjskega rojaka Staneta Potočarja - Lazarja, narodnega heroja, nosilca spomenice 1941, generalpolkovnika, legendarnega poveljnika Gubčeve brigade, 31. divizije in 9. korpusa slovenske vojske, delo kiparja Janeza Pirnata.

V kulturnem programu so sodelovali Partizanski pevski zbor, ki letos obhaja 55-letnico delovanja, Pihalni orkester Trebnje, dramska umetnica Milena Zupančič in Jože Falkner. Ciril Zlobec je v svojem odločnem in navdahnjenem govoru med drugim dejal: "Spomenik Stanetu Potočarju - Lazarju postavljamo kot enemu svetlih simbolov narodnoosvobodilnega boja. A tega spomenika ne postavljamo v vselem razpoloženju, kajti tako kot med vojno je slovenski narod tudi danes razdeljen in mnogi gledajo na taka obeležja z maščevalno mislijo, ki ni daleč od tiste med vojno. Tudi danes ni vseeno, na kateri strani je bil kdo v letih, ko je bil ves svet razklan na dve povsem različni polovici, na fašizem in antifašizem. Tiste, ki danes ponovno obujajo takratne sovražne delitve, vodi predvsem nezadoščenost, da niso bili zgodovinsko na pravi strani.

Stane Potočar - Lazar je bil, če uporabim izraz tistih, ki grdo in sramotilno govorijo o NOB-ju, izrazit človek kontinuitete. Ta izraz danes zelo pogosto uporabljajo v slabšalnem pomenu. Prav ta lastnost, kontinuiteta, se pravi vztrajanje na prvotni odločitvi ne glede na posledice in težave, je vrlina tako posameznika kot naroda. In hkrati je preziranje kontinuitete, tradicije dobrega in plemenitega, ena od rak ran slovenske družbe...

Kdor dvomi o vrednotah boja, v katerem je imel Stane Potočar -

Lazar eno vidnejših mest, naj si skuša predstavljati, kako bi se danes pogovarjali z drugimi narodi, kako naj bi postali del enakovredne Evrope, če bi bila v slovenskem narodu med leti 1941 - 1945 praznina ali celo, če bi bila samo kolaboracija. Če ne bi bilo NOB-ja, bi osramočeni sklanjali glave. Ker pa se to ni zgodilo, lahko s ponosom gledamo na ta naš čas. Kdor pa doma iz strankarskih razlogov še zmeraj ponižuje in sramoti ta čas, naj stopi pred svetovno javnost in pove, da je bila na Slovenskem kolaboracija pomembnejša od NOB-ja, da je bilo

Slavnostni govornik je bil partizan, pesnik, akademik Ciril Zlobec

Berite danes

- stran 2:
• Vse bolj potrebna pomoč na domu
- stran 3:
• GG uživa zaupanje lastnikov gozdov
- stran 4:
• Direktor Komunale obljubil odpoved
- stran 7:
• Naravovarstveniki ne dajo gozda
- stran 9:
• Mlečni šok je le uvod v preobrat
- stran 11:
• Usodnih 18 točk do zdaj ni zbral še nihče
- stran 18:
• Zaton mestne avtonomije v Kostanjevici

REVOZU PRIZNANJE ZA POSLOVNO ODLIČNOST

LJUBLJANA - V torek, 7. decembra, je ministrica za gospodarske dejavnosti dr. Tea Petrin predsedniku Revوزه uprave Bernardu Coursatu na slovesnosti v Cankarjevem domu v Ljubljani izročila najvišje republiško priznanje za kakovost - Priznanje za poslovno odličnost, ki ga podeljuje Vlada Republike Slovenije. Ob prejemu priznanja je predsednik uprave novomeškega avtomobilskega podjetja poudaril, da je nagrada plod desetletnih prizadevanj Revoza na področju vodenja sistema celovite kakovosti in priznanje vsem zaposlenim za odgovorno delo pri zagotavljanju kakovosti izdelkov in storitev v skrbni za zadovoljstvo kupcev.

FRANCE GORŠE V DOLENJSKI BANKI

NOVO MESTO - Včeraj, 8. decembra, so v avli Dolenjske banke v Novem mestu odprli razstavo del akademskega kiparja Franceta Goršeta. Na ogled bo do 20. decembra. Ob tej priložnosti predstavljajo tudi stenski umetniški koledar za leto 2000, ki prikazuje nekaj pomembnejših kiparjev umetnin.

Suhy na Dunaju

Pregledna razstava grafik v Albertini

DUNAJ - Danes, 9. decembra, bodo ob šestih zvečer v svetovno znanem umetnostnem muzeju Albertina, ki hrani eno največjih zbirk grafičnih listov v Evropi, odprli razstavo grafik akademskega slikarja Branka Suhyja iz Novega mesta. Po razstavi v Rimu je to že druga večja razstava novomeškega likovnega ustvarjalca v tujini. Na Dunaju se bo predstavil s 75 grafikami, ki so nastale v zadnjih 25 letih njegove bogate ustvarjalne poti. Na otvoritveni slovesnosti, ki se je bo udeležil tudi slovenski poslanik Ivo Vajgl, bo violonistka Victoria Martino zaigrala Srebotnjakovo Improvizacijo na Tartinija. Razstava bo odprta do 20. februarja.

marles
hiše maribor d.o.o.

Hiše po vaši meri

VREME

V petek bo deževalo, v soboto jutraj pa bodo padavine prenehale. Čez dan in tudi v nedeljo bo spremenljivo oblačno, a večinoma suho vreme.

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

Neuspešen pobeg

Treh kaznjencev z Doba

DOB PRI MIRNI - V petek, 3. decembra, ob 18.37 je iz Zavoda za prestajanje kazni zapor Doba skušala pobegniti skupina treh obsojencev. Pri vračanju od večerje iz skupne jedilnice so S. K., Z. M. in D. C. na skrivaj zapustili 3. bivalni oddelek in odšli proti zavodski žični in betonski ograji. Prerazali so prvo varnostno-žično ograjo in drug za drugim vstopili v varovalni, petmetrski ograjni pas. Pri tem se je sprožil signalno-varnostni alarm. Pobegli se niso ustavili na klic "Stoj!" niti na opozorilne strele. Obsojenec S. K. je uspešno preskočil 3,5 metrov visoko betonsko ograjo. Z. M. in D. C. ni uspelo in ju je prestregel paznik.

Pobeglega je skupina zasledovala v mraku po težkem in razmočenem terenu okrog 1,5 kilometra in ga ob 19.50 prijel v jarku opuščene pekarne v bližini vasi Puščava. V zasledovalno akcijo je bilo vključenih 22 paznikov iz zavoda in 6 policistov iz PU Novo mesto. Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij jim izreka pohvalo, saj so s hitro in ustrezno organizirano akcijo uspeli preprečiti pobeg skupini obsojencev, obsojenih na dolgo zaporno kazen.

L. M.

NA POTI V EVROPO

Kmetijski salto mortale

Čeprav že dolgo vemo, da bo našemu kmetijstvu v naročju Evropske unije trda predla, smo si ves čas lagali, da bo imela razumevanje za naše posebnosti. Tik pred zdajci pa so naši pogajalci s področja kmetijstva zadevo pogledali drugače. Kot je bilo pretekli teden razumeti državnega sekretarja za kmetijstvo Francija Buta, je Slovenija začela ubirati povsem drugačno pot. Načrt je tak, da jemlje diš. Slovenija naj bi do konca leta 2002, torej v pičlih dveh letih, popolnoma prilagodila pravni red na področju kmetijstva. Tako bi lahko namesto moledovanja za prehodna obdobja upravičeno zahtevala kompenzacijska plačila za kmetijstvo iz unije.

Država naj bi zato že v naslednjih tednih pospešeno sprejemala nove zakone in predpise s tega področja. To ji bo v nekaterih primerih morda uspelo, toda kdo bi vedel povedati, kako se bodo novim razmeram tako na hitro prilagodile državne službe s področja kmetijstva? Kako se bodo v novem redu, hitro spisanih predpisih in novem svetu znašla predelovalna podjetja in kmetje? Vratolomnega preobrata ni več mogoče ustaviti, saj smo prva prizora z izvozom rdečega mesa in mleka že videli. Zaostritev meril pri odkupu mleka in sprostitve državno določenih cen sta odjeknila tudi med kmeti južno od Ljubljane. Čeprav v ministrstvu zatrjujejo, da bodo rane sproti mazali z neposrednimi plačili kmetom in z drugimi ukrepi, je usoda majhnih kmetov negotova.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Košarka

Pokal Saporta

KRKA TELEKOM: MLEKARNA KUNIN (Češka)

Novo mesto,
športna dvorana Marof,
torek, 14.12.1999, ob 19. uri
Pokrovitelj: Ključavničarstvo Ivan Slapničar, s.p.
Deosan, d.o.o., Ljubljana
Žrebanje vstopnic: Mobicuk (Kobra)

Avto opremiti za zimo

Marsikomu so verjetno ostali v spominu prizori z mnogih od naših cest ob nedavnem obilnem sneženju: prevrnjeni, v najboljšem primeru samo zaustavljeni tovornjaki na klancih; avtobusi, ki so kljub svoji dobri opremljenosti običajno zaradi drugih vozil s pomanjkljivo zimsko opremo. Vozniki so znova spoznavali, kako nujno je, da svoja vozila dobro obujejo za zimo. Visok sneg in gladka cesta v preteklih zimah menda nista bila dovolj tehten razlog za nabavo zimске opreme in vse preveč šoferjev je baje vozilo po svetu s pomanjkljivo opremljenimi stroji. Letošnja zima je zato v znamenju novega zakona, ki uvaja obvezno zimsko opremo. Kaj menite o zakonski uvedbi obvezne zimске opreme? Gre za nujen ukrep v prid državljanu ali za uradniško nasilje nad vozniki? Verjetno predpisu vendarle ne gre ugovarjati, saj obvezna zimska oprema, če drugače ne, prihrani prenekateri tolar in dosti živec. Če bo zakon v očeh javnosti videti dovolj strog, verjetno na cestah pozimi ne bo več slabo opremljenih avtomobilov. Če vzamemo stvar z lahkotne plati, bo tisti čas manj lep od sedanjega: zdaj, ko običij v klancih, ljudje lahko vsaj stopijo iz svojih cestnih železnih skatel in si voščijo dober dan! O prijaznosti bo poročala katera naslednjih anket, tokratna piše o zimski opremlitvi.

ROMANA KOČEVAR, učiteljica iz Gradca v Beli krajini: "Nujno je, da so vozila za zimo dobro pripravljena, res pa je, da sta marsikoga o tem prepričala le zakon in kazen. Pri nas avto opremiti za zimo, a ne zaradi zakona, temveč zato, da tudi pozimi varno pridemo na cilj. Še posebej pa bi morali paziti na dobro opremo vozil poklicni šoferji, a sama z njimi nimam slabih izkušenj."

ANTON FILAK, kmet iz Gribelj: "Prisilni ukrepi niso priljubljene, vendar pozdravljam zakon, če bo pripomogel k varnosti na cestah. Vsak bi moral vedeti, da je dobro imeti zimsko opremo, a je nekatere sneg presenetil, ko je že veljal zakon o zimski opremlitvi. Tudi sam sem zavlačeval z zamenjavo zimskih gum, a zdaj vem, da moram to storiti do 15. novembra."

SENJA KEKEC, inkasantka parkirnine, iz Novega mesta: "Uvedba obvezne zimске opreme je pameten in koristen ukrep, saj bo gotovo pripomogel k varnosti v prometu. Vidim, da ljudje to v glavnem upoštevajo, saj ima večina avtomobilov zimске gume. Kako je to potrebno, se je dobro pokazalo ob zadnjem hudem sneženju, ko tisti z letnimi gumami niso mogli nikamor."

TONI MLAKAR, šofer v VDC Krško-Leskovce, iz Zadovinka: "Vozim varovance zavoda. Zato je pomembno, da je vozilo opremljeno za zimo. Tudi svoj avtomobil opremljam za zimo. Na cestah so pozimi še zastoji. Policija verjetno prepozno izloči iz prometa vozila brez zimске opreme, predvsem tovornjake. Vsi vozniki pa žal ne upoštevajo slabih vremenskih razmer."

SONJA ČERNOGA, svetovalka na oddelku za prostorsko načrtovanje in razvoj občine Brežice: "Mislim, da ta zakon povečuje varnost na cesti. Upam, da ne bo sam sebi namen. Verjetno pa bi bil lahko v določenih primerih nekoliko manj strog. Dosti se vozim. Zato se trudim, da bi imela zmeraj, posebno pozimi, čim varnejše vozilo, ker je to dobro zame in za druge voznike."

TONICA KOZINC, predmetna učiteljica na blanski osnovni šoli, s Pokleka nad Blanco: "Na golfu imamo zimске gume samo na pogonskih kolesih, medtem ko smo katro dodobra obuli, s tem da smo montirali zimске pnevmatike na vsa štiri kolesa predvsem zato, ker štirikrat tedensko vozimo otroka v sevniško glasbeno šolo in skušava z možem pač čim bolj zmanjšati tveganje na cesti."

MARIJA GROZNIK, kuharica v Trimu Trebnje: "Meni se zdi odveč, da sploh mora biti predpis o obvezni zimski opremlitvi, normalno bi namreč bilo, da bi vsak vsaj za svojo varnost v cestnem prometu poskrbel v največji meri, če mu je že vseeno, kaj se dogaja z drugimi. Pri nas smo pravočasno poskrbeli, da so bile zimске gume na vseh kolesih našega fonda."

MELITA MADŽAR, podjetnica iz Kočevja: "Menim, da sem za svojega jeklenega konjička kar v redu poskrbela. Ima nove zimске pnevmatike, v prtljajniku verige ter metlice za čiščenje snega z avtomobila in oken. Nisem pa tako zadovoljna kot s svojim avtomobilom s čiščenjem cest! Kljub vsej opremljenosti avtomobila sem morala kar nekajkrat v službo peš!"

JANKO KLUN, ekonom v domu starejših občanov v Kočevju, iz Ribnice: "Letos, ko je takšen zakon, mislim, da smo vsi vozniki pripravljeni na zimo. Če že kdo prej ni gledal na lastno varnost, sedaj gleda na kazni! Zahteve niso prevelike, še posebej, če greš na daljšo pot. Vsa oprema, ki se zahteva, se v snežnih razmerah tudi rabi! Osebnostni mi ni pomembno, če tako zakon zahteva ali ne!"

Po čem smrdi...

(Nadaljevanje s 1. strani)

no pripravljeni delati, toda nič več pod takšnimi pogoji kot doslej, temveč le, če začnejo od začetka, z ničle.

Silvo Grdešič, direktor rudnika Kanižarica v zapiranju, je pojasnil, da je komisija, ki jo je imenoval nadzorni svet rudnika Kanižarica, odobrila glede na investicijski program Pionu denar za prezaoposlovanje rudniških delavcev. Tega denarja ne bo potrebno vrniti, če bodo v Pionu zaposlili za nedoločen čas 14 rudniških delavcev in če podjetje ne bo šlo v stečaj. Delovna mesta mora delodajalec pripraviti v 18 mesecih, ta rok pa mu lahko podaljšajo še za dvakrat po pol leta. "V poslovne odločitve se rudnik nima pravice vtikati, če pa bodo kršene pravice delavcev, bomo sprožili postopke. Budno namreč spremljamo, kaj se dogaja v Pionu in ko bodo nastali pogoji, bomo posredovali in vnovič bančno garancijo," je pojasnil Grdešič.

Jožef Kočevár, sekretar belokranjske območne sindikalne organizacije ZSSS, pa je dejal, da imajo na sindikatu zvezane roke. "Letošnjo pomlad je bila v Pionu desetdnevna stavka, za katero javnost ni vedela, ker nismo želeli škoditi podjetju, ampak v pogovoru z delodajalcem najti rešitve. Upali smo, da bomo težave rešili

• **Tik pred zaključkom redakcije smo zvedeli, da so delavci Piona v ponedeljek popoldne zopet začeli delati, ker jim je delodajalec zagotovil material za dokončanje 200 strešnih oken in 100 kosov stopnic. Do srede decembra jih morajo namreč narediti za nemskega kupca. Do zaključka naše redakcije pa zaposleni še niso dobili plač za oktober, delodajalec jim jih je obljubil za ta teden.**

z Glušičem, saj Urnaut ni bil resen in je na veliko zapravil denar. Glušič je obljubil redne plače do 18. v mesecu, regres, plačilo dobaviteljem ter redno proizvodnjo. A se je le en mesec držal dogovora o izplačilu plač, vse ostalo so bile prazne obljube," je dejal Kočevár, ki vidi rešitev za delavce le v tem, da se prezaoposlijo, če le najdejo delo drugje.

M. BEZEK-JAKŠE

Sindikat in delavci nemočni

Najemnik v Podpreski odpustil vse delavce

PODPRESKA - Pravkar se izteka drugo leto, ko je v Lesni industriji Podpreska začelo škripati v proizvodnji, medsebojnih odnosih med vodstvom in delavci in seveda zaradi vse bolj nerednih plač. Ko so kmalu v začetku 1998. leta ostali brez njih, so nekateri začeli zapuščati potaplajočo se barko, drugi, ki te možnosti niso imeli, pa so v začetku aprila s pomočjo sindikata Neodvisnost začeli s stavko.

Tako je bilo skoraj vse preteklo leto zaznamovano z različnimi zbori, sestanki z upniki, tiskovnimi konferencami, srečanji s socialnimi službami, občino in ne nazadnje s sodišči, ki do danes še niso uspela razvozlati tega gordijskega voza. Končno je najemnik obrata, ki je sicer še vedno last LIK-a iz Kočevja, stavko razveljavil in vse delavce odpustil z ulemeljivijo, da sindikalno članstvo ni bilo preneseno, ko je LIK oddal obrat v najem. Pogodbeni dokumenti sicer govorijo o subvencijskih obveznostih najemnika, a kaže, da tega ni nihče prebral.

Ob tej tudi za današnje čase ne navadni tragediji ni nihče prisluhnil glasu zaposlenih. Tudi sindikat ni bil kaj prida uspešen. Uspel je, da so letos delavci začeli prejemati nadomestila iz Zavoda za zaposlovanje, ki pa nikakor niso realen odraz plač, dokler so jih še prejeli. Seveda pa borih 26 ti-sočakov prejema le še 12 delavcev.

Zadnja razprava, ki je bila razpisana na Delovnem in socialnem sodišču za 17. novembra, je bila spet preložena. Če so delavci nekoč zahtevali stečaj, bi bili sedaj zadovoljni tudi s prisilno poravnavo. Lastnik obrata LIK Kočevje kratko odgovarja, ki obrat prodaja. Prizadeti prosijo sodišča za prednostno obravnavo, očitno pa je, da še vedno igra prvo violino najemnik, ki jih je spravil v ta brezupni položaj. A. KOŠMERL

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica

Nova in stara zavarovalnica hkrati - Poslovati je začela 1. novembra - Po načelu vzajemnosti med mlajšimi in starejšimi - Zavarovanje napisano tudi na kartici

NOVO MESTO - Od 1. novembra letos posluje nova zdravstvena zavarovalnica, Vzajemna. To je zavarovalnica, ki jo je po dopolnitvi zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ustanovil Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in nanjo prenesel vse pogodbe, police in obveznosti. Zavarovanke in zavarovanci za prostovoljno zdravstveno zavarovanje pri Zavodu so postali z ustanovitvijo nove zavarovalnice zavarovanci in lastniki Vzajemne.

Vzajemna ima sedež v Mali ulici 5 v Ljubljani, njene poslovne enote po Sloveniji pa poslujejo na lokacijah območnih enot ZZZS, in sicer na Dolenjskem in v Beli krajini v Novem mestu, Trebnjem, Črnomlju in Metliki. Vzajemna je prva specializirana zavarovalnica v Sloveniji, ki skupaj s področjem obveznega zdravstvenega zavarovanja zagotavlja več kot milijonu zavarovancev dolgoročno zdravstveno varnost. V Vzajemni zdravstveni zavarovalnici zavarovanci sklepajo zavarovanja po načelu vzajemnosti med mlajšimi in starejšimi, kar pomeni, da mlajša generacija z vključitvijo v prostovoljno zavarovanje pomaga starejšim. Mlajši pa si z zgledno vključitvijo v zavarovanje zagotovijo nižjo premijo skozi celotno obdobje zavarovanja. Na ZZZS podarjajo, da medgeneracijska vzajemnost predstavlja human odnos med zavarovanci in je protiutež komercializaciji področja prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj. Vzajemna ima tudi edina v Sloveniji soglasje državnega Uraza za zavarovalni nadzor za novo dolgo-

ročno prostovoljno zdravstveno zavarovanje, ki bo omogočalo mlajši populaciji ustvarjati rezervacije za starost.

Na zavodu opozarjajo, da že sklenjena zavarovanja veljajo še naprej in so prenesena na Vzajemno, prav tako še naprej veljajo stare zelene izkaznice o prostovoljnem zavarovanju, in sicer pri zdravnikih, kjer se nimajo opreme za branje novih kartic, sicer pa je prostovoljno zdravstveno zavarovanje, ki ste ga sklenili na ZZZS

KMALU NOVA POŠTA

DVOR - V središču Dvora so že zabrnili stroji gradbenega podjetja Tehnika iz Novega mesta in podjetnika Kovača iz Žužemberka. Na mestu bivšega kulturnega doma in propadajočih drvarnic bo do sredine prihodnjega leta zrasla nova stavba, v kateri bodo prostori pošte, dvorana za kulturne prireditve in tudi več lokalov, svoje prostore v večnamenskem domu pa bodo imela tudi društva in občina.

ali pri Vzajemni napisano tudi na novi kartici zdravstvenega zavarovanja.

J. D.

UMRL JE DANIJEL LEPIN

LJUBLJANA - V Ljubljani je v 87. letu starosti umrl Danijel Lepin, nosilec partizanske spomenice 1941. V Odboru Osvobodilne fronte Novo mesto je deloval že leta 1941. Med vojno je bil med drugim komandant novomeškega vojnega območja, pomočnik načelnika Oddelka za zaledje pri Glavnem štabu NOV in POS, načelnik vojnega območja IX. korpusa in namestnik komandanta Tržaškega vojnega območja. Bil je tudi odposlanec Kočevskega zborra. Po vojni je opravljal pomembne dolžnosti v Izvršnem svetu SR Slovenije, bil je poslanec Republiške skupščine, več let generalni direktor Slovenskih železnic in na vodilnih mestih v Zvezi rezervnih vojaških starešin Slovenije in Zveze borcev NOB Slovenije.

Vse bolj potrebna pomoč na domu

Občine so dolžne poskrbeti za varstvo starejših - Kako je za starejše poskrbljeno na novomeškem koncu? - Nujni občinski programi in veliko sodelovanja vseh vpletenih

NOVO MESTO - Če se bo prebivalstvo še naprej staralo z enakim ritmom kot doslej, bo čez 20 let v Sloveniji že petina prebivalcev starejših od 65 let. Starostnikov je vse več tudi na Dolenjskem, kjer je bilo po statističnih podatkih konec lanskega leta 12 odst. prebivalcev, starih nad 65 let. Kot je pričakovati, je njihov delež največji na območju škočjanske in žužemberške občine, kjer dosega oz. že tudi presega 15 odst. Taki podatki narekujejo, da se tudi na območju nekdanje občine Novo mesto vprašamo, kako je poskrbljeno za starejše in kaj je treba še storiti.

Nedavno je novomeška občina na pobudo Zveze društev upokojencev Novo mesto in tukajšnjega društva upokojencev pripravila posvet o tej temi. Občine Novo mesto, Šentjernej, Škočjan, Dolenjske Toplice, Mirna Peč in Žužemberk bi morale še v tem letu sprejeti program, po katerem bodo postopno organizirale pomoč na domu kot redno dejavnost. Pri tem lahko sklenejo pogodbo z javnim zavodom, kakršna sta na primer dom starejših občanov in center za socialno delo. Na javnem natečaju lahko podelijo koncesijo drugi pravni osebi ali zasebniku ali pa same ustanovijo javni socialnovastveni zavod.

Center za socialno delo in dom starejših v Novem mestu naj bi v sodelovanju z občinami ter s civilnimi organizacijami in društvi pripravila predlog drugačnega oblika varstva starejših, kot so dnevno varstvo, stanovanja za stare, varovana stanovanja in drugo. Menijo, da bi moralo ministrstvo nemudoma opredeliti tudi možnost oskrbe ostarelih oseb v tuji družini.

Za učinkovito delo bo potrebno dobro sodelovanje vseh strokovnih služb in društev, ki so že danes vpleten v varstvo, in pomoč starejšim osebam, zato bo odsek usklajeval Center za socialno delo. Domovi za ostarele (Novo mesto ima 359 mest, Črnomelj 205, Metlika 124 in Trebnje 136) že vrsto let nudijo tudi pomoč na domu, ki, vsaj v novomeškem

primeru, zajema raznovrstno pomoč od prinašanja kosil, pomivanja posode in čiščenja do pomoči

pri oblačenju, umivanju in negi ter do pomoči pri vzpostavljanju stikov z okoljem. Poleg tega ponujajo še storitve, ki niso del javne službe (priprava kurjave, likanje, pranje, generalno čiščenje, friziranje, fizioterapija itd.). Na osnovi dolgoletnih izkušenj in strokovnega oseba Dom starejših Novo mesto ponuja občinam, da sklenejo z njim pogodbo.

B. DUŠIČ GORNIK

Ljubljansko pismo

Kaj je laž in kaj resnica?

So bili borci res "proti"?

LJUBLJANA - Na srečanjih svoje stanovske organizacije se novinarji pogosto pogovarjajo, o čem in kako pisati, da bi nam ljudje verjeli. A to pomeni, da bi javnost ne smela brati laži izpod naših peres. Vendar se dogaja tudi to, tisk objavlja laži. V največjih primerih jih javnosti posredujejo nečlani Društva novinarjev Slovenije ali pa avtorji pisem bralcev.

Tako je ob desetletnici rojstva Demosa v tisku zakrožila trditev, da je slovenska borčevska organizacija leta 1991 "odločno nasprotovala slovenski osamosvojitvi iz skupnega balkanskega kotla". In kaj je res? Zveza združenih borcev in udeležencev NOB Slovenije ni nikoli, niti leta 1991 niti kasneje, nasprotovala slovenski osamosvojitvi. Prav nasprotno! Že julija 1990 je takratni njen Izvršni odbor sklenil, da se slovenski delegati ne bodo udeležili 11. kongresa ZZB Jugoslavije, ki je bil sklican za 20. julij 1990, in ob tem zapisali: "... Borci podpisamo proces polne uveljavitve Republike Slovenije kot države, ki so ji bili položeni temelji že v času NOB z zgodovinskimi sklepi zbora odposlancev v Kočevju oktobra 1943 in potrjeni na II. zasedanju AVNOJ..." Ob koncu novembra 1990 se je omenjeni Izvršni odbor v javni izjavi zavzel za miren in dogovorjen razhod jugoslovanskih narodov, če po dogovorni poti ne bo mogoče doseči novega sporazuma med njimi, ki bi omogočil polno suverenost slehernega naroda, njihovih držav, vključno s pravico do odcepitve.

Pred plebiscitom 11. decembra 1990 je v posebni javni izjavi odločno podprl plebiscit in po-

zval vse člane, da se plebiscitu udeležijo in "...da tudi ob tem dejanju zgodovinskega pomena odločno zastavijo svoj glas in vpliv v prid slovenske suverenosti in državnosti." Ob agresiji JLA na Slovenijo je Izvršni odbor 28. junija 1991 v imenu udeležencev NOB izrazil najgloblje ogorčenje in odločen protest zaradi surove agresije enot JLA ter očitnega poskusa okupacije Republike Slovenije. V tej izjavi je med drugim zapisal: "...Prepričani smo, da slovenski narod, tako kot ob okupaciji 1941. leta ne bo dopustil, da bi zlomili njegovo jasno izraženo voljo po svobodi, neodvisnosti ter lastni, suvereni državi..." ter pozval vodstvo armade in vse odgovorne, naj takoj prenehajo z nasiljem in krvopreletjem. Posebne izjave, s katerimi so obsodili nasilje in pozvali JLA, naj takoj preneha z agresijo, so posebej sprejeli še upokojeni generali, nekdanji borci ter starešine JLA, bivše taboriščnice in bivši slovenski španski borci. V javni izjavi 9. julija 1991 pa je Izvršni odbor borčevske organizacije izrekel iskreno priznanje pripadnikom teritorialne obrambe, njihovim vodstvom ter pripadnikom in štabu civilne zaštite, se zavzel za iskanje mirolnih poti in demokratičnih poti za razrešitev jugoslovanske krize, da bi se izognili nadaljnjim žrtvam ter obsodil neodgovorne in brutalne grožnje, ki so še vedno prihajale iz armadnih vrhov.

Vse te izjave in stališča so bila v celoti ali vsaj v povzetkih objavljena v vseh najpomembnejših slovenskih medijih. Danes govorijo, da je bila slovenska borčevska organizacija proti osamosvojitvi Slovenije, je torej zlonamerna laž. Takšno pisanje, ki je v očitnem nasprotju z znanimi dejstvi in z novinarskim kodeksom, je po naši zakonodaji tudi kaznivno dejanje. Avtorji vedo, da mnoge borčevske organizacije in posamezniki nimajo ne volje ne sredstev, da bi takšne pise kazensko preganjali, in se zanj tudi zato odločajo brez strahu, da bi jim kdo stopil na prste.

VINKO BLATNIK

MERCATOR - Govorice o tem, da bo zaželena nevesta Dolenjka končno le podlegla čarom najboljšega soseda, bogatega Mercatorja, in dopolnila njegov harem, so zadnje soto dole dobile novega netiva. Direktor Dolenjke Milan Jakopin je vsem na obeh nakupoval v Mercatorjevem hipermarketu na Cikavi. Pozorni opazovalci ga večkrat videvajo tudi v družbi s Stanetom Hribarjem, direktorjem Mercatorja Dolenjska. Morda se bo pa iz vsega izcimil Mercator Dolenjka.

BARAKE - Zlasti starejša blokovska naselja v Novem mestu močno kazijo na črno postavljene barake, ki so jih na vseh pogostih in nemogočih krajih postavili lastniki avtomobilov in jih uporabljajo kot garaže. Seveda jih je v to prisilila stiska, saj v naseljih Nad mlini, Jakčeva in drugih niso gradili garaž, kjer pa so jih, jih je občutno premalo. Tako avtomobili zasedajo večino razpoložljivega prostora in taka naselja so zato še bolj neurejena, izgledajo zanemarljivo in zanikrno.

CEGLENICA - Mestni promet, ki se mu poskusno obdobje izteče konec leta, ima že več potnikov kot prve tedne, čeprav še ni prav zaživel in se avtomobili pogosto vozijo prazni. Maršikateremu pa je mestni promet prišel zelo prav ob nedavnem močnem sneženju. Ko z osebnim avtom niso mogli nikamor in tudi potem, ko je bilo zaradi kupov snega pomanjkanje parkirnih prostorov še večje kot sicer, je bil mestni promet najboljše izbira. No, z novim letom obljubljajo tudi nove avtomobile, ki bodo nadomestili sedanje, stare, izrabljene in kadeče. Morda bodo takrat popravili tudi ime ene od končnih postaj - Cegljenica v pravilno Ceglenco.

Ena gospa je rekla, da Revovski delavci plačujejo člane sveta delavcev, da se ti v njihovem imenu med sabo kregajo.

MUZEJSKA DELAVNICA TUDI V SOBOTO

NOVO MESTO - Dolenjski muzej bo zaradi velikega zanimanja organiziral novoletno delavnico tudi v soboto, 11. decembra, od 10. do 12. ure. Hkrati se muzej opravičuje vsem, ki se 4. decembra zaradi prevelikega števila udeležencev niso mogli vključiti v delavnico.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 22. novembra do 5. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Vardijan iz Adlešičev - Petro, Darja Plevanč iz Gmajne pri Raki - Boruta, Zorica Vlahovič iz Črnomlja - Anjo, Karmen Švalj iz Dohne Brezovice - Marka, Marjeta Blažič iz Židnje vasi - Miho, Renata Pavlič iz Dolnje Težke Vode - Saro, Barbara Luzar iz Črmošnjice - Laro, Veronika Rifelj iz Vrhtrebnjega - Klavdijo, Tatjana Barbo z Lešnice - Roka, Milka Kuhelj Gorenc iz Leskovca pri Krškem - Jakoba, Martina Golob iz Stranske vasi - Evgena, Natalija Cvelbar iz Šentjerneja - Lucijo, Azra Mušič iz Kočevja - Jerneja, Slavica Vardijan iz Zakanja - Marija, Mateja Letnar iz Krškega - Tima, Betka Bojanec iz Srednjega Grčevja - Jana, Mojca Teme iz Loške vasi - Vida, Nataša Stojnič z Grabrova pri Metliki - Anjo, Vladislava Vidic iz Malenske vasi - dečka, Marinka Bijek iz Praproč - deklco, Nataša Poljanec z Uršnih sel - Aljaža, Irena Veselič iz Črnomlja - Niko, Martina Žagar iz Dolenjega Podboršta - Jero, Danijela Kramar iz Jablana - Jana, Darinka Maver iz Gradenc - Andraž, Štefica Lekše iz Grobelj - Miha, Maja Djuričič iz Mihelje vasi - Daria, Marija Klemenčič iz Plemberka - Nino, Dušica Krajč iz Rosalnice - deklco.

Novo mesto: Suzana Brule iz Ulice Slavka Gruma - Niko, Jelka Rom iz Ulice Slavka Gruma - Matevža, Danica Lukšič iz Ulice Ivana Roba - Evo, Sretna Bosković iz Ulice Slavka Gruma 1 - Filipa, Alenka Andolšek iz Trziške ulice 6 - Jureta.

Čestitamo!

GG uživa zaupanje lastnikov gozdov

Novomeško GG odkupi toliko lesa kot v prejšnjih časih - Gozdarstvo rešujejo dodatne dejavnosti - Prenovili žago na Pogancah, uredili vrtnarijo - Končno koncesija?

NOVO MESTO - Letos bodo v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, ki na svojem območju gospodari z 22.000 ha državnih gozdov (od 28.500 ha, kolikor jih je bilo pred denacionalizacijo), les pa odkupuje tudi od zasebnih gozdnih lastnikov, dosegli načrtovano proizvodnjo, to je 110.000 kubikov lesa iz državnih in 55.000 kubikov odkupa iz zasebnih gozdov.

"Teh 55 tisoč kubikov odkupa iz zasebnih gozdov je toliko kot v časih, ko smo bili edini uradni odkupovalec lesa na tem območju," pravi mag. Tone Šepec, direktor delniške družbe GG Novo mesto. "To govori, da se je zaupanje lastnikov gozdov v GG povrnilo, saj v 54 letih, kolikor GG pod raznimi imeni obstaja, nismo pri odkupu lesa nikomur ostali nič dolžni." GG največ lesa proda slovenski lesno-predelovalni industriji - na prvem mestu je straški Novoles - velik kupec je krška Celuloza, 10 do 15 odst. pa ga izvozijo, pretežno slabši les za predelavo v iverne plošče, največ v Italijo.

"Gospodarske razmere v naši dejavnosti se v zadnjih letih poslabšujejo," trdi direktor Šepec. "V zadnjih dveh letih se cene lesa niso povečale, inflacija pa povzroča večje stroške dela, kar se mora odraziti v slabših poslovnih rezultatih." Vendar v novomeškem GG-ju še stikajo konec s koncem. Njihova letna realizacija znaša 2,2 milijarde tolarjev, od tega gre na račun lesa iz državnih gozdov tretjina, ostali dve tretjini pa prinesejo odkup lesa iz zasebnih gozdov, predelava lesa, vrtnarska dejavnost, peskopop in vzdrževanje

gozdnih cest. "Preživimo po zaslugi dodatnih dejavnosti, saj je gozdarski del vse manj donosen." Stanje se je poslabšalo tudi zaradi uvedbe davka na dodano vrednost, kajti na plačila kupcev čakajo dva do tri mesece, v tem času pa mora podjetje financirati državo z DDV-jem; zaradi tega imajo pri državi stalno vezanih več kot 50 milijonov tolarjev, kar jim povzroča nemajhne likvidnostne težave.

Kljub težavam in nesporodnemu stanju se v GG-ju trudijo in znatna sredstva vlagajo v razvoj in posodabljanje proizvodnje. Tako so stare traktorje za spravilo lesa zamenjali z novimi, sodobnimi, ki

Mag. Tone Šepec

Gimpex odkupi stare škatle

Novomeški Gimpex letno proda 150 Renaultovih avtobusov in tovornih vozil - Stare tovornjake vzamejo v račun

NOVO MESTO - Novomeško podjetje Gimpex je bilo ustanovljeno pred sedmimi leti kot generalni zastopnik podjetja Renault

Suhokranjski drobiž

PREDSTAVILI SO SE TUDI MLADI - Na mali slikarski koloniji Žužemberk 99 je sodelovalo tudi deset učencev osnovne šole Žužemberk, ki so ustvarjali pod vodstvom dolgoletnega prizadnega mentorja Martina Sušarskega. Svoja dela so

razstavili v mali galeriji ob telovadnici šole ob boku priznanih akademskih slikarjev in slikark. Ob otvoritvi sta sodelovali tudi Petra Banko in Špela Knafelc, mladi slikarki, in prijazno stregli gostom (na sliki).

VINO IN SOK - Predsednik odbora za obnovo gradu pri občini Žužemberk Slavko Gliha je Petru Lavriču, izkušnemu vinogradniku in sedanjemu predsedniku Društva vinogradnikov, priporočil, naj vinogradniki na prihodnji slikarski koloniji v Žužemberku predstavijo tudi suhokranjska vina, ki postajajo vse bolj kvalitetna in cenjena.

SEJA ODBORA - Konec novembra je bila že 9. seja za obnovo gradu pri občini Žužemberk. Slavko Gliha je prisotne seznanil s prizadevanji, da bi v Žužemberk "prišel" čim več denarja in ustavili propadanje gradu. Gotovo bo k temu pripomogel tudi Zbornik 2000, o katerem je bilo v nadaljevanju seje največ povedanega. Predano in vestno delo pokojnega Marjana Legana, urednika prvega zbornika, je vse člane odbora zavezalo, da bodo nadaljevali to delo, v pomoč pa jim bo v prihodnje priskočil tudi Jože Rozman, urednik Kmečkega glasa, ki bo vodil uredniški odbor zbornika. Ta bo izšel v sredini leta 2000.

S. M.

so vsi opremljeni z daljinsko vodenimi vlitji; zamenjujejo kamione za prevoz lesa. Letos so povsem prenovili žago na Pogancah in jo najodobnejše opremlili; po novem vse delo poteka v zaprtem prostoru, s tem pa so močno izboljšali delovne razmere. Naložba je veljala 140 milijonov tolarjev, zmogljivosti pa so povečali za 30 do 40 odst., in to ob istem številu delavcev. Letos so zaključili tudi investicijo v novomeško vrtnarijo: trgovina ima več kot 350 m² zaprtih prostorov, drevesnica je na več kot 400 m², v enoti v Straži so zgradili rastlinjak za potrebe cvetličarne. Celotna zadeva je stala več kot 50 milijonov tolarjev.

Sedaj na novomeškem GG-ju dela 235 ljudi (leta 1986 jih je bilo 786), zaposleni, upokojenci in bivši zaposleni so tudi največji, 64-odstotni lastniki podjetja. "Prihodnje leto naj bi končno prišli do koncesijske pogodbe z državo, za sklenitev katere si slovenski GG-ji zamenjajo prizadevanje že od leta 1994, predlog pa določitev vsebine te pogodbe pa je že dve leti na sodišču. Seveda si bomo še naprej prizadevali za posodabljanje naše proizvodnje, izboljšanje delovnih razmer in nasploh za razvoj podjetja, izboljšanje stanja na priča-kujemo tudi na trgu surovin," je optimistično zaključil mag. Šepec.

A. BARTEJ

Avstrijski Ilbau v Šentjerneju

Mešano podjetje naj bi poskrbelo za nepovratna sredstva

ŠENTJERNEJ - Po dolgotrajni in mestoma mučni razpravi, v kateri se je ponovno izkazalo, da v občinskem svetu obstajata dva ostro ločena bloka, je na zadnji seji šentjernejskega občinskega sveta pozicijski blok z večino glasov dosegel sprejem vseh predlaganih sklepov v zvezi s projektom zbiranja in čiščenja odpadnih voda v občini. Čeprav so tudi opozicijski svetniki zagovarjali, da so za ureditev te za nadaljnji razvoj občine in še posebej Šentjerneja nadvse pomembne stvari, pa so prepričani, da bi se morali zadeve lotiti drugače, predvsem pa z domačim podjetjem, novomeško Komunalno, ne pa z avstrijskim Ilbaumom. Še posebej jim ne gre v račun, da se preden so znani dokončna cena zbiranja in čiščenja odpadkov in stroški obratovanja celotnega sistema, ustanavlja občina z Ilbaumom javno podjetje. Po prepričanju občinskega vodstva in vladajoče koalicije pa je to potrebno, saj naj bi prav to podjetje poiskalo čimveč nepovratnega denarja, predvsem v Evropski skupnosti. Od tega, koliko denarja bodo tako dobili, pa bo odvisna tudi končna cena čiščenja.

S sprejetjem sklepov na zadnji seji je pravzaprav stekel projekt "Ravnanje z odpadnimi vodami v šentjernejski občini", in to na podlagi študije, ki jo je izdelalo avstrijsko podjetje Ilbau. Javno podjetje za ravnanje z odpadnimi vodami, ki ga bodo ustanovili, pa bo v 51-odst. lasti občine, 49 odst. pa bo imelo avstrijsko podjetje.

A. B.

SNEG PADA S STREH - Debela snežna odeja na strmih strehah na novomeškem Glavnem trgu pomeni veliko nevarnost za pešce in za parkirane avtomobile. Tako se je prejšnji petek sprožil plaz s strehe nekdanje Oblakove hiše in snežna gmeta je grdo spremenila obliko prednjih delov treh spodaj parkiranih avtov (na fotografiji dva od njih). Lastniki oziroma najemniki trgovine Andor nekaj hiš naprej pa so poklicali gasilce, da so očistili grozno snežno gmošo s strehe, preden bi ta naredila razdejanje pod sabo. Pri tem se postavlja tudi vprašanje odgovornosti za škodo, ki jo povzroči sneg ali ledene sveče. (Foto: A. B.)

ROTARIJSKI MIKLAVŽ - Miklavžovo obdarovanje trojčkov in četvorčkov je železni repertoar Rotary kluba Novo mesto. Šest trojčkov in četvorčkov iz novomeške in šentjernejske občine je rotarijski Miklavž obdaril na Otočcu, kjer so jim pripravili tudi otroški glasbeno-plesni program. (Foto: A. B.)

Radodaren rotarijski Miklavž

Rotary klub Novo mesto je že 7. leto zapored za miklavžovo obdaril trojčke in četvorčke iz novomeške in šentjernejske občine

OTOČEC - Šest trojčkov in četvorčkov iz novomeške in šentjernejske občine je Miklavž novomeškega Rotary kluba letos obdaril že 7. leto zapored. Tako kot vsa leta doslej je bila tudi letošnja prireditev na Miklavžev dan na Otočcu, popestrili pa sta jo glasbena in plesna točka v izvedbi otrok. Rotarijski Miklavž je obdaril trojčke in četvorčke, vsaka družina pa je dobila še po 20 tisočakov za vsakega otroka.

Miklavžev sprejem in obdaritev je ena od stalnic v programu novomeškega Rotary kluba, enega od trinajstih slovenskih tovrstnih klubov in edinega na Dolenjskem, ki deluje od 1993 in je član rotarijske družine, ki šteje več kot 27.500 klubov po vsem svetu z 1,2 milijona članov.

"Novomeški Rotary klub pri svojem delovanju namenja veliko pozornost socialnemu programu, ki obsega razne humanitarne-socialne dejavnosti," pravi predsednik novomeških rotarijcev Frane Smerdu. Tako so novomeški rotariji zbrali pol kupnine za stanovanje za dolenjsko društvo paraplegikov, stipendirajo rejlenko iz Bele krajine med visokošolskim študijem, vsakemu otroku, ki se rodi v novomeški porodnišnici, podarijo slikanico, ob 100-letnici Leona Štuklja so za novo športno dvorano v okviru Šolskega centra,

ki se imenuje po slovitom novomeškem olimpijcu, prispevali semafor.

Večino denarja, potrebnega za te in podobne projekte, dobijo z donacijami, del pa ga prispeva seveda tudi 28 članov s članarino, ki znaša okoli 55 tisočakov na leto. Tudi celoten izkupiček od vstopnine in sponzorskih sredstev od gledališke predstave Toneta Partličja Na svidenje nad zvezdami, ki jo bo gledališka skupina KUD Svoboda s Senovega izvedla 28. januarja prihodnje leto v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu, bo šel za njihove socialne programe.

A. B.

DOBRODELNI KONCERT V ŠKOCJANU

ŠKOCJAN - V nedeljo, 12. decembra, ob 17. uri bo v dvorani gostilne Luzar v Škocjanu dobrodelni koncert družinskega tria Novina pod geslom "Samo življenje za druge je vredno življenja". Na koncertu bodo predstavili tudi CD Kje si zdaj?, ki so ga izdali pred kratkim. Celoten izkupiček bodo namenili bolnim otrokom. Vstopnice bodo prodajali uro pred koncertom.

NAGRADE RAZISKOVALCEM IN INOVATORJEM - V petek, 3. decembra, je v Dolenjski galeriji novomeški podžupan mag. Boris Dular podelil nagrade za dosežke na področju raziskovalne in inovacijske dejavnosti v novomeški občini za letošnje leto. To je bila že 22. podelitev teh nagrad. Tokrat so jih dobili (z leve): Janez Sovič (ZTKS), Rozalija Skobe (OŠ Center, oba za mentorsko delo z mladimi), Anton Redek (Labod, za inovacijsko delo), Darko Krevs (Revoz, za inovacijsko delo), Matevž Harlander (gimnazija Novo mesto, za raziskovalno delo mladih), Marija Vida Kramar, dr. med. (bolnišnica Novo mesto, za življenjsko delo), doc. dr. Janko Kos (Krka, za raziskovalno in inovacijsko delo), Jože Golob (Revoz, za inovacijsko delo), mag. Jože Malenšek in Aleša Punčuh Kolar (oba Krka, za raziskovalno in inovacijsko delo). (Foto: A. B.)

Zdravnikov ni v Metliki

Študenti metliškega zdravstvenega doma se po končanem študiju zaposlijo drugje - Sodobna oprema - Predlogi svetnikov

METLIKA - Metliški svetniki so se na zadnji seji seznanili z delom in težavami v tukajšnjem zdravstvenem domu. Direktor dr. Blaž Mlačak je pohvalil, da je opremljenost doma na državnem povprečju, z ultrazvočno diagnostiko ter aparaturami za diagnostiko srca in ožilja pa so celo nad slovensko ravni. Prav tako so v zadnjih letih dobila obnovili in posodobili dom.

Sveđa pa brez težav ne gre. Največja je zaradi odhajanje zdravnikov. Čeprav jih je zdravstveni dom z lastnim denarjem štendirajo študenta na medicinski fakulteti. Ko bodo iskali novega zdravnika, se bodo morda srečali tudi s stanovanjskim problemom, saj so bila vsa stanovanja zdravstvenega doma prodana po Jazbinškem stanovanjskem zakonu.

V metliškem zdravstvenem domu imajo neresen tudi problem dežurstev, saj jim ŽZZS priznava le denar za tedensko in nedeljsko dežurstvo zdravnika ter osemurno nedeljsko dežurstvo zdravstvenega tehni-

ka. Tako je čez teden ponoči dežurni zdravnik sam, šofer pa je na voljo na klic. Po zagotovitvi dr. Mlačka pa ne glede na pogodbo, sklenjeno z ŽZZS, opravijo vse storitve, ki jih želijo zavarovanci, četudi za presejanje pogodb nimajo plačila. Tako so v desetih mesecih uresničili že 97 odst. letnega programa.

Direktor je dejal, da se le redko zgodi, da ne bi prišli na vrsto vsi pacienti, res pa je, da nekateri zaradi visoke številke čakajo po nekaj ur. Zato naj bi jih v prihodnje naročali ob določeni uri. Sprejel je pobudo svetnikov, da bi pediatrija prihajala v Metliko dvakrat na teden ter da bi v laboratoriju delali tudi popoldne. Svetnica Minka Kočvar je predlagala, da bi trajno rešili vprašanje zobozdravnika za otroke, ne bi pa bilo narobe, če bi zaposlili še kakšnega odrasle, medtem ko naj bi bila dežurna celotna reševalna ekipa. Boris Govednik je menil, da je v metliškem zdravstvenem domu za zares bolne zdravnikov dovolj, premalo pa jih je za tiste, ki zaradi psihičnih stisk, ki jih imajo zaradi slabih gospodarskih razmer, iščejo pomoč pri zdravniku. Tem pa po njegovem v občinskem svetu ne morejo pomagati.

M. BEZEK-JAKŠE

Direktor Komunalne obljubil odpoved

Metliški svetniki se tudi drugič niso mogli dogovoriti o ceni in obračunavanju zbiranja, odvoza in deponiranja komunalnih odpadkov - Juš Mihelčič protestno zapustil sejo sveta

METLIKA - Metliški svetniki so prekinili točko dnevnega reda na novembrski seji, na kateri bi morali sprejeti ceno za prost. meter zbiranja, odvoza in deponiranja komunalnih odpadkov. Točko so prestavili na sejo, ki je bila pred tednom dni, ker so menili, da se bodo lažje odločili, ko bodo imeli več podatkov. A tudi tokrat niso sklenili ničesar, ampak so točko dnevnega reda spet prekinili.

Metličani so doslej plačevali odvoz smeti glede na število oseb v gospodinjstvu, kar pa po novem ne bo več mogoče. Komunalna pa je dobila pozitivno mnenje ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, da lahko za prost. meter smeti zaračunava 1.536,49 tolarja. To ceno bi morali potrditi tudi občinski svetniki. Jože Kostelec iz odbora za komunalno je dejal, da je bil njihov odbor za novo ceno, prav tako Jože Matekovič iz odbora za javne finance in gospodarstvo. Oba sta se strinjala, da je odvoz odpadkov sedaj v občini skoraj zastoj, Matekovič pa je opozoril, da bi morali omiliti ekstremne primere. Tako naj bi enočlanski gospodinjstvom, ki imajo malo smeti, a velike kante, zaračunavali manj. Toda Alojz Malenšek je protestiral. Nove cene naj bi veljale za vse, brez izjeme. Predvsem pa občinski svet ne more določiti, koliko smeti bo kdo ustvaril, ljudje pa si bodo po njegovem kupili količini primerne kante in odvoz plačali glede na njihovo velikost.

Direktor Komunalne Juš Mihelčič je pojasnil, da ni druge možnosti, kot da sprejmejo predlagano ceno, saj v osnutku proračuna

za prihodnje leto ni predvideno, da bi občina plačevala odvoz odpadkov in bi bila lahko cena za občane nižja. Priznal je sicer, da bi bilo bolj pošteno obračunavanje po številu družinskih članov, a zakonodaja predvideva le obračunavanje po litri ali teži smeti. To pa pomeni, da bi štiričlanska družina, ki ima 120-litrsko posodo, po novem plačevala 420 tolarjev več kot doslej.

Svetniki so, ko so si ogledali podatke o velikosti kant, ugotovili, da ti v številnih primerih sploh ne držijo, zato so vprašali, zakaj bi morali verjeti drugim podatkom, ki jih je v gradivu o poslovanju iz izdubo navedla Komunalna. Marjan Končar iz Komunalne je dejal, da so šli od hiše do hiše in popisovali velikost kant, ne ve pa, zakaj so odstopanja. Predlagal je, da svetniki sprejmejo ceno za odvoz prost. metra smeti, na Komunalni pa bodo že poskrbeli, da bodo stvari stekle, kot bi morale. A se svetniki niso dali ugnati. Kolikor je bilo razpravljalcev, toliko je bilo tudi predlogov, kako naj obračunavajo zbiranje, odvoz in deponiranje odpadkov, dokler se niso zapletli v tolikšni meri, da je župan Slavko Dragovan predlagal prekinitev točke, pripravili pa naj bi nov predlog za izračunavanje cene odvoza smeti. Takrat pa je

direktor Mihelčič, ki je hkrati tudi svetnik, protestno zapustil sejo in obljubil, da bo županu prinesel odpoved.

M. BEZEK-JAKŠE

Reza ni šla v Ameriko

Terezija Žarkovič iz Butoraja bo jutri dopolnila 95 let

BUTORAJ - Reza, kakor po domače pravijo Tereziji Žarkovič, bo jutri, 10. decembra, praznovala 95. rojstni dan. Starost preživlja na Butoraju pri Črnomlju, v hišici, v katero se je leta 1941 prisožila k Jožetu Žarkoviču. Tu jo zdaj streže njena snaha Zofija Lilek.

Terezija Žarkovič

Kuha ji, pere in skrbi, da ima starca v svojem domu čisto in toplo. Rezi se sedaj kar lepo godi, svoj čas pa se je morala sama presneto potruditi, da je zaslužila svoj vsakdanji kruh.

Rodila se je namreč na kmetih na Selih pri Dragatušu. Gospodar Jure Lilek, njen oče, je še pred njenim rojstvom večkrat odpotoval v Ameriko. Ko se je rodila, je ostal doma, so pa zato čez veliko lužo odhajali njeni starejši bratje in sestre. Osem otrok je rodila mati Ana, a Terezija je kot najmlajša poznala le tri. Potem so se tudi ti odpravili v Ameriko in za vedno ostali tam. Oče je umrl že med prvo svetovno vojno, mati pa v drugi polovici dvajsetih. Trdo kmečko delo jo je spremljalo od jutra do večera. Čas, ki ga je preživela na paši, je bil počitek za telo in dušo.

Ko se je leta 1941 prisožila k Jožetu Žarkoviču v Butoraj, je tam dobil dom tudi njen šestnajstletni sin Matija. Vendar ne za dolgo, saj je kmalu zatem izbruhnila vojna in Matija je odšel v partizane. Po vojni je dobil delo v Črnomlju, Reza, ki je kmalu zatem postala vdova, pa na butorajskih poljih. Temu delu je ostala zvesta v visoko starost. Zdaj ne gre več, zato se prepušča snahini skrbi, razveseljujejo pa jo tudi vnukinja in štirje pravnuki.

T. JAKŠE

Ljudska univerza je največja šola

Črnomaljska Ljudska univerza ima 40 let po ustanovitvi okrog 700 učencev, torej največ od belokranjskih izobraževalnih ustanov - Letos še univerza za tretje življenjsko obdobje

ČRNOMELJ - Leta 1959 je bila v Sloveniji ustanovljena večina ljudskih univerz, tako tudi v Črnomlju. Čez nekaj let so se preimenovala v delavske univerze, v začetku devetdesetih pa so jim vrnilo prvotno ime, čeprav so bile, kot pravi direktorica črnomaljskega Zavoda za izobraževanje in kulturo (Zik) Nada Žagar, glede na vsebino te univerze ves čas ljudske.

Črnomaljska Ljudska univerza, ki je danes ena od štirih enot Zika, je svoj razcvet doživela v drugi polovici sedemdesetih let ter ponovno v devetdesetih letih. Ta razcvet traja še danes. Iz leta v leto je namreč več programov, v katerih se izobražuje vse več slušateljev. V zadnjih petih šolskih letih si je vsako leto nabiralo znajne okrog 700 ljudi iz vse Bele krajine, od tega okrog 30 odst. iz metliške in desetina iz semiške občine.

Več kot polovica vseh slušateljev si v črnomaljski Ljudski univerzi pridobiva izobrazbo, vsaj sto pa jih vsako leto zaključijo tovrstno izobraževanje. Razlog za tolikšno zanimanje za izobraževanje je predvsem v tem, da je izobrazbena raven v Beli krajini zelo nizka. Se pa je, tudi po zaslugi Ljudske univerze, ki je največja šola v Beli krajini, v zadnjih letih povprečna stopnja izobrazbe Belokranjcev precej izboljšala.

Tukajšnja Ljudska univerza se od ostalih izobraževalnih ustanov loči po tem, da ima v šolskem letu tudi 30 in več izobraževalnih programov. Udeleženci izobraževanja se zelo razlikujejo tako po izobrazbi kot po starosti: najmlajši še ne obiskujejo osnovne šole, najstarejša slušateljica pa šteje 75 let. Ima veliko honorarnih sodelavcev, ki so stober izobraževanja. Četrta razlika pa je v tem, da si kar 90 odst. dohodka prisluži s "prodajo" izobraževanja na trgu, ostalo pa primakneta črnomaljski proračun in ministrstvo za šolstvo in šport, ki sofinancirata po enega andragoškega delavca.

Letošnjo jesen so v okviru Ljudske univerze v Črnomlju ustanovili let kot 19. v Sloveniji Univerzo za tretje življenjsko obdobje, ki ima že približno 50 članov. V tem šolskem letu bodo v njej pripravili pet delavnic ter tri izobraževalne oblike, najverjetneje tečaj nemščine, slikanje na svilo in zdravstveno

VSİ SVETNIKI "ZA"

METLIKA, PODZEMELJ - Tukajšnji svetniki so na zadnji seji pred tednom dni dali pozitivno mnenje k imenovanju Nade Krašovec-Klančar za direktorico Centra za socialno delo Metlika, ki je bila direktorica tudi doslej. Prav tako so vsi svetniki dvignili roke za pozitivno mnenje k imenovanju Staneta Vlašiča za ravnatelja osnovne šole Podzemelj. Nasledil je Tonija Gašperiča, ki je odšel v pokoj.

PESTER "VESELI DECEMBER"

METLIKA - V okviru "Veselega decembra" bo v petek, 10. decembra, ob 11. uri v kulturnem domu na Suhorju lutkovna igrlica Lunino kraljestvo, v metliškem kulturnem domu pa za metliške in podzemeljske osnovnošolce filmska predstava. V nedeljo, 12. decembra, se predšolski otroci, starši in šolarji lahko udeležijo izleta v praznični svet Cankarjevega doma v Ljubljani, kjer bodo sodelovali v ustvarjanju delavnic, igranicah, pravljicnih urah ter si ogledali igrice Take mačje, take mišje. Prijave in 500 tolarjev za vstopnino zbirajo v pisarni OZPM Metlika in v Ljudski knjižnici, informacije pa je mogoče dobiti tudi na tel. 60-360. V torek, 14. decembra, bo ob 15.30 v otroškem vrtcu v Metliki pravljica ura za otroke, ki ne obiskujejo vrtca, v knjižnici na Radovici pa ob 16. uri praznična delavnica ob dnevu prostovoljcev. V sredo, 15. decembra, bo v metliškem kulturnem domu lutkovna igrlica za metliške šolarje. Naslednji dan bo ob 15. uri v kulturnem domu na Suhorju novoletna voščilnica za starše, uro pozneje pa za otroke, ki ne obiskujejo vrtca, odprti dan metliškega otroškega vrtca in lutkovna igrlica.

DESETI NOVOLETNI DIRENDAJ

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj pripravlja letos že 10. Novoletni direndaj. V soboto, 11. decembra, bo ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu nastopila baletna skupina Croatia iz Zagreba s Plesom katedetov. Naslednji dan se bo prav tako v kulturnem domu ob 16. uri predstavila gledališka skupina Mesečniki iz OŠ Loka z igrice Kdo je napravil Vidku srajčico. V četrtek, 16. decembra, pa bodo ob 17. uri otroci v knjižnici izdelovali okraske za novoletno jelko.

OZPM Metlika

Pomembna za člane, manj za občine

Vodstva šestih društev belokranjskih upokojencev o delu v iztekajočem se in novem letu - V društvih dobra skrb za starejše, občine pa jim iz proračunov odmerjajo le skromen denar

SEMIČ - Pretekli teden so se na letnem sestanku srečali člani upravnih in nadzornih odborov šestih belokranjskih Društev upokojencev. V ta društva je vključenih skoraj 3.300 upokojencev Belokranjcev, zanimivo pa je, da si je njihovo delo zelo podobno.

V Društvih upokojencev Črnomelj, Gradac, Metlika, Semič, Suhor in Vinica pripravljajo različna srečanja in izlete ter se udeležujejo pohodov. Obiskujejo svoje ostarele in bolne člane, še posebej pa se jih spominjajo ob koncu leta ali pomembnejših osebnih jubilejih. Precej članov plačuje prispevke za vzajemno samopomoč, skoraj vsi, v nekaterih društvih pa prav vsi, plačujejo članarino. Ob predlogu, naj bi bila ta v prihodnje v vseh Društvih upokojencev v Beli krajini približno enaka, se je razvila polemika, razpravljalci pa so se zavzemali predvsem za to, da skok članarine ne bi smel biti prevelik. Dogovorili so se, naj bi bila članarina v prihodnjem letu 700 tolarjev, lahko pa jo v društvih tudi povečajo ali zmanjšajo.

Upokojenci so opozorili na denar, ki jim ga, kljub temu da veljajo njihova društva za večja v svojem okolju in imajo med upokojenci pomembno vlogo, iz občinskih proračunov odmerjajo zelo skopo. Navadno dobijo po nekaj desetstotakov na leto, tako da se preživljajo le s članarino in prostovoljnimi prispevki. Prav tako niso mogli mimo dejstva, da se članstvo stara, zato imajo ponekod težave z vodstvom. V društvu upokojencev Metlika tako nimajo predsednika, društvo upokojencev Gradac pa je zastopal nekdanji dolgoletni predsednik, saj na sestanku ni bilo nikogar iz ožjega vodstva.

Eden od razpravljalcev je spomnil, da se v treh dneh v državnem zboru kroji usoda upokojencev, a o spremembi pokojninske zakonodaje govorijo tako zapleteno, da upokojenci prav nič ne razumejo. Zato ga je zanimalo, kako bodo pokojnine prizadele sedanje upokojence. Žal ni bilo nikogar od pristojnih, ki bi mu znal na-

• Belokranjski upokojenci so se na sestanku v Semiču dogovorili, da bodo prihodnje leto tovrstni sestanek pripravili v društvu upokojencev Vinica, pohod društvo upokojencev Suhor, medtem ko bodo športne igre upokojencev Dolenjske in Bele krajine v Novem mestu, trajale pa bodo cel teden.

tančno odgovoriti. Predsednik DeSUS Črnomelj Vinko Babič je pojasnil le, da bodo pokojnine razen izjemno visokih še naprej usklajevali z rastjo plač, prav tako pa bodo izplačevali regres za rekreacijo.

M. B.-J.

Črnomaljski drobri

ODGOVOR - Metliški župan Slavko Dragovan, ki se je edini od belokranjskih županov udeležil okroglo mize v Vinici, na kateri je gostoval tudi notranji minister Borut Šuklje, je ministru zastavil vprašanje, kdaj bodo uredili 49 kilometrov neizviljske kopenske meje med metliško občino in Hrvaško. Dobil je kratek Šukljegov odgovor, da se s tem vprašanjem ukvarjajo na ministrstvu za zunanje zadeve. Čeprav si z odgovorom, dobljenim v črnomaljski občini, ni mogel veliko pomagati, je bil za metliškega župana vseeno koristen. Bo vsaj vedel, koga povabiti na obisk v svojo občino.

BARVA - Vinčani se sploh ne čudijo več, da se slovenski in hrvaški državni vrh ne moreta dogovoriti o pomembnih meddržavnih vprašanjih, četudi se usklajujeta že vrsto let. Kako se bosta državi dogovorili o velikih stvarih, ko pa se celo o drobnih, povsem obrobni ne moreta poenotiti. Kako naj bi si Vinčani sicer razlagali "umetnijo" na mostu čez Kolpo pri Vinici, ki povezuje obe državi. Na slovenski strani je ograja na mostu rumena, na hrvaški pa zelena. So morda pleskarji hoteli s tem simbolično pokazati, da smo Slovenci zrel za vstop v Evropsko unijo, Hrvati pa še zeleni?

Semiške tropine

TRGATEV - Semiški šolarji so se pretekli teden kar dva dni drčili po strmini v Padarju, kjer so imeli Plutovi z Mladice nekdanji vinograd. Zato so na kratko delali kar, da gredo na ledeno trgatve. Glede na to, da imajo vinogradniki z vinom ledene trgatve bolj malo zaslužka, bi lahko rekli, da je imel tokrat vsaj nekdo dobiček: otroci namreč.

HRUP - Semiški podžupan Anton Malenšek se razburja, da sliši domov glasbo z vsake semiške veselice in da bi zato lahko plesal kar doma. Če bo to preveč vztrajno ponavljal, se mu v naslednji sezoni veselic kaj lahko zgodi, da mu bodo prireditelji veselic prišli domov zaračunat vstopnino.

STREHE - Župan Janko Bukovec je sklenil, da ne bo nič več popustljiv do tistih, ki so jih celo dvakrat pisno opozorili, naj dajo zaradi varnosti na strehe snegobrane. Opozorilo so dali ljudje pod ušesa, zadnji sneg pa se je z njihovih streh popeljal na bližnje ceste ter jih izdatno zasul. Bukovec je obljubil, da bo takšne malomarnežije prijavil sodniku za prekrške. V svoj zagovor lahko prijavljenci rečejo, da so njihove strehe poleti povsem neoporečne in da jih bodo odslej uporabljali le še takrat.

MRLIŠKI VENCI - Kočevska občina je bila včasih na 14. mestu po nacionalnem dohodku na prebivalca, po najnovejših podatkih pa je menda na 12., le da tokrat od zadaj! Po mnenju tistih, ki so naklonjeni bolj bogati in bleščeči okrasitvi mesta iz zadnjih nekaj let, so primerno takšnemu žalostnemu stanju kočevske občine v primerjavi z ostalimi v državi, začeli prejšnji teden okrajevati tudi mesto. Glede na to, da je arhitektka Mateja Dekleva povedala, da okrasitev mesta izžareva energijo ljudi, ki živijo v kočevskem prostoru, se ne gre čuditi, da prejšnji teden po kandelabrih razobešene vence iz smreševine ljudje primerjajo z mrliški venci!

40 MILIJONOV ZA OGREVANJE? - Bazen v Kočevju je bil zaprt celih 16 let, vendar ga je občina v vseh letih v skrbi, da objekt in vse tehi ne bi propadli, vestno ogrevala. Kljub temu je streha povsem dotrajala, prav tako instalacije, stene pa celo tako, da so se v siporeksu pojavile luknje. Koliko denarja je zato kočevska občina zmetala stran, razumljivo, noče nihče obešati na veliki zvonec. Seveda pa je povsem druga stvar, če prislusnemo sanjarjenju nekaterih, kaj bi lahko storili s 40 milijoni dolarjev, če občina ne bi leta plačevala ogrevanja prazne stavbe bazena!

Ribniški zobotrebeci

VESTNI SVETNIKI IN SVE-TOVALCI - Da december ni le mesec veselja, nakupov in obdarovanj, ampak še vedno tudi trdega dela pred zasluženim počitkom v prazničnih dneh, v Ribnici med drugimi dokazujejo tudi občinski svetniki. Danes bodo namreč na svoji 7. redni seji med bolj ali manj nujnimi zadevami odločali tudi o tako pomembni zadevi, kot je osnutek odloka o proračunu občine za prihodnje leto. Nič manj pomemben ne bo plan investicij za obdobje od 2000 do 2004 ob določitvi namembnosti bivšim objektom blagovnih rezerv na Marofu, kar bo županu in občinski upravi omogočilo nadaljnje delo na zamišljeni preureditvi objektov v galerijo, pa pred iztekom leta ne bodo pozabili niti na Romo, saj jim je župan v predlogu dnevnega reda za današnji sejo namenil posebno točko. Če bodo svetniki po današnji seji zato že lahko odšli na zaslužen počitek, pa ribniški kmetijski svetovalec nanj še niti ne pomisli! Čaka jih namreč še organizacija enodnevnega seminarja o govedoreji, ki bo 16. decembra v prostorih gostilne Mihelič v Ribnici. Kmetje se lahko za seminar prijavijo do jutri, morajo pa tudi prijaviti plačati tudi kotizacijo v višini tisoč dolarjev. Organizatorji si s tem želijo zagotoviti zanesljivo udeležbo na seminarju, saj bo ta že v dneh, ko bo večina zaposlenih le še težko mislila na resno delo, tisti, ki bodo, pa zaradi že tradicionalno množičnih kolektivnih in individualnih dopustov tako ali tako ne bodo mogli storiti nič!

Dobrepolski krompirčki

PREDAVANJE O POGRINJ-KIH - Kmetijska svetovalna služba Dobrepolje-Struge v sodelovanju z Društvom podeželskih žena Dobrepolje-Struge bo 14. decembra ob 19. uri pripravila v sejni sobi občine predavanje o pripravi prazničnih poginjkov za božične in novoletne praznike. Predavala bo Iva Dolenc.

GLASBENI VEČER - V soboto, 11. decembra, zvečer bo v Jakličevem domu "Večer črnske duhovne glasbe". Organizira ga Mladinsko društvo. To društvo, ki je pred kratkim dobilo svoj mladinski center, organizira 10. decembra turnir v namiznem nogometu, 17. decembra pa turnir v biljardu.

POLICISTI SVETUJEJO - V zadnjem obdobju je več tatvin, kar je presenetljivo za sicer pošteno Dobrepolje. V občino pa prihajajo nepridipravi od drugod, zato policisti opozarjajo, naj domačini bolje varujejo svoje hiše in avtomobile, o prihodu sumljivih tujcev pa naj obvestijo policiste. V občini so v oktobru zabeležili 11 kaznivih dejanj, od tega največ tatvin, tatvin in vlovov (predvsem v avtomobile).

STARO IN NOVO - Poročali smo, da so Dobrepoljci dobili pred kratkim pri pokopališču na Vidmu mrliško vežico. Nekateri že predlagajo, naj bi v obred ob smrti vključili tudi stare običaje, kot je bdenje ob mrlju itd. Spet nekdo je predlagal spremembo namembnosti vežice, ki "naj bi jo spremenili iz komunalne v kulturno-prosvetno ustanovo...in jo dali v uporabo raznim društvom ali pevskim zborom, ki jih je v občini kar nekaj".

Smučišče ima prenovljeno vlečnico

Smučišče v Dolgi vasi obratuje že drugo leto - Ob vikendih tudi do 300 smučarjev

KOČEVJE - Mercator - Kmetijsko gospodarstvo Kočevje je v soboto organiziralo na smučišču v Dolgi vasi Miklavžev veselalom za deklice in dečke v starosti do 18 let. Smučišče je odprto že od 20. novembra, ko je zapadel prvi sneg, če ga bo še dovolj, pa bodo na smučišču, ki letos obratuje že drugo leto, v kratkem organizirali tudi smučarsko tekmovalstvo za odrasle.

Že lani, ko je po sedmih letih oddajanja v najem M-KG ponovno prevzel Ski bar v Dolgi vasi, so se s smučarskim klubom in občino dogovorili, da bo Mercator prevzel v upravljanje tudi smučišče. Najprej so usposobili večjo od obeh vlečnic, ker pa ta več kot 10 let ni obratovala, se je vso sezono kvarila. Zato so jo letos temeljito obnovili, hkrati pa so obnovili tudi teptalni stroj, kar je skupaj s pripravo 400 metrov dolgega smučišča na začetek letošnje smučarske sezone M-KG stalo okoli 4 milijone dolarjev. Po nedavno sprejetem rebalansu občinskega proračuna bo kočevska občina še letos za smučišče prispevala 1,7 milijona dolarjev, M-KG Kočevje pa tudi že išče sponzorje. V ta namen pripravljajo reklamne table, kar pa bo letos na smučišču tudi novost.

Med tednom je dnevno na smučišču povprečno okoli 30 do 40 smučarjev, ob vikendih pa se jih zbere tudi do 300. Celodnevna karta stane 1.500 dolarjev za odrasle, 1.000 za otroke od 7. leta naprej in 500 dolarjev za mlajše, poldnevna pa 1.000 za odrasle in 700 za otroke. Kljub temu da je cena za celodnevno smuko med najnižjimi v državi, predvsem pa najnižji v primerjavi z ostalimi bližnjimi smučišči, nudijo tako kot na ostalih smučiščih tudi popuste za skupine, vikend pakete in še posebne popuste šolam. Samo pretekli teden so učitelji iz obeh kočevskih OŠ in OŠ Stara Cerkev na smučišču izpeljali pet tečajev za šolarje, še pred koncem leta pa namerava M-KG z njihovo pomočjo organizirati tudi smučarski tečaj za odrasle. Za prihodnje leto razmišljajo, da bi nabavili še veli-

ko vlečnico, če bo dovolj razumevanja in interesa, pa morda celo sedežnico.

M. L.-S.

PRAZNIK DOBREPOLJA

DOBREPOLJE - Občina Dobrepolje slavi svoj praznik 6. decembra, se pravi na rojstni dan pomembnega Dobrepoljca Frana Jakliča, pisatelja, gospodarstvenika in politika. V počastitev praznika je bila najprej šahovska simultanka z mednarodnim mojstrom Leonom Gostišem, minulo soboto, 4. decembra, pa osrednja svečanost, na kateri so nastopile domače kulturne skupine in gostje iz Kostela (Prifarski muzikanti). Na njej so predstavili tudi ponatis knjige Frana Jakliča "Vaška pravda". Načrtovano je bilo tudi odprtje lekarne, ki pa bo zaradi nekaterih težav z opremo, odprla vrata nekaj mesecev kasneje.

KRPANOVA KOBILA:

"Po uradnih zdravstvenih merilih pripada Dobrepoljem po en in pol zdravniku in prav toliko zobozdravniku. Zdaj se bodo skregali z Grosupeljcani, kateri polovici hočejo."

M. LESKOVŠEK-SVETE

Ubili dve muhi na en mah

S preureditvijo stavbe bazena za potrebe knjižnice bodo rešili stavbo pred nadaljnjim propadanjem, knjižnici pa končno zagotovili primerne prostore - Konec del leta 2001

KOČEVJE - Leta 1974 zgrajeni pokriti bazen v Kočevju ne služi svojemu namenu že več kot 15 let. Z letos začeto preureditvijo bazena za potrebe knjižnice bodo zato ubili dve muhi na en mah: zapuščen objekt bodo rešili pred nadaljnjim propadanjem, kočevski knjižnici pa končno zagotovili primerne prostore.

Kljub dolgoletni želji številnih občanov Kočevja, da bi bazen ponovno usposobili, občina nikoli ni premogla denarja za obnovo dotrajane, energetsko potratno grajene stavbe. Zato so v skladu s sklepom, ki ga je sprejel še občinski svet v prejšnji sestavi skoraj tik pred koncem svojega mandata leta 1998, da se za novo lokacijo knjižnice določi stavba bazena po že lani pripravljeni projektni dokumentaciji, v drugi polovici letošnjega leta pričeli z gradbenimi deli. Na javnem razpisu za ureditev prostorov nove knjižnice v objektu bazena na Trgu zbora odposlancev 24, ki je bilo edino javno naročilo, za katero je obvezna objava javnega razpisa, ki ga je kočevska občina letos oddala preko oddelka za družbene dejavnosti, je bilo izbrano kočevsko gradbeno podjetje Obnova.

Celotna površina bazena, ki ga preurejajo v knjižnico, meri 1.200 kv. metrov. V dveh etažah bodo poleg prostorov za hrambo knjižnega gradiva, izposoje knjig in drugih delovnih prostorov za os-

novno dejavnost tudi prostori, ki jih splošnoizobraževalna ustanova, kot je knjižnica, potrebuje za izvajanje kulturne informacijske dejavnosti in ne nazadnje tudi za zadovoljevanje potreb zahtevnejših bralcev. Tako bodo uredili tudi prostor za razstave, otroške prireditve, različne seminarje in predavanja, čitalnico in medioteko, ki bo namenjena individualnemu in skupinskemu delu zlasti z odraslo mladino. Zaradi posebnega vhoda bo večnamenska prostora možno uporabljati tudi v času, ko bo knjižnica zaprta.

Vsa gradbena, obrtniška in instalacijska dela ter ureditev zunanjosti stavbe bodo stala dobrih 147 milijonov dolarjev. Investicija bo potekala v fazah in bo po letos

PREBIVALSTVO SE STARA

KOČEVJE - Ob izračunavanju primerne proračunske porabe za območje občine Kočevje in pridobivanju prihodkov iz republiškega proračuna so v občini pridobili tudi podatke kakšno je razmerje med mlajšimi prebivalci starimi do 15 let, in starejšimi, stari nad 65 let. V občini je stalno prijavljenih 16.552 ljudi. Mlajših od 15 let je 2.867 in starejših od 65 let 2.084. Primerjava podatkov za obdobje pred 40 leti je pokazala, da se je prebivalstvo precej postaralo. Pred 40 leti se je občina uvrščala med občine, kjer so bivali predvsem mlajši prebivalci - pod 50 leti starosti. Občino Kostel, kjer je stalno prijavljenih 665 oseb, je mlajših od 15 let 65, starejših od 65 let pa kar 195 ljudi, kar pomeni, da je v tej občini vsak četrti prebivalec starejši od 65 let.

Na jugu odrezani od Slovenije

Brez radijskega, televizijskega in mobilnega signala

KOSTEL, OSILNICA - Tretjina gospodinjstev na območju Kostela sploh ne dobiva signala slovenskega radia in televizije ali pa je signal slab. Podobno velja tudi za občino Osilnica, kjer so takim gospodinjstvom že priskrbeli satelitske antene, to pa nameravajo še do božiča ali novega leta priskrbeli tudi Kostelcem. Občina Kostel je že naslovila na krajane dopis, naj gospodinjstva, ki imajo slab radijski ali televizijski signal, to sporočijo, da bo občina poskrbela za antene.

V Kostelu se za boljši RTV sprejem zavzemajo že dobrih pet let.

Začelo se je še pod občino Kočevje, zdaj pa to nadaljuje občina Kostel. Domačini so predlagali, naj bi RTV pretvornik postavili na Kuželjski steni, da bi program pokrili skoraj vso občino oz. Kolpsko dolino, vendar so pristojni pri RTV menili, da je boljše rešitev s satelitskimi antenami. Podobno kot za radio in televizijo velja tudi za signal mobilne, ki ga v pretežnem delu zgornje Kolpske doline ni možno sprejemati. Tako je velik del te doline odrezan od informacij in zvez s Slovenijo.

J. P.

začetih javnosti najbolj opaznih rušitvenih delih dokončana leta 2001. Denar za prvo fazo v višini 30 milijonov dolarjev, kolikor bodo stala v letošnjem letu opravljena dela, je zagotovilo ministrstvo za kulturo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Svetniki so premalo informirani

V nadaljevanju prekinjene seje kočevskega občinskega sveta so sprejeli rebalans letošnjega občinskega proračuna - Očitki županu, da svetnikom ne posreduje vseh potrebnih informacij

KOČEVJE - V nadaljevanju prekinjene 9. redne seje kočevskega občinskega sveta prejšnji torek so svetniki sprejeli rebalans občinskega proračuna za letošnje leto. Sprejem spremenjenega na prekinjeni seji predlaganega rebalansa so podprli vsi pristojni odbori, po razpravi v prvi obravnavi in združitvi obeh obravnav pa so ga svetniki brez razprave sprejeli tudi v drugi obravnavi.

Župan in občinska uprava so pri pripravi predloga rebalansa za torkovo sejo upoštevali pripombe,

ki so jih dali svetniki na prekinjeni seji. Tako so v rebalans vključili sofinanciranje beljenja kočevske cerkve v višini milijon dolarjev, od milijona so na 1,7 milijona dolarjev povečali sredstva za smučišče v Dolgi vasi, ob znižanju za letošnje leto predvidene porabe denarja za izgradnjo nove osnovne šole v Mestnem logu v višini 19 milijonov dolarjev pa so v skladu z mnenjem svetnikov, da občina namenja premalo denarja za gospodarstvo, občutno povečali tudi sredstva za garancijski sklad. Tako bo ta iz občinskega proračuna dobil namesto prvotno predlaganih manj kot 9 milijonov kar 27 milijonov dolarjev, s čimer se po planu za letošnje leto namenjena sredstva za gospodarstvo povečajo od 9,2 milijona na preko 30 milijonov dolarjev.

BIROKRACIJA HOČE DENAR

DRAGA - Pred časom smo poročali, da je občina prodala nekdanjo zdravstveno postajo v Dragi. Zadnja leta je hiša služila kot stanovanje župniku, v kletnih prostorih pa je imela šivalnico Marija Vidervol. Slednja je stavbo tudi kupila z namenom, da razširi svojo dejavnost, župnik pa se je preselil v delno prenovljeno župnišče. Toda Vidervolova je naletela na težave, ki jih bo sama težko rešila. Nekateri zapleti nastajajo pri samem plačilu kupnine, še večji pa na UE Kočevje, kjer mora sedanja lastnica speljati postopek spremembe namembnosti stavbe, če hoče svojo obrt razširiti. Za spremembo namembnosti pa naj bi morala odšteti kar 800 tisočakov, verjetno pa bo znesek še večji, če bo hotela zadostiti predpisom, ki urejajo pogoje za obrtno dejavnost in še posebej delo s tekstilom.

A. K.

strovanja udeležijo preko 300 nastopajočih. Kulturni program bo slonel predvsem na domačih izvajalcih, vikende pa bodo popestrili z izvajalci od drugod. Tako bodo ob domačih društvih, glasbenih skupinah in učencih kočevskih osnovnih in srednjih šol ter študentih nastopili tudi pevci slovenske estrade.

Želja organizatorjev je bila, da bi v projekt vključili čimveč ljudi ter tako že s pripravami, ki potekajo že vse od septembra, prispevali k prazničnemu vzdušju. "Veseli december" so si zamislili kot prireditev, ki jo letos organizirajo prvič, vendar naj bi postala tradicionalna. Zaradi nabave 10 stojnic in dveh jurčkov bodo stroški za izvedbo prireditve letos večji kot prihodnja leta, ocenjujejo pa jih na nekaj več kot 5,5 milijona dolarjev.

M. L.-S.

VESELI DECEMBER - "Veseli december" v Kočevju se je začel z nastopom kočevske pihalne godbe in mažoret. Otvoril ga je kočevski župan Janko Veber. (M. L.-S.)

Veseli december tradicionalen

Prireditve vsak dan - Silvestrovanje na prostem

KOČEVJE - Na iztek tisočletja so se tudi v Kočevju dobro pripravili. Da bi bili čimbolj izvirni in kočevskemu človeku čim bližje, so mesto okrasili z venci in kitami, spletenimi iz smrekovih vej. Novost za mesto sredi kočevskih gozdov pa je tudi sejemsko dogajanje popestrjeno z različnimi kulturnimi prireditvami, ki so se pod skupnim nazivom "Veseli december" pričele minuli petek.

Na stojnicah, ki so jih postavili na mestni ploščadi, bodo kočevski trgovci, gostinci, šolarji, izdelovalci različnih izdelkov in drugi prodajali svoje izdelke ves december, sejemsko dogajanje pa bodo vsak popoldan ob 17. uri popestrili z eno izmed kulturnih prireditev. Posebej v ta namen so postavili velik lesen pokrit oder, na katerem se bo od minulega petka pa do vključno letos prvič v Kočevju na prostem organiziranega silve-

Ob še nekaterih prerazporeditvah denarja znotraj posameznih proračunskih postavk, v okviru katerih so zagotovili tudi 1,2 milijona dolarjev za nakup stojnic za prireditev Veseli december, je predstavnik Zelenih Bojan Kocjan predlagan rebalans označil za "pritisk kapitala", pozitivno mnenje vseh odborov pa za posledico "iger, ki se pač igrajo." Zato pripomb na tako pripravljeni rebalans tudi sam ni imel. Opozoril pa je "na stari problem", da svetniki niso dovolj informirani. Za županov obširni odgovor na njegovo vprašanje, zakaj z rebalansom namenjajo za vzdrževanje gozdnih cest le 32 milijonov, čeprav bi jih morali 41 milijonov dolarjev, je dejal, da je samo dokaz več, "da svetniki dobijo informacije samo takrat, kadar občinska uprava vidi, da drugače ne bo šlo!"

M. LESKOVŠEK-SVETE

LUTKOVNA PREDSTAVA - V sklopu lutkovnega abonmaja, ki ga je kočevskim otrokom omogočila območna izpostava Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti, je bila minulo soboto v hotelu Valentin na vrsti že druga predstava. Lutkovno igrice "Osel nazaredski" je izvajal Freyer Robert iz Ljubljane z lutkarjem Teobertom Valterjem. Ob 80 prodanih abonmajskih vstopnicah si je tako kot prvo tudi to predstavo ogledalo okoli 100 otrok. (M. L.-S.)

Univerza za pestro jesen življenja

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Trebnjem - Od 140 članov večina žensk - 9 krožkov in 11 delavnic - Največ zanimanja za ohranjanje zdravja in vitalnosti in zdravilna zelišča

TREBNJE - V Centru za izobraževanje in kulturo (CIK) Trebnje je zamisel o vseživljenjskem učenju prisotna že nekaj let. Začeli so s sloganom "Trebnje - učeče se mesto" in "Trebnje - učeča se občina". Učenje za življenje in učenje od rojstva do smrti je postalo sestavni del življenja občanov. "Učijo se vnuki, otroci, starši, dedki in babice," pravi direktorica CIK Darinka Tomplak in Cvetka Bunc, predsednica upravnega odbora Univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO), ki je oktobra letos zaokrožila prvo leto delovanja.

Starejši so se odzvali ideji o ustanovitvi UTŽO. Vključili so se v študijske skupine, krožke in delavnice, kjer so v sproščenem in prijetnem vzdušju pridobivali nova znanja. V devetih kroških nemškega in angleškega jezika, računalništva in zdravilnih zelišč je sodelovalo 116 članov, od tega jih je večina prisluhnila mentorju krožka zdravilna zelišča, Jožetu Kukmanu. Med 11 delavnicami v preteklem študijskem letu so jih člani UTŽO v anonimnem vprašalniku zvečine ocenili kot zelo dobre ali dobre, skoraj vsi, razen enega do treh, pa so izrazili željo, da bi delavnice nadaljevali. To

velja tako za delavnico Slavka Zgonca o okenskih in balkonskih rastlinah, za delavnico Martine Kralj o zdravem življenju z aktivno rekreacijo in vajami za jutranje sproščanje, za delavnico Milenke Trkovnik o krepitvi samozavesti v zdravem telesu, za delavnico dr. Tatjane Gazvoda o nespečnosti in stresu ter za delavnico Franca Božjaka o zdravi prehrani in zdravem telesu in kako uporabljati astronomski koledar v vsakdanjem življenju.

V vprašalniku za predlog programa za šolsko leto 1999/2000 so največjo podporo dobili krožki in delavnice za ohranjanje zdravja in vitalnosti, zdravilna zelišča ter za zdravo življenje in prehrano, za okrasni vrt, za ohranjanje tradicionalnih ročnih del in motivacijski trening s tehniko pozitivnega mišljenja. Na delavnicah, ki praviloma potekajo ob torkih med 9. in 12. uro v predavalnici, je tudi letos zelo dober obisk. Tako so delavnico dr. Petra Kapša, kako ohraniti zdravo srce in ožilje, celo ponovili, z arheologijo mag. Irene Lazar v luči trebanjske arheološke dediščine bodo nadaljevali v aprilu 2000. Lepo so se zamotili člani UTŽO z izdelavo čestitk in voščilnic pod vodstvom slikarke Katje Gorup, pozorno pa so sodelovali tudi na drugih delavnicah, denimo o komuniciranju in osebnosti rasti. 14. decembra bo Meta Malus pojasnila, kaj nam

govorijo ozvešnja in ali znamo sprejemati njihova sporočila. V januarju 2000 bo dr. Tatjana Gazvoda spregovorila o preprečevanju raka na dojki in rodilih pri ženskah ter na prostati pri moških. Ob tem, da potekajo številni krožki, od spoznavanja nemškega jezika do skrivnosti ugankarstva, ne preseneča. Člani UTŽO Trebnje radi povedo, kako naglo jim minevajo urice ob koristnem in prijetnem druženju.

P. P.

1. MEDOBMOČNO SREČANJE UPOKOJENSKIH ZBOROV

TREBNJE - Pretekli petek je v novem Domu starejših občanov Trebnje pripravilo tukajšnje KUD Zlata jesen 1. medobmočno srečanje upokojenskih pevskih zborov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, pod pokroviteljstvom Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti (SLKD) in občine Trebnje ter s pomočjo sponzorjev in donatorjev. Udeležence so pozdravili direktorica doma Majda Ivanov, trebanjski župan Ciril Pungartnik in pomočnik direktorja za program pri SLKD prof. Igor Teršar. Srečanje so pričeli pevci domačega KUD Zlata jesen pod vodstvom Katarine Makor. Nadaljeval je ženski pevski zbor Lastovka DU iz Grosuplja pod vodstvom Mojce Intihar, zatem moški pevski zbor DU Brežice pod vodstvom Franca Baškoviča, prijetno srečanje pa je zaključil mešani pevski zbor DU Novo mesto pod vodstvom Sonje Pirc. Povezovalka programa Zvonka Falkner je ob koncu povabila vse pevce, da so zapeli pesem skupaj z varovanici in poslušalci.

PRIZNANJE FINKOVI - Tudi kolegi iz Združenja kovinske industrije Slovenije so se na seji svojega upravnega odbora v Trebnjem spomnili menedžerke leta, direktorice Trima Tatjane Fink: predsednik upravnega odbora Bojan Voh (na levi) in sekretar Janko Puklavac (na desni) sta Finkovi izrazila v imenu kolegov priznanje in izročila priložnostno darilo. (Foto: P. Perc)

PRIZIDEK OŠ BLANCA ŠELE 2001?

BLANCA - Skupne seje sveta staršev, sveta šole in sveta krajevne skupnosti na Blanci, kjer so se pogovarjali o zagatah šolstva in o načrtovani gradnji prizidka k OŠ Blanca, se je končala z oceno, da bo gradnja prišla na vrsto leta 2001. Sevnjski župan Kristijan Janc je Blance obvestil, da je občina dobila od ministrstva za šolstvo oz. njegove službe za investicije obvestilo, da ministrstvo v letu 2000, sicer v nasprotju z že sprejetim načrtom investicij, ne more zagotoviti svojega deleža sredstev za gradnjo prizidka. Na zahtevo ministrstva bo potrebno opredeliti šolski okoliš, saj blansko osnovno šolo obiskujejo tudi učenci iz sosednje krške občine, pa tudi potrebe šole glede na neugodne demografske podatke. Ko bo ministrstvo izdalo dokončno soglasje in sklep o sofinanciranju, bodo naročili projekt in gradnjo uvrstili v proračun.

O POPOTOVANJU PO EGIPTU

SEVNICA - Zveza kulturnih društev Sevnica in občinska knjižnica vabita v petek, 10. decembra, ob 19. uri v knjižnico na predavanje z diapozitivi o popotovanju po Egiptu in Jordaniji. Predaval bo Miran Juršič iz Sevnice. Vstopnine ni!

PO 26 LETIH SPET LESARSKI PROGRAM

SEVNICA - Svečane otvoritve lesarske delavnice v Stillesu sta se udeležila tudi sevnjski župan Kristijan Janc in podžupan Andrej Štricelj. Delavnico so opremili s pomočjo sredstev obrtne zbornice, občine in Stillesa. Zahvala za uspešen pričetek prvega letnika lesarskega izobraževalnega programa na srednji šoli Sevnica (ponovno po 26 letih!) gre Stillesu, obrtnikom in podjetnikom, ki so z učenci podpisali učne pogodbe, ter ravnateljici edine sevnjske srednje šole Alenki Žuraj, ki je storila vse, da je šola pridobila nov program, pomemben za njen nadaljnji obstoj.

OPRAVIČILO

V prejšnji številki časopisa je bila na tej strani k podpisu pod fotografijo z naslovom Obisk pri županu objavljena napačna fotografija. Namesto župana Kristjana Janca je bil na njej pisatelj Vitan Mal. Za napako se osnovna šola Krmelj obema opravičuje.

Trebanjske iveri

ZAPISNIKI PO ENEM TEDNU - Nadaljevanje 8. redne seje trebanjskega občinskega sveta pretekli ponedeljek bi lahko označili kot ekspresno za trebanjske razmere, saj se je končalo v poltretji uri. Na zahtevo z zapisniki se občinski svetov skoraj kronično nezadovoljnih pomladnih svetnikov bodo morali biti zapisniki poslej spisani v sedmih dneh po seji. Zato, da ne bi kaj preveč izpuhtelo iz pozabljenih glav, Pomladnike pa je povsem minilo, da bi se vztrajali pri magnetogramih sej, potem ko so si lahko okrog 30 strani svojega umovanja za vzorec ogledali na internetu. Če bi se do spleta, ki prinaša dokument o delu najvišje občinske oblasti, prebili zgolj redki svetniki, še ne bi tako zardevali. Bolj neprijetno je, da se naslajajo ob prvem spletnem magnetogramu številni mladi "hekerji", ki se jim zdi politika vse preveč "butasta", da bi se še oni zapodili v te kalne vode. Kaj pa če se kdo izmed teh mladcev vendarle premisli, pregovori se kup prijateljev in se pojavi na voliških ob volitvah, rekoč: "Ej, dost" mammo tehle fosilov, vrzimo jih na smetišče zgodovine!

INSPEKTORJA IŠČEMO! - Dolga leta že uraduje sanitarni inšpektor v občinskih zgradbah, a doslej država še ni premogla stroška za napisno tablo, kbi označila, kje lahko državljani najdejo gospoda inšpektorja.

RDEČA KAPICA V TREBNJEM

TREBNJE - Drevi, 9. decembra, ob 17. uri bo v trebanjskem kulturnem domu za otroke abonmajška predstava Rdeča kapica. Gostovalo bo Lutkovno gledališče Kranj.

Sevnjski paberki

ŽE DOSTI STAR(1) - Poslanec državnega zbora Branko Kelemen je na 10. otroškem parlamentu na Blanci učencem povedal: "Kljub temu da sem zelo na kratko s časom, sem vesel, da sem tukaj, čeprav sem že dosti star. Imate pravico, da se o tem pogovarjate!" (Mimogrede: otroci so se pogovarjali o spolnosti in aidsu.) Ravnateljica blanske šole Ana Mešiček je ob tej priložnosti povedala, kako je razumela pogovor dveh učencev pod njenim oknom. "Pa on jih ima ceneje kot ti!" je vztrajno zatrjeval učenec sošolcu... In ko je Mešičekova z grozo pomislila, da ne gre le za bombone, ampak za kakšno mamilo, je le stopila ven in vprašala, o čem vedar "glihata". Nasmehljiva je ugotovila, da sta zaradi zadrege do ušes zardela fantiča trgovala s - kondomi!

STROGO ZAJUPNE ZLATE POROKE - V času vladavine ne ravno nove šefinje za notranje zadeve na sevnjski upravni enoti, ki je včasih slišala tudi na ime Marjeta, so očitno postali obredi zlate poroke na sevnjskem gradu za sedmo silo strogo zapna zadeva. Poprej je matičarka obveščala o veselih dogodkih za zlatoporočence in njihove domače in v Dolenjskem listu smo radi objavljali vsaj "fotke" teh dogodkov. Zakaj matičarka ne sme več obveščati o teh dogodkih novinarjev, ve verjetno samo eden...

KAMERA ODKRIVA - V "Elektro kanarčka", to je rume-ni blok v NHM z vhodom, kjer ima sedež tudi sevnjski radio, se je pred kratkim vselil mlad zakonski par. Podobno kot drugi stanovalci, lastniki in podnajemniki se je parček brž soočil z občasnim pomanjkanjem parkir-

Modra naložba za novo tisočletje

Lisca prenovila informacijski sistem pred letom 2000 - Naložba 220 milijonov tolarjev - Možnost za 6000 ISND priključkov za Sevnico

SEVNICA - Delniška družba Lisca z okrog 1100 zaposlenimi je po besedah njenega direktorja Viljema Glasa v zadnjih treh letih, navkljub težavnim gospodarskim razmeram investirala več kot 220 milijonov tolarjev (samo letos pa več kot 85 milijonov!) v posodobitev informacijskega sistema v tem največjem podjetju v sevnjski občini. Poskrbeli so tudi za izobraževanje uporabnikov računalnikov. Od države pa so za vsa ta vlaganja dobili 1.530.000 tolarjev "za sofinanciranje razvoja informatike".

Direktor splošnega področja v Lisci Franc Ernestl je spomnil na pionirsko delo Lisce na področju informatike, saj je pod njeno streho kar nekaj let deloval tudi Posavski računalniški center. Od samega začetka so Liščani zvesti "modremu gigantu", kot tudi imenujejo največje računalniško podjetje na svetu - IBM. Ugledna evropska proizvajalka ženevskega perila, kopalnik in bluz, Lisca, d.d., se je ob prehodu v leto 2000 uspešno soočila tudi na področju informatike s celovito in globalno prenovo informacijskega sistema, ki je doslej temeljil na konceptu terminalnega omrežja s centralnim računalnikom in centralizirano bazo podatkov. Po zamenjavi

centralnega računalnika IBM 4381 s sodobnim računalnikom S390-Multipreis 2000 je sledila veriga posodobitev in sprememb.

Podjetje Paradox je po besedah direktorja Leopolda Vozlja novemu okolju prilagodila bazo podatkov tako, da bo mogoče obstoječi živi informacijski sistem čim lažje in prijazno do uporabnika prenesti v novo PC okolje. Ob vseh spremembah na ravni osrednjega računalnika in mreže 80 IBM terminalov ostaja še povezava 160 poslovnih računalnikov Compaq (prosto stoječih ali povezanih v lokalne mreže Microsoft Windows NT) v enovit sistem. Izvedena postavitev univerzalnega strukturiranega modularnega ožičenja

to omogoča, hkrati pa so izvedli posodobitev in prilagoditev modularne telefonije, kakršna je bila predstavljena na letošnjem sejmu telekomunikacij v Zuerichu.

Kot je povedal Ernestl, ima Lisca zdaj sodobno digitalno telefonsko centralo, priključeno na ISND primarni vod, izjemno pomembno tudi za celotno območje Sevnice, saj ima poslej zainteresirani možnost pridobiti pri Telekomu kar 6000 ISND priključkov! "Kdor ne bo pripravljen na leto 2000, ga bo globalizacija odplaknila za vekomaj," je na novinarski konferenci v Lisci o globalni prenovi informacijskega sistema za leto 2000 dejal Ernestl.

P. P.

Drag "izvoz" sevnjskih odpadkov

Na komunalno deponijo v Krško odpelje sevnjska Komunala letno okrog 10.000 m³ odpadkov - Odvoz komunalnih odpadkov se prepočasi širi na podeželje - Zaostritev do neplačnikov po novem letu

SEVNICA - V sevnjski občini je dosežena 63-odstotna pokritost gospodinjstev oz. prebivalstva z organiziranim zbiranjem in odvozom komunalnih odpadkov še premajhna. Tako so menili sevnjski občinski svetniki, ko so živahno razpravljali o odvozu komunalnih odpadkov.

Pri zbiranju odpadkov sodeluje 4.490 občanov iz mesta in neposredne okolice ter 5.363 prebivalcev iz preostalega območja občine, kjer so strnjena naselja in redko poseljena območja. Iz sevnjske občine letno odložijo na deponiji v Krškem približno 10.000 m³ komunalnih odpadkov. Svetnik Jože Kunšek (SL) je menil, da bi bilo dobro, če bi sevnjska Komunala dobila pri odvozu odpadkov konkurenco, kar naj bi se pokazalo pri kakovosti storitev. Svetnik Franc Pipan (ZLSD) se je zavezal, da bi v občini in državi določili, kako z nevarnimi odpadki, kot so odpadna motorna olja, zaščitna sredstva v kmetijstvu in baterijski volčki. Svetnica Andreja Jamšek (SL) je dejala, da je moteče, ker so različni načini obračuna odvoza odpad-

kov in so novomeški odvozi kar pet- do desetkrat cenejši kot sevnjski.

Direktor Komunale Bojan Lipovšek in vodja oddelka za okolje in prostor Roman Perčič sta na očitke o "dragih smeteh" pojasnila, da zavestna odločitev Sevnčanov, da ne bodo imeli svoje deponije komunalnih odpadkov, tudi nekaj stane. Kot primer je direktor Lipovšek navedel, da od 3000 tolarjev obračunane odvoza smeti plačajo Krčanom kar dva tisočaka. Tehnica, s katero bi stehali vsako posodo smeti in na ta način, podobno kot to počno po zahodnoevropskih državah, natančno zaračunali storitev, stane okrog 20.000 mark. Bojijo pa se, da bi ob takem načinu obračuna odvoza komunalnih odpadkov še

več smeti kot zdaj končalo v gozdovih. Perčič je povedal, da bi lahko najeli zabojnik za posebne odpadke, kar bi dnevno stalo okrog 100.000 tolarjev!

Svetnik Kunšek je dejal, da je 13 milijonov tolarjev, kolikor so letos plačali iz občinskega proračuna za odvoz kosovnih odpadkov, preveč in da bi vsaj odvoz školk starih avtomobilov, ki jih je vsako leto več, morali plačati lastniki. Župan Kristijan Janc je poudaril, da v Sevnici tudi v prihodnosti ne bodo imeli deponije komunalnih odpadkov, vsekakor pa bodo skušali odpeljati čimveč odpadkov. V proračunu so za leto 2000 predvideli le še 7 milijonov tolarjev za odvoz komunalnih odpadkov. Po novem letu bodo zaostrili odnos do tistih, ki odklanjajo storitev in plačevanje odvoza komunalnih odpadkov, saj dosedanji "mehki" pristop ni imel pravega učinka.

P. PERC

"IMAVA SE RADA" - Blanska osnovna šola je letos gostila učence, predstavnike vseh osnovnih šol in ravnatelje na dveh delavnicah o spolnosti in mladih ter aidsu, parlamentarni razpravi, ki jo je lepo usmerjala Petra Jagrič iz društva A HELP; pa so prisluhnili tudi vsi gostje, med njimi poslanec Branko Kelemen in sevnjski župan Kristijan Janc. Janc je opozoril na pomembno vlogo družine in šole, ki naj razširjata obzorja mladih tudi s temi, vse prevečkrat tabu temami. Pedesetnica sveta ravnatelj Berta Logar je izrazila upanje, da bodo mladi spreminjali vrednote in da bodo znali tudi ljubiti ter ljubiti vračati. (Foto: P. P.)

nega prostora za svojega jeklene-ga konjička. Pa sta s se enim starejšim lastnikom na blok prilepila registrske oznake svojih štirikolesnikov, da se ve, kdo sme parkirati na prostorih, ki so jih "stari borci" brez soglasja slehernega nestrokovno zarisali po asfaltu! (Foto: P. P.)

(SENOVO)? - Samo tega ne, da ne bi vedeli, kje je meja med brestaniško in senovsko krajevno skupnostjo! Domačini, predvsem tisti iz Brestanice, med temi predvsem nekateri, bi protestirali. Pred dnevi je nekdo pomotoma rekel, da je tovarna embalaža Tespack na Senovem. In iz Brestanice se je usul plaz očitkov o nepoznavanju lokalnih meja in o tem, kako mediji ne vedo, da je Tespack v Brestanici. Vendar, zakaj je v imenu tovarne Tespack "s", če ne ravno zato, ker se začne s črko s tudi Senovo?!

ZEMLJA PLEŠE - Ponemok na območju senovskega rudnika v zapiranju zemlja pleše. Domačinov ne bo ne rudniška na katera druga oblast prepričala, da taki plazovi niso nastali zaradi podzemnega kopanja premoga. Čeprav so domačini zato že vzkipele, imajo še smisel za humor. Eden od njih vidi stvari takole: "Če se plaz ne bo ustavil, se nam lahko zgodi, da bomo neki dan zajtrkovali tu gori pri nas doma, večerjali pa v dolini, ker nam bo tja odneslo loho."

PREDNOST - V Krškem se dogovarjajo o tem, katere so v občini prednostne športne panoge. Dogovorili se bodo težko. Verjetno bo na koncu prednost na tista, ki ima najboljše zveze z občinskimi proračunskimi zakladniki.

Novo v Brežicah

ŽUPANOVO SILVESTROVANJE - Potem ko je bilo že jasno in v vseh medijih objavljeno, da bodo Krčani in Sevnici čim prej dočakali z občinskimi blagoslovom na prostem, so se podvzivali tudi v Brežicah. Tu na enkratno ulično praznovanje vabi velik transparent, razpet preko ulice v bližini občinske stavbe, znotraj katere pa le malokdo ve, kakaj pri vsem omenjenem karnevalu sploh gre. Tako lahko sodimo, da je župan spet naredil nekaj na svojo roko. Navsezadnje to sploh ni pomembno. Glavno je, da bo vesela!

DO TRGOVINE LE S TRAKTORJEM - Sedaj, ko novo brežiško krožišče že lepo deluje, česar ne bi mogli reči za fontano, ki ga krasi prav na sredini, trgovci v Intermarktu ne bi smeli več imeti izgovorov za majši obisk. A jih imajo vseeno. Tako menda pravijo, da se trgovskemu centru na daleč izogibajo kupci, ki čistoč svojega avtomobila postavljajo na prvo mesto med stvarmi, ki delajo življenje prijetno in krepkosto. Izogibajo se trgovskemu centru zato, ker je asfaltna cesta do njega bolj podobna blatni njivi kot cesti. Večina gospa in gospodov namreč nima doma traktorja, da bi se z njim peljali v trgovino. Mimogrede: blato na cesti zagotavlja "najboljši sosešč", tisti lepi Mercator, ki bližje gradi novo veletrgovino.

TRIO LORENZ

BREŽICE - V sredo, 15. decembra, bo ob 19.30 v koncertni dvorani glasbene šole nastopil Trio Lorenz. Koncert je za glasbeni abonma in izven.

V času od 15. novembra do 1. decembra so v brežiški bolnišnici rodile: Andrejka Božič iz Spodnjih Dul - Alena, Liljana Lozar s Prišnebrega - Jana, Sabina Koren iz Orešja na Bizeljskem - Klaro, Irena Žičkar iz Veniš - Jana, Štefka Lipar iz Brežic - Saro, Antonija Božič z Ostrca - Žana-Janeza, Darja Bevc iz Kozjega - Janjo, Mateja Bratuša z Gradišča - Tjašo, Justa Kovačič iz Lok - Katjo, Marina Feldin iz Cmereške Gorce - Manjo, Tatjana Kržan z Bizeljskega - Tino, Klavdija Kočnar iz Reštanja - Špelo, Marija Novak s Senovega - Andraža, Antonija Kunšek s Trebež - Tadeja, Branka Kostanjež iz Dekmance - Lavro, Marjanca Petan iz Dolenje vasi - Lucijo, Antonija Kranjc z Vinjega Vrha - Aleša.

Čestitamo!

Leskovški center na samostojno pot

Pri Centru za socialno delo Krško deluje Varstveno-delovni center Leskovec - Do konca leta samostojen zavod - Deležni pomoči - Ustanavljajo enoto v Brežicah

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Pri Centru za socialno delo Krško že dvajset let deluje Varstveno-delovni center Leskovec. Ta enota je v tem času prerasla prvotne okvire in tako zdaj postaja samostojna ustanova. Samostojni javni zavod Varstveno-delovni center Krško - Leskovec, kot je njegovo novo ime, bodo uradno registrirali predvidoma do konca leta.

Po besedah Lidije Žnideršič, v.d. direktorice Varstveno-delovnega centra (VDC) Krško - Leskovec, je pred zavodom velik izziv. "Skupaj z društvom Sožitje Brežice in občino Brežice bi radi čim prej odprli enoto varstveno-delovnega centra v Brežicah." Leskovški VDC bo imel v svoji sestavi tudi enoto, ki obstaja v Sevnici že 20 let in je trenutno priključena invalidskim delavnicam Inde Sevnica. Sevnška enota VDC se bo v začetku leta 2000 preselila v nove prostore, za kar se po navedbah Žnideršičeve trudi direktorica Inde Martina Bohnič in občina Sevnica.

VDC Krško - Leskovec že dve leti izvaja projekt t. i. institucionalnega varstva za odrasle osebe z motnjo v duševnem razvoju. Trenutno skrbijo za pet takih oseb. "Prostor za to dejavnost imamo v sosednji stavbi, ki je tudi last ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Uredili smo ga sami ob pomoči društva Sožitje Krško in Zveze društev sožitje Ljubljana. Zelo si želimo, da bi čimprej dobili denar za adaptacijo vse stavbe, da bi lahko sprejeli vse tiste iz krške občine, ki imajo željo ali potrebo po taki nastanitvi," pravi Lidija Žnideršič.

VDC Krško - Leskovec sicer deluje v Leskovcu v obnovljeni stavbi stare osnovne šole. Izvaja varstvo, nego in delo pod posebnimi pogoji za 44 odraslih ljudi z zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju iz krške in sosednjih občin. Enkrat tedensko se varovancem pridružijo v klubu še invalidi. "Zaposleni v VDC delamo

z dušo. Delo je sicer težavno, vendar zelo lepo. Deležni smo razumevanja sedanega in prejšnjega vodstva krškega centra za socialno delo, občina nas sprejema. Ljudje in ustanove nam pomagajo pri izvajanju dejavnosti, za to se vsem zahvaljujem. Človek je angel z enim krilom. Drugo krilo išče v

Lidija Žnideršič

Ob obletnici veterani razvili prapor

Zbor brežiških veteranov vojne za Slovenijo - Jeršič novi predsednik

KRŠKA VAS - Ob 5. obletnici sprejema Združenja veteranov vojne za Slovenijo v Svetovno veteransko združenje je območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Brežice 1. decembra v prostorih krajevne skupnosti Krška vas opravilo volilni zbor. Udeleženci so izvolili med drugim novo predsedstvo, katerega predsednik je postal Silvester Jeršič. Delovnega shoda so se udeležili predsednik Združenja veteranov vojne za Slovenijo Srečko Lisjak, generalni sekretar Drago Bitenc, tajnica Ljubica Lija Debeljak in članica predsedstva ZVVS Irena Oman ter Mitja Teropšič, predsednik pokrajinskega odbora ZVVS za Posavje in član predsedstva ZVVS.

• 1. decembra je minilo pet let, odkar je Združenje veteranov vojne za Slovenijo postalo polnopravna članica Svetovne veteranske federacije. Ta organizacija s sedežem v Parizu šteje 27 milijonov članov, vojnih veteranov, vojnih invalidov in upokojenih vojaških oseb.

Delovni večer so udeleženci zboru zaključili z razvitjem prapora območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Brežice, ki ga je novemu predsedniku Jeršiču izročil Bitenc. Kot praporščak brežiške območne zveze je prisegel Marjan Tomše.

L. M.

KOT VELIKA DRUŽINA - Iz brežiške občine živi dvajset otrok v rejniških družinah po Sloveniji. Center za socialno delo Brežice je nedavno organiziral v Župelevcu pri Brežicah srečanje teh družin. Prišla jih je večina. Otroci, njihovi sedanji starši in organizatorji so z druženjem nekako pritrtili mnogim lepim izrekom o toploti doma. (Foto: Center za socialno delo Brežice)

sočloveku. To drugo krilo smo pri vseh teh ljudeh tudi v resnici našli.

• VDC Krško - Leskovec je v petek s prireditvijo v Kulturnem domu v Krškem v navzočnosti mnogih obiskovalcev obeležil 20. letnico delovanja.

da smo lahko leteli," se zahvali Lidija Žnideršič. M. LUZAR

Naravovarstveniki ne dajo gozda

Prostor bodočega posavskega centra za ravnanje z odpadki in deponije pri Brežicah buri duhove - "Na ministrstvu bi morali zavrniti brežiški načrt" - "Kapele niso bile proti"

BREŽICE - Kdaj bodo zasadili prvo lopato graditelji bodočega posavskega centra za ravnanje z odpadki in deponije, kot se uradno imenuje prostor, kjer bodo verjetno vse tri posavske občine v bodoče odlagale komunalne odpadke?

O datumu ne govori nihče. Je korak h gradnji že to, da je občinski svet Brežice na 10. redni seji 22. novembra sprejel osnutek sprememb in dopolnitev Srednjeročnega in dolgoročnega plana za obdobje 1986-2000 na območju občine Brežice za Center za ravnanje z odpadki in deponijo?

Osnutek predvideva kot možno lokacijo za omenjeni center Dobravo blizu Kapel pri Brežicah.

Na sprejem osnutka se je takoj odzval Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine Novo mesto in o dogodku obvestil urad za prostorsko planiranje pri ministrstvu za okolje in prostor. "Menimo, da planske spremembe za center za ravnanje z odpadki na Dobravi Urad za prostorsko planiranje ne bi smel potrditi. Predlagamo, da se plan ob pregledu na vašem uradu zavrne in da se za njegovo spremembo predhodno pridobijo naravovarstvene smernice, kot jih zahteva Zakon o ohranjanju narave," tako je navedel v dopisu Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine Novo mesto, ki poudarja, da ga Bre-

PESEM - Ob 20-letnici VDC Krško-Leskovec je zavod pripravil dneve odprtih vrat. Obiskovalci so si ogledali razstavljene izdelke varovancev, delavnice, klubsko sobo, kjer je bilo veselo (na fotografiji), in drugo. (Foto: L. M.)

žice niso vprašale za strokovno mnenje o tem, ali bi z bodočim skladiščenjem odpadkov na Dobravi naredili škodo naravi.

Zavod meni, da bi z bodočim centrom za ravnanje z odpadki škodili redki vrsti gozda na Dobravi. Take pomisleke glede predvidene lokacije so izrekli še nekateri.

Poleg lokacije, omenjene v osnutku, je bilo v začetku priprav v obtoku še drugih 30 možnih lokacij za omenjeni center. Po besedah Vlade Kežman, predsednice komisije za pripravo izgradnje centra za ravnanje z odpadki in deponije, so izmed prvotnega števila najprej izbrali 7 možnih lokacij in izmed teh potem dve:

• Posavski center za ravnanje z odpadki težko pričakujejo vse tri občine v pokrajini. Krajevna skupnost Dobova bo dovoljevala Brežicam odlagati smeti na svojih tleh samo še dobri dve leti. To je kratek čas, glede na to, da še ni znano, kje bo bodoči posavski center za ravnanje z odpadki.

poleg obravnavane na Dobravi v krajevni skupnosti Kapele v brežiški občini še ena v krajevni skupnosti Brestanica v občini Krško.

Po podatkih komisije, ki jo vodi Kežmanova, Kapele na javni razpravi večinsko niso nasprotovale načrtovanemu centru na Dobravi.

M. L.

KONCERT ROMSKE SKUPINE V MLADINSKEM CENTRU

BREŽICE - Mladinski center Brežice in Sklad RS ljubiteljske kulturne dejavnosti - območna izpostava Krško pripravljata za danes ob 20. uri v klubskem prostoru Mladinskega centra Brežice koncert romske skupine Romano Drom iz Budimpešte.

STOPARJEVA PREGLEDNA RAZSTAVA

BREŽICE - V Galeriji Posavskega muzeja Brežice bodo danes ob 19. uri odprli pregledno razstavo skulptur, risb in grafik Rudija Stoparja. Ustvarjalca bo predstavila kustosinja Posavskega muzeja Brežice Ozi Lorber. Karolina Veggelj-Stopar. Branimir Biliško ter Ana in Eva Stopar bodo izvedli kulturni program.

Ključ za prednja vrata

Socialna služba in drugi

BREŽICE - V mestu Brežice nekateri včasih iščejo Center za socialno delo Brežice. Traja, preden ga najdejo, čeprav mesto nad sotočjem Krke in Save ni tako zelo veliko, da bi se človek v njem izgubil. Govori se, da mnoge ustanove in lokali blizu Centra po malem že protestirajo, ker iskanci socialnega zavoda trkajo na njihova vrata in sprašujejo za pot do socialnih delavk. Svoje čase je na ulici blizu mogočnega gradu stala na kovinskem podstavku tabla z oznako poti do vhoda v Center za socialno delo.

Uganka, kako priti v omenjeno socialno ustanovo, traja vse od preselitve zavoda v sedanje prostore. Ali je prav, da je Center tu, kjer je, naj povedo drugi. Ampak ker je tam, kjer pač zdaj je, ga iščejo, kot rečeno.

Skrivnost je predvsem vhod, kajti z ulice se vidi okna ustanove. Mogoče niti toliko skrivnost, kot je videti ponesrečeno umeščen v zadnjo steno zdaj obnovljene nekdanje poslovne stavbe podjetja Vito.

V skrivnost je zavito še nekaj. Ključavnica v nekih drugih vratih, tistih, ki v omenjeno stavbo vodijo s hišnega pročelja z glavne ulice. Ta ključavnica ne sprejema ključa, ki so ga s pripisom, da spada prav v omenjeno ključavnico, izročili skupaj z drugimi ključi osebjem Centra za socialno delo. Socialne delavke ključa niso dale prekovati niti ga niso zamenjale v šopu ključev s kakšnim drugim, na las podobnim ključavničarskim primerkom. In vendar ne odklene glavnih vhodnih vrat, za katera so ga naredili.

Paviloma bi se za težavo s ključavnico ljudje obrnili na ključavničarja. V omenjenem skrivnostnem primeru pa bi odgovor poznali kar nekaj stopničk višje, kje v županstvu.

M. LUZAR

DOPISNIŠKI KROŽEK V ŠOLI NA SENOVEM - Krožkarji - nekaj naključno zbranih je ujel fotoaparati - skušajo zapisati kar največ podrobnosti o šolskem življenju, ki je tudi v tej hiši učenosti zanimivo vsak dan znova. (Foto: L. M.)

Ko je pisec, naj bi bil tudi bralec

Dopisniški krožek

SENOVO - Včasih gre brez pisanja, včasih ne gre brez tega. Kadar je želja prevelika, se šolar vključi v dopisniški krožek, na primer: v dopisniškem krožku v osnovni šoli XIV. divizije na Senovem sodeluje bržda iz želje po pisanju kakih 15 učencev.

Irena Škoberne, mentorica te skupine, in člani nimajo nič proti, če njihove spise različnih vrst in o različnih temah bero tudi drugi. Poti do javnosti je, to vedo pišeči, vselej več. "Sodelujemo na literarnih natečajih, urejamo stenčs, pošiljamo prispevke v Dolenjski list, Posavski obzorik, PIL, revijo Otroci in družina ter na Radio Brežice. Na brežiškem radiu

smo imeli v zadnjem letu dni dve oddaji, kjer smo predstavili delo na šoli," so nedavno povedale mentorica Škobernetova in nekatere članice dopisniškega krožka.

Včasih se jim zdi, kot bi pisali predvsem sebi v veselje. Ali rečeno drugače, s Škobernetovo: "Možnost, da prispevke objavimo v tisku, je dokaj majhna. Razumemo to: na tem območju je razmeroma malo medijev, šol je dosti, mladih dopisnikov, ki pošiljajo v medije prispevke, je veliko. Vendar bi si učenci in mentorji želeli, da bi časopisi dali več prostora mladim ustvarjalcem." Senovski dopisniki, združeni v krožku, so namreč trdno prepričani, do so tudi zapisi mladih piscev zanimivi za mnoge bralce. "Taki zapisi so zanimivi za krajane, ker poročajo o dogajanju v njihovi sosesčini, berejo pa jih verjetno tudi po šolah, da vidijo, kaj se dogaja v drugih šolah," menijo senovski dopisniki.

M. L.

GALILEO SE ODPIRA

LJUBLJANA - Kmečka družba, ki upravlja vzajemni sklad Galileo, naj bi jutri, 10. decembra, denominirala enoto sklada v razmerju 1:10. Točka se bo tako zmanjšala na desetino prejšnje vrednosti, hkrati pa se bo število točk v obtoku povečalo za desetkrat. Na vrednost vlog vlagateljev to ne bo vplivalo in jim tudi ni potrebno ukrepati. Kmečka družba se je za to potezo odločila, da bi omogočila naložbe tudi malim vlagateljem, saj po zakonu ni mogoče vplačati manj kot eno enoto (točko) sklada.

"Sarajevo center obnove Balkana!"

UO Združenja kovinske industrije Slovenije v Trimu - Tatjana Fink: "Z letošnjim letom smo izjemno zadovoljni, da bi le še trajalo!"

TREBNJE - Vodilni možje slovenske kovinske industrije, ki zaposluje okrog 42.000 delavcev, so na seji upravnega odbora Združenja kovinske industrije Slovenije v trebanjskem Trimu poudarili, da jih čaka v letu 2000 še hujši spopad s konkurenco na svetovnih trgih in da bodo lahko zadovoljni, če bodo dosegli poslovne rezultate kot v iztekajočem se letu.

Po oceni Službe za konjunkturo in ekonomsko politiko (SKEP) Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), ki jo je slovenskim kovinarjem v Trebnjem predstavila Nina Prešeren, pričakujejo za leto 2000 razmeroma stabilno letno dinamiko gospodarske aktivnosti.

Rast bruto domačega proizvoda ocenjujejo za leto 2000 na 3,5%, za leto 2000 pa na 3,75 odstotka. Poglavitni generator gospodarske aktivnosti bo tudi v letu 2000 izvoz. Za leto 2000 računa SKEP GZS na 6-odstotno realno rast izvoza blaga in storitev, torej ne-

UO ZDRUŽENJA KOVINSKE INDUSTRIJE SLOVENIJE V TRIMU - Direktorica Trima Tatjana Fink je kolegom predstavila poslovno dejavnost Trima in jim razkazala posodobljeno proizvodnjo. Po besedah Fink-ove brez teh naložb tudi Trima verjetno ne bi bilo več. (Foto: P. Perc)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Izteka se davčno ugoden nakup

Udeleženci kapitalnega trga v zadnjem mesecu leta ponavadi intenzivne urejajo se zadnje stvari, o katerih so se dogovorili med letom, kar se na borznem trgu kaže v povečanem številu poslov v obliki svežnjev in aplikacij. Ker gre ponavadi za menjave velikih količin vrednostnih papirjev, so doseženi dnevi prometa na račun teh poslov ogromni, temu primerno so tudi vedno večja razhajanja med borznimi člani. Redno trgovanje ostaja slabo likvidno, tečaji delnic iz borzne kotacije in tečaji delnic pldov, razen redkih izjem, pa dokaj usklajeno drsijo navzdol. V tej borzni apatičnosti vlagatelji iščejo kakršnekoli informacije, ki bi dvignile voljo do trgovanja, vendar vsakemu izboljšanje kmalu poide sapa. Tako smo brez opazne spremembe tečaja sprejeli novico, da je Lek v minulih dneh uspešno prestal redno kontrolo ameriške agencije za hrano in zdravila, tako da bo na ameriškem trgu še naprej lahko prodajal farmacevtske učinkovine. V Leku ocenjujejo, da odobritev ameriških inšpektorjev pomeni prvo fazo konsolidacije Lekove prodaje na tem trgu, kljub temu pa tečaj ostaja pri 34.000 tolarjih. Enako stabilna ostaja tudi delnica Krke - nekaj nad 26.000 tolarjev za delnico.

Borznim posrednikom pa le ni dolgčas, saj se ukvarjajo z velikim številom certifikatnih delnic.

čarjev, ki so po sprostitvi trgovanja z delnicami pldov pritisnili s prodajo. Povečana ponudba je znižala cene skoraj vseh skladov, saj je tudi pri nižjih cenah na voljo zadostna količina delnic, ki zadovolji želje vlagateljev. Po pričakovanih borznih posrednikov naj bi se povečan osip delnic čarjev končal v teh dneh, če se seveda delničarji ne bodo odločili za povečano kupovanje daril ob prehodu v novo tisočletje in si potrebna sredstva zagotavljali s prodajo delnic.

Če po eni strani prihaja čas daril in praznovanja, pa se po drugi strani izteka čas za davčno ugoden nakup, ki nas bo razbremenil plačila dohodnine. Kot vsako leto je tudi tokrat za mnoge zanimiv nakup obveznic, ki jih je izdala Republika Slovenija in katerih vračilni rok je daljši od 12 mesecev. Od kotirajočih obveznic so med bolj likvidnimi najbolj zanimive RS04, RS09, RS10 in RS12, odločitev o nakupu glede na nominacijo obveznice v nemški marki ali v slovenskih tolarjih pa je prepuščena investitorju. Prednost tovrstne naložbe je v tem, da si zagotovimo želen znesek davčne olajšave, poleg tega pa naložba prinaša še določen donos.

MARJETA ČIČ
Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.
Glavni trg 10, Novo mesto
Tel.: 068/371-8221, 371-8224

Do kdaj bo lahko vsak svetoval?

Kongres davčnih svetovalcev že bolj srečanje strokovnjakov z davčnega področja - Kdaj od društva v zbornico? - Svetovalci že v Evropi - Z ministrom Bavčarjem o pridružitvi

ČATEŽ OB SAVI - Društvo davčnih svetovalcev Slovenije je letos že tretjič zapored pripravilo tridnevni kongres v Termah Čatež, ki je že prerasel okvire strokovnega srečanja članov in postal srečanje strokovnjakov s področja davčnega sistema. Poklic davčnega svetovalca je tudi pri nas dobro znan, čeprav ta dejavnost še ni zakonsko urejena. Društvo je imelo štiri leta status opazovalca v združenju davčnih svetovalcev evropskih držav (CFE) in pred kratkim postalo njegov član.

Pretekli petek se je kongresa udeležil tudi minister za evropske zadeve Igor Bavčar in se s svetovalci pogovarjal o vključevanju v Evropsko unijo. Kot kaže, bodo davčni svetovalci kot partner aktivno vstopili v pridružitvene procese na področju prilagajanja davčnega sistema. Na kongresu so se s številnimi gosti lotili nekaterih najbolj perečih vprašanj na področju davkov, med drugim so prisluhnili evropskim izkušnjam na področju davčnih utaj, ki izredno naraščajo.

Davčni svetovalci se bodo od petka naprej združevali v zbornico, ker pa zanj nimajo pravne podlage, uradno ostajajo organizirani kot Zbornica davčnih svetovalcev. Na običnem zboru so 69 članom podelili naziv davčnega svetovalca za eno leto. Z internim podeljevanjem licenc že nekaj časa vsaj delno premoščajo zakonsko vrzel, zaradi katere se z davčnim svetovanjem zdaj lahko ukvarja prav vsak.

Na kongresu so predstavili novo mesečno revijo o davkih, ki

bo prvič izšla v januarju. Na spletnem portalu www.davki.com je zdaj mogoče dobiti zadnje informacije iz dela društva, program za izračun dohodnine, seznam davčnih svetovalcev, statut in cenik društva, portal pa omogoča tudi dostop do seznama davčnih zavezancev in davčnih številki ter ponuja javni forum. Na njem lahko vsak obiskovalec strani zapiše in vpraša vse, kar ga muči v zvezi z davki, če želi tudi anonimno. Forum bo omogočal tudi odgovore.

B. DUŠIČ GORNIK

Z REKLAMAMI OBLEPLJENI VLAKI

NOVO MESTO - Pri slovenskih železnica se se odločili, da bodo šli po poti ljubljanskega mestnega potniškega prometa, ki je svoje avtobuse že pred leti pustil preplesti z reklamnimi sporočili. Za začetek so oglaševalcem ponudili vagon potniških vlakov, ki vozijo med Ljubljano in Novim mestom in Ljubljano in Kamnikom. Zunanost vagonov bo polepljena z reklamnimi napismi slovenskega Telekom, postopoma pa bodo na ta način okrasili tudi druge medmestne in primestne vlake.

OBVEZNICE RS01

LJUBLJANA - Ministrstvo za finance obvešča vse imetnike obveznic Republike Slovenije (RS01), da bo 31. decembra letos zastarala pravica do unovčitve 8. kupona obveznice, ki je dospel v plačilo 31. decembra 1996. Kupone je še mogoče vnovčiti do omenjenega datuma (oz. do 3. januarja 2000, če bo sprejet zakon o ureditvi plačilnega prometa na dan 31. 12. 1999) pri Novi Ljubljanski banki.

Predvsem se moramo sami ceniti

Tako so menili belokranjski izdelovalci izdelkov domače obrti, ki so se odločili, da bodo pri Območni obrtni zbornici Črnomelj ustanovili svoj odbor - Kakšni naj bosta ponudba in cena?

JANKOVIČI - Konec preteklega tedna so se na domačiji Raztresenovi v Jankovičih pri Adlešičih zbrali belokranjski izdelovalci izdelkov domače obrti. Predvsem so želeli odgovoriti na vprašanje, ali naj ustanovijo društvo, združenje ali združbo, ki bi povežala izdelovalce, tudi tiste, ki nimajo registrirane obrti.

Prav vprašanje, kako registrirati domačo obrt, je na sestanku postalo eno pomembnejših, saj neregistrirani izdelovalci ne morejo izdati računa za svoje izdelke. Kot je povedala sekretarka Območne obrtne zbornice (OOZ) Črnomelj Tatjana Aupič, je domača obrt privilegij, saj se z njo ne more in ne zna ukvarjati vsak, lahko pa se tisti, katerih dejavnost je povezana s kmetijstvom. Po njenem v črnomaljski občini ne bi bilo smiselno ustanovljati društva za domačo obrt, saj je le pet ali šest izdelovalcev registriranih kot samostojni podjetniki. Dobrodošel pa bi bil odbor pri OOZ, v katerem Boris Raztresen vidi vez med

• Podjetniška svetovalka za podeželje Mirjam Paš iz Ljubljane bo prišla januarja v Adlešičih in Dragatušu delati z dvema podjetniškima skupinama pri razvoju njihovih izdelkov. Delo bosta zaključili z razstavo v Ljubljani, na kateri bodo preizkusili, ali sta ponudba in cena pravi. Belokranjskim izdelovalcem izdelkov domače obrti je svetovala, naj naredijo izbor izdelkov, ki jih bodo ponudili trgovcem in tistim, ki potrebujejo poslovna darila. Po njenem mnenju bi se morali izdelovalci in porabniki izdelkov domače obrti bolj poznati.

domačimi obrtniki in predvsem pomoč pri organizaciji tečajev in sejmov.

Viktor Zupanič iz Uprave enote (UE) Črnomelj je svetoval, da je najbolj enostavna registracija izdelovalcev izdelkov domače obrti na OOZ, medtem ko so na UE zahtevnejši. Zato je registracijo pri njih priporočil le tistim, ki imajo veliko proizvodnjo in draga obratna sredstva. Takih izdelovalcev domače obrti pa v Beli krajini ni. Aupičeva je pojasnila, da morajo izdelovalci najprej dati izdelek domače obrti v oceno na Obrtno zbornico Slovenije. Ko

JAVNA TRIBUNA O GOSPODARSTVU - Poleg predstavnikov organizatorjev in s tem opozicije (desno Ivan Črnkovič in ob njem dr. Jože Zagožen) se je javne tribune udeležil tudi predstavnik pozicije, državni sekretar Jože Smole (Foto: M. L.-S.)

Nujen enakomeren razvoj

V Kočevju so pripravili javno tribuno o aktualnih gospodarskih problemih v državi in še posebej kočevski občini

KOČEVJE - Občinski odbor SDS Kočevje je prejšnjo sredo organiziral v hotelu Valentin javno tribuno o aktualni gospodarski problematiki v Sloveniji in še posebej v kočevski občini. Dobro obiskane tribune sta se poleg predsednika odbora za gospodarstvo pri DZ dr. Jožeta Zagožna in člana izvršnega odbora socialdemokratskega gospodarskega foruma Ivana Črnkoviča udeležila tudi državni sekretar Jože Smole in mag. Alenka Marovt z ministrstva za malo gospodarstvo in turizem.

Ob predstavitvi pomena malega gospodarstva je Jože Smole poudaril, da je razvoj malega gospodarstva od leta 1989 daleč edini sektor, ki je nevtiraliziral brezposelnost, ki je rasla z razpadom velikih podjetij. "Po številu malih podjetij na 10 tisoč prebivalcev Slovenija že dosegla povprečje, ki ga imajo v EU, vendar če pogledamo, kako je to razporejeno po posameznih območjih po državi, ugotovimo, da osrednja in tudi obalno-kraška regija daleč presega to povprečje, medtem ko imamo okolja, ki ne dosegajo niti polovice njihovega razvoja,"

je povedal. Dodal je, da je pri nas podpora velikemu gospodarstvu vertikalna, kar podjetja spravlja v neenakopraven položaj in v EU ni dovoljena, medtem ko je dovoljena za malo gospodarstvo, ki ima zaradi svojega pomena ohranjanja demografske poseljenosti podožela, v EU posebno mesto.

Poudaril je, da ima malo gospodarstvo možnost za skupen nastop na tujih trgih in da je ta celo pogoj za dvig njihove konkurenčnosti na takšno raven, da bodo sploh lahko prodali na tuje trge, za kar pa malo gospodarstvo nima ne znanja in ne denarja in mu je zato prav tu potrebna pomoč države. Dodal je, da razvoj malega gospodarstva nikakor ne more biti samo problem enega ministrstva, marveč tudi ministrstva za delo, za znanost in tehnologijo ter ekonomske odnose in razvoj. Dr. Jože Zagožen pa je k tistim, ki tako ali drugače vplivajo na malo gospodarstvo, dodal še finančno ministrstvo. Kot eno največjih težav malega gospodarstva so združeno opredelili dostop do ugodnih finančnih virov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Predvsem se moramo sami ceniti

Tako so menili belokranjski izdelovalci izdelkov domače obrti, ki so se odločili, da bodo pri Območni obrtni zbornici Črnomelj ustanovili svoj odbor - Kakšni naj bosta ponudba in cena?

izdelke iz Kitajske (med katerimi pa je veliko kičca), in pri katerih imajo nekaj sto odstotkov marže. Tudi zaradi tega bi morali izdelovalci sami predstaviti izdelke domače obrti, ki je v Beli krajini še zelo živa," je menila Vardjanova. Pritegnili so ji tudi drugi, pri tem pa poudarili, da je pomembno skupno nastopanje in predstavljanje izdelkov, ki pa jih bodo morali sami znati tudi dovolj ceniti.

M. BEZEK-JAKŠE

VZAJEMNI SKLADI NISO BREZ NADZORA

LJUBLJANA - Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov opozarja, da dvomi o varnosti naložb v vzajemne sklade, ki vnašajo negotovost med vlagatelje, škodujejo dejavnosti investicijskih skladov in tudi finančnemu trgu nasploh. Kot se sporoča, zakon natančno določa nadzor nad poslovanjem vzajemnih skladov in družb za upravljanje. Pri tem izpostavlja odbor investitorjev in Agencijo za trg vrednostnih papirjev, ki ji morajo redno poročati o premoženju in strukturi naložb.

O DOMAČI OBRTI - Belokranjski izdelovalci izdelkov domače obrti so na domačiji Raztresenovi v Jankovičih tuhtali, kako bi se povezali, da bi skupaj nastopali na trgu. Na koncu so se strinjali, da bodo pri Območni obrtni zbornici Črnomelj ustanovili odbor za domačo in umetno obrt, saj jih je za sekcijo premalo. Kako se predstaviti kupcem in s čim, pa jim bo po novem letu prišla svetovat tudi Mirjam Paš (druga z leve). (Foto: M. B.-J.)

DAN KONJEREJCEV

SEMIČ - Kmetijski svetovalni službi Črnomelj in Metlika vabita vse rejce konj iz Bele krajine na dan konjerejcev, ki bo v petek, 10. decembra, ob 16. uri v sejni sobi občine Semič. Beseda bo tekla o vzreji in zdravstvenem stanju žrebet, pripravi na pripustno sezono, urejanju konjskih hlevov, poskušali pa bodo tudi izdelke iz konjskega mesa podjetja Pag Kapele, d.o.o., ki je sponzor srečanja.

Z MOTORJEM V TRAKTOR

MALI GABER - 15-letni A. F. iz okolice Trebnjega se je 29. novembra po mokrem vozišču in v megli zaradi nepravilne hitrosti na cesti blizu Malega Gabra zalezel v traktor. Skupaj s sopotnikom, 14-letnim D. J., je padel po vozišču. A. F. so hudo poškodovanega odpeljali v ljubljanski Klinični center.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ta ponedeljek je različne pridelke na trgu ponujalo kar nekaj branjev. Cene so v glavnem ostale nespremenjene, in sicer je bilo korenje in kolerabo mogoče dobiti po 200 tolarjev kilogram, fižol po 300 do 500, česen po 500, čebulo po 150, zeljate glave za sarmo po 300, repo po 200, peteršilj po 500, zeleno solato po 250, krompir po 70, jabolka po 80 do 100, jabolčne krljce pa po 800 tolarjev kilogram. Na voljo je bilo tudi žganje: liter je stal 800 tolarjev. Ker se bližajo prazniki, so dobrodošli tudi orehi - kilogram jedrc so branjeve ponujale po 1.100 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 68 do 3 mesece starih prašičev, 25, starih 3 do 5 mesecev, in 48 starejših. Prvih so prodali 34 po 320 do 340, drugih 8 po 280 do 300, tretjih pa 23 po 240 do 270 tolarjev kilogram.

kmetijsko svetovanje

Odpravljanje zajedavcev

Zajedavci povzročajo pri rejci govedu veliko škodo, zato je nujna uporaba sredstev proti zajedavcem. Najbolj občutljive za zajedavce so mlade živali. Takim živalim je potrebno dajati zdravila tudi med letom. V jeseni, ko je več vlage, se število zajedavcev na pašnikih močno poveča. Živali so se v vsaki čredinki pasle večkrat, kar tudi povečuje možnost okužb z zajedavci. Prav tako se z zajedavci okužijo živali, ki se ne pasejo, ampak krmijo le v hlevu. Ko se pri govedu zaključijo obdobje zelenega krmjenja, je ugoden čas za zatiranje zajedavcev. Sredstva proti zajedavcem lahko damo živalim teden pred koncem ali ob prekinitvi zelenega krmjenja. Nekateri paraziti, na primer veliki metljaj, pa so v tem obdobju v živali v taki fazi, ko so zoper sredstva proti parazitom odporni. Zato strokovnjaki priporočajo tretiranje proti tem zajedavcem v poznejših mesecih, v januarju in februarju. Tako bo učinek boljši.

Pomembno je, da dobi vsaka žival točen odmerek zdravila, kajti manjša količina zdravila bi lahko povzročila večjo odpornost zajedavcev. Katerega sredstva bomo uporabili za naše govedo, je odvisno predvsem od tega, ali imamo goveje pitance ali krave molznice, in glede na to, kateri zajedavci so pri nas najbolj razširjeni. Zadnje bomo ugotovili z analizo blata ali pa se bomo o tem pogovorili z našim veterinarjem. Na poplajnih področjih, kjer je razširjena metljajevost, je potrebno uničevati tudi malega blatnega polža, ki je gostitelj velikega metljaja.

Pri vseh živalih, ki smo jim dali zdravila, moramo upoštevati karencno zdravilo, to je čas, v katerem od krav molznic ne smemo oddajati mleka, to pa je za različna zdravila različen. Pri nekaterih zdravilih karenci ni, torej lahko ves čas oddajamo mleko. Karencna velja tudi za goveje pitance. V tem času živali na smemo dati v zakol. Pri izbiri sredstva proti zajedavcem upoštevamo tudi, kateri preparat smo uporabili že pri prejšnjem zdravljenju. Priporočljivo je, da sredstva menjavamo, saj zmanjšamo odpornost zajedavcev in povečamo učinek sredstva. Ker vsak ukrep presojamo glede na gospodarnost, lahko zapišemo še to: strošek vsakega sredstva proti zajedavcem je mnogo manjši od škode, ki jo zajedavci lahko povzročijo.

STANE BEVC, dipl. inž.
Kmetijska svetovalna služba Novo mesto

Mlečni šok je le uvod v preobrat

Država se je odločila po hitrem postopku prilagoditi pravni red na področju kmetijstva
Evropski uniji - Šok za mlekarne in rejce goveda - Bo kmetijstvo zdržalo?

NOVO MESTO - Naše mlekarne od 19. novembra ne smejo več izvažati v države EU, ker naše mleko lahko vsebuje celo do tri milijone mikroorganizmov v mililitru, medtem ko jih v uniji dovoljuje le do 100.000. Čeprav naše mleko ni tako slabo, kot bi lahko sklepali po navedenem, čaka državo, mlekarne in kmete težko in drago delo. Po večini napovedi bodo najkrajše potegnili mali kmetje, s kakršnimi je morda najbolj posejano ravno podeželje na našem območju.

Tudi na dolenskem območju večji kmetje skrbijo za kakovost mleka, težave pa so pri manjših pridelovalcih, katerih preživetje pogosto ni odvisno od mleka. To so ugotavljali na posvetih o kakovosti mleka, ki so se vrstili minulo zimo po vsej Dolenski. Beli krajini in Posavju. Samo prepričevanje očitno ni bilo uspešno, kajti mlekarne so po veljavnem pravniku še vedno morale odkupovati tudi mleko z večjo vsebnostjo mikroorganizmov, kot ga dovoljuje EU.

Večina slovenskega mleka ustreza zahtevani kakovosti, le 20 do 30 odst. vsebuje preveč mikroorganizmov. V Sloveniji oddaja mleko 20.000 rejcev govedi, od tega pa jih kar 11.000 redi le eno do štiri živali. Ti mleko oddajajo v skupne zbiralnice, zato se ne ve, kdo odda kakšno. Mali kmetje imajo pomanjkljivo znanje in slabo opremo, vendar strokovnjaki trdijo, da je ob pravilnem ravnanju tudi na roke namolzeno mleko dobre kakovosti. Pri zbiranju mleka od manjših rejcev v bodoče ne bo šlo brez hladilne tehnike, ki je za manjšo proizvodnjo predražja, pa tudi ne brez rednega nadzora kakovosti mleka v vsakem hlevu.

TEŽKA POT V EVROPO - Evropska unija je naprej zaostrela pri izvozu našega rdečega mesa, pred kratkim pa še pri mleku, kar zahteva, da se držimo njihovih birokratskih procedur. Bosta naše mleko in meso, potem ko bomo zadostili evropskim zahtevam, kaj boljša? Verjetno ne, prav gotovo pa bosta dražja. (Foto: J. D.)

Ob prepovedi izvoza so izvozne mlekarne opozorile na veliko škodo, ki nastaja zaradi zastoja v izvozu. Mlekarne so se izkazale kot neresen partner, poleg tega pa so v kakovost mleka zdaj podvomili še na balkanskih trgih in ne nazadnje smo se nad tem, kakšno mleko pijemo, zamislili tudi doma. Združenje govedorejcev je prejšnji teden protestiralo proti ukrepi in zahtevalo sprostitev izvoza, ker meni, da gre za politični ukrep, s katerim želijo v državi zmanjšati število kmetij.

Kot pojasnjuje državni sekretar v kmetijskem ministrstvu Franci But, je dogajanje z mlekom posledica popolnega preobrata v filozofiji prilagajanja slovenskega kmetijstva EU. Slovenija naj bi do konca leta 2002, torej samo v dveh letih, popolnoma prilagodila pravni red na področju kmetijstva, s čimer ne bo imela prehodnih obdobij in bo lahko upravičeno zahtevala kompenzacijska plačila za kmetijstvo iz unije. Še pred novim letom naj bi država sprejela kar nekaj pomembnih dokumentov, med drugim pravilnik o veterinarsko-sanitarnem nadzoru surovin in živil živalskega izvora ter živalskih obratov. Z njim se bodo spremenila tudi merila o

vsebnosti mikroorganizmov v mleku. Še pred sprejemom proračuna za leto 2000 naj bi sprejeli tudi tržno ureditev za mleko in mlečne izdelke, ki naj bi začela veljati najpozneje do konca marca prihodnjega leta. Potem naj bi se odkupne cene mleka oblikovale tržno, zato naj bi po nekaterih napovedih padle za desetino. Ministrstvo napoveduje več blažilnih ukrepov, med drugim tudi pomoč po hektarju polj in travnikov.

B. DUŠIČ GORNIK

Sekanje in prodaja smrekic le z dovoljenjem

Letos označene z oranžno nalepko

Premišljen in strokovno izveden posek okrasnih dreves v mladem gozdu lahko pozitivno vpliva na njegov nadaljnji razvoj. Škodljivo pa posek vpliva takrat, kadar iz mladega gozda odstranimo najlepša in najbolj vitalna drevesca, ki bi morala v sestoji ostati skozi celo razvojno obdobje.

Po 17. členu Zakona o gozdovih lahko lastniki gozdov in pogodbeni izvajalci podjetja pridobivajo okrasna drevesca le na podlagi izdane odločbe. Z odločbo področne krajevne enote se določijo kraj, vrsta in količina poseka okrasnih dreves v konkretnem gozdu. Ista določila veljajo tudi za posek okrasnih dreves na površinah izven gozda ali za posek dreves v drevesnicah.

Okrasna drevesca je dovoljeno prodajati le na osnovi izdane odločbe in vidno označene z nalepko. Letošnja nalepka je oranžna barve in ima napis Zavod za gozdove Slovenije - Območna enota Novo mesto, ter letnico 1999.

Nadzor nad posekom in prodajo okrasnih dreves izvajata gozdarska in tržna inšpekcija. Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se lahko kaznuje fizična ali pravna oseba, ki poseka okrasna drevesca brez izdane odločbe, in z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev oseba, ki prevaža ali prodaja neoznačena drevesca. Zato lastnikom gozdov priporočamo, da se pred posekom posvetujejo z gozdarjem krajevne enote Javne gozdarske službe. Tu jim bo izdana tudi odločba za posek in omogočen nakup nalepk (50 SIT kom.) ter dogovorjen način označbe okrasnih dreves pred posekom.

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

- Prašiči in skupih sta koristna samo po smrti. (Tolstoj)
- Če padeš s konja, se mogoče še rešiš, če izgubiš spoštovanje ljudi, si izgubljen. (Hindujski pregovor)

Vinogradniki v dve smeri?

V dolenskem in belokranjskem vinorodnem okolišu se v 25 društev povezuje okrog 5000 vinogradnikov

NOVO MESTO - Med tremi slovenskimi vinorodnimi deželami (Podravje, Posavje in Primorska) ima ravno dežela Posavje v največji meri izkoriščene absolutne vinogradniške lege. Teh je po podatkih Kmetijskega inštituta 8.706 ha, medtem ko je trenutno v bizelsko-sremiškem, dolenskem in belokranjskem vinorodnem okolišu skupaj 7.548 ha vinogradov. Največ, skoraj polovica od tega, jih je v dolenskem okolišu.

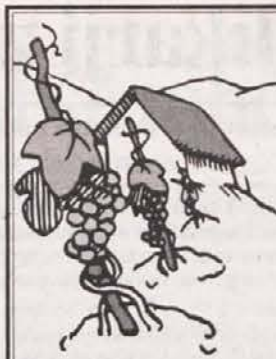
Kot meni Katarina Merlin iz oddelka za kmetijsko svetovanje v Novem mestu, je kakovost vin na območju dolenskega in belokranjskega okoliša precej porasla tudi po zaslugi vinogradniških društev in pospešenega izobraževanja vinogradnikov. Kot pravi, sta tudi zato okoliša danes poznana po precej boljšem cvetju in metliški črnini. Belokranjci pa tudi po vinih posebnih trgatev.

Samo na območju dolenskega in belokranjskega vinorodnega okoliša danes deluje 25 vinogradniških društev. V Beli krajini delujeta društvo v Črnomlju in društvo vinogradnikov Bele krajine s

podružnicama v Metliki in Semiču, medtem ko so vsa ostala društva razpršena po dolenskem okolišu enako, kot so razpršeni in razdrobljeni tudi vinogradniki. Zaradi večje učinkovitosti se povezujejo v Zvezo društev vinogradnikov Dolenske, ki se bori za zaščito vina cviček, medtem ko belokranjski vinogradniki želijo zaščititi metliško črnino.

Na območju obeh omenjenih okolišev je v društva včlanjenih kar 5 tisoč vinogradnikov, povprečen vinograd pa ni večji od pol hektarja. Posamezno društvo ima povprečno 100 članov, kar pomeni, da se združujejo vanj mali ljubiteljski vinogradniki in tudi veliki vinogradniški podjetniki. Eni in drugi le težko najdejo skupne interese, zato je mogoče pričakovati, da se bodo prav kmalu oblikovala različna vinogradniška društva in združenja. Manjši vinogradniki bodo v društvu, ki bo skrbelo za izobraževanje in spremljanje novosti, medtem ko bodo večji poskušali oblikovati notne blagovne znamke in se usmerili v skupno trženje.

B. D. G.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Bela barrique vina

Redki vinogradniki pomislijo, da bi uporabili za zorenje belih vin 225-litrne nove sodčke (barike). Okus po lesu se je od nekdanj smatral kot napaka vina in mnogo truda je bilo vloženega v ovinjenje novih sadov. V Sloveniji so bila od nekdanj iskana bela vina z izraženo sadno (sortno) aromo, ki se je v novem sodu kmalu zgubila. Toda bariki so primerni tudi za bela vina, vendar ne za vse sorte. Letnik 1999 je tako lepo dozorel na trti, da so sorte beli pinot, sivi pinot, chardonnay dovolj krepke za zorenje v novem sodu. Zamujeno pa je, če niso že mošči vrel v barikih. Čistega, mladega vina ni priporočljivo natočiti v nov sodček. V tem primeru bi res imeli vino s preveč poudarjenim lesnim okusom, ki bi spominjal na vinsko napako po lesu.

Tadiciionalna nega belega vina v novem sodčku, ki je bila v Burgundiji, temelji na vplivu droži (kvasovk) na zorenje vina. Po končanem alkoholnem vrenju so sodčke dotočili in jih imeli polne. Mladega vina niso nič žveplali in so ga najmanj enkrat na teden pomešali z drožmi, ki enako dobro kot žveplo varujejo vino pred oksidacijo. Vino v tem primeru h pogojih tudi ne cika, ker v dotočenem sodu ni zraka. Na drožeh v nežveplanem vinu pa se kaj kmalu, če je temperatura vsaj 16° C, začne biološki razkis vina. Za okus tako negovanega vina je tudi nujen biološki razkis. Od začetka imamo občutek da gre za tako imenovani vonj po diacetilu, ki pa ga kasneje zaseneči aroma po sorti, ki se je ohranila.

Prisotnost droži in mešanje droži z vinom pospešuje razvoj vina in v takšnem vinu ne zasledimo motečega vonja in okusa po lesu. Mnoga bela barik vina, ki smo jih srečevali na trgu, pa niso zorela v novih sodčkih na drožeh, zato so bila nekatera komaj užitna. Že čista letošnja mlada vina omenjenih sort, ki so povrela do suhega, bi pridobila z nekajmesečnim zorenjem v že dve ali tri leta rabljenih, toda zdravih sodčkih. Ker v tem primeru ne bi bilo droži, bi morala biti vina zažveplana (prosti SO₂ med 25 do 30 mg/l). Prednost sodčka pred cisterno bi bila zaradi poroznosti lesa, ki omogoča dostop majhnih količin kisika, ki bi pospeševalo procese razvoja in zorenja vina.

Vina, ki počivajo na drožeh, zažveplamo približno štiri tedne pred stekleničenjem. Kdaj se tako negovano vino stekleniči, je odvisno od posameznega vina in to določa kletar glede na stopnjo razvoja vina. Droži, ki preostane po pretoku, so še vedno primerne za osvežitev in obogatitev z vinskimi aromami ostalih vin, ki so negovana v cisternah in so bila nekaj tednov po končanem alkoholnem vrenju pretočena in ločena od droži.

Rabljeni sodčki, v katerih so zorela bela vina, so zelo primerni za zorenje rdečih vin, v naši vinorodni deželi predvsem za vina modre frankinje. Letošnje modre frankinje imajo okusne in bogate tanine, ki potrebujejo za zorenje in razvoj leseno posodo. V cisterni se žal frankinja ne more razvijati in postane zamorjena. Vinu žametovke in cvički se pa v cisterni dobro počutijo.

Dr. JULIJ NEMANIČ

HUD POŽAR

NOVO MESTO - V ponedeljek, 6. decembra, okrog 14. ure je prišlo na Ljubljanski cesti do požara na stanovanjski hiši, ki jo je lastnica M. M. iz Novega mesta obnavljala. Pri gašenju požara, ki je popolnoma uničil ostrežje, so sodelovali gasilci GRC Novo mesto in nekaj gasilcev iz PGD Kamence. Kaj je vzrok požara, policisti še raziskujejo. Škoda po nestrokovni oceni znaša okrog 1,5 milijona tolarjev.

DECEMBRSKA ŠTEVILKA REVJE O KONJIH

LJUBLJANA - Decembrska številka revije O konjih je spet polna zanimivega branja. V njej boste našli zapis o tem, kako in kdaj je nastal lipicanec, o napredku toplotne rejce in jahačev, o govoru konjevih ušes, domačih zdravilih za konje, cushingovem sindromu, na koncu pa se predstavita še Radenska in Haloška konjenica.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Plesali so za debelo repo

Repa je bila v srednjem veku vse do časa večje uporabe krompirja zelo priljubljena hrana. Še danes je marsikje neizogibna jed pri kosilu na dan kolin. Mastne dele glave, vratu in del kože se skuha, čez čas se doda kisl repa in namočena prosena kaša. Ko so vse sestavine skuhan, se jed zagosti s podmetom in soli po okusu. V zvezi z repo je še iz starih časov ostalo veliko pregovorov in šeg. Kljub temu da ljudje pravijo "repa korenje - slabo življenje", je na kmetijah poleg zelja veliko pridelajo za hrano ljudi in živine.

Največ se pripravljajo jedi iz kisle repe, sveža pa je sestavni del okusnih zelenjavnih juh in t.i. šare, ki je mešanica zimske zelenjave. Včasih so za pusta plesali za debelo repo in belokranjski rek pravi: "Dokler kole teče, repa raste." Nekdaj so uporabljali repo kot domače zdravilo proti glavobolu, kuhane posušene olupke so uživali kot praznično postno jed ali pa so jih dajali kravam, da bi imele ob telitvi več mleka.

Kot domače zdravilo pri suhem kašlju pomaga repin sok. Pripravimo ga tako, da repo izdobljemo, notranjost do polovice napolnimo z medom ali sladkorjem in pustimo stati čez noč. Sok se pije večkrat na dan po žličkah. Repo pobiramo v

pozni jeseni, ko so korenin ravno prav debeli, saj so predebili manj okusni in manj sočni. Spomladi režeemo nekaj centimetrov dolge vršičke - cimo, ki vsebuje dosti različnih hranil.

Za pripravo REPNE CIME S SLANINO potrebujemo 800 g repne cime, 1 žličko masla, 50 g prekajene slanine, 2 stroka česna, sol in poper. Repno cimo kuhamo 10 minut v slani vodi. V ponvi na maslu prepražimo sesekljano slanino ter dodamo repno cimo, strt česen, poper in sol. Vse skupaj dobro premešamo in takoj postrežemo.

Znana slovenska jed je tudi KISLA REPA S PROSENO KAŠO ali BUJTA REPA (ubita repa). Za 4 osebe potrebujemo 800 g kisle repe, 500 g svinjskega hrbita, 150 g prosene kaše, 40 g masti, 20 g moke, 4 stroke česna, 1 čebulo in sol po okusu. Meso kuhamo s kisl repo. Ko je že skoraj mehka, dodamo namočeno proseno kašo. V ponvi stopimo mast, dodamo moko, čebulo in česen. Vse skupaj malo prepražimo in vmešamo med repo. Dobro preverimo in solimo. Pred serviranjem kisl repo pretresemo v glineno posodo, meso pa narežemo na rezine in z njim obložimo površino. Namesto svežega mesa lahko uporabimo tudi suho meso.

Slikarji za žužemberški grad

Žužemberška občina je dobila prvo slikarsko kolonijo - V mali dvorani novega prizidka osnovne šole so odprli prvo večjo likovno razstavo v tem kraju

ŽUŽEMBERK - V občini Žužemberk so letos z večnamensko dvorano v novem prizidku osnovne šole dobili prvi razstavišni prostor, ki je primeren tudi za nekoliko večje razstave. Minuli petek, 4. decembra, zvečer so ga s prvo večjo likovno razstavo tudi slikarsko krstili.

Razstava je za kraj in občino toliko pomembnejša, ker je tesno povezana z obema, saj so na ogled postavljena dela, ki jih je ustvarilo enajst akademskih slikarjev na prvi žužemberški slikarski koloniji, ob njih pa so razstavljene še slike mladih žužemberških likovnikov. Kolonija je potekala od 22. do 24. oktobra, posvečena pa je bila spominu na letos umrlega urednika suhokrajinskega zbornika Marjana Legana, po rojstvu Žužemberčana.

Na otvoritvi, ki ga je s petjem obogatila solistka Mojca Šajc ob klavirski spremljavi Aleša Makovca, so govorili ravnateljica osnovne šole mag. Jelka Mrvar, vodja likovne kolonije akademski slikar Jože Kumer, žužemberški župan Franc Škufca in predsednik odbora za obnovo žužemberškega gradu dr. Slavko Gliha. Vsak je po

VODJA PRVE KOLONIJE - Akademski slikar Jože Kumer, eden od pobudnikov in organizatorjev prve žužemberške likovne kolonije.

svoje poudaril pomembnost tako slikarske kolonije kot razstave za občino in Žužemberk. S kolonijo so pridobili umetniške upodobit-

ve Žužemberka in okolice za opremo javnih prostorov in likovno obogatitev Suhokrajinskega zbornika 2000, ob izkušenih slikarjih se je učil in ogreval za likovno ustvarjanje mladi rod, izkupiček od prodaje razstavljenih slik pa je namenjen za urešničevanje zahtevnega in dolgoročnega projekta obnove gradu, osrednjega občinskega kulturnega in zgodovinskega spomenika.

Na prvi žužemberški slikarski koloniji so sodelovali akademski slikarji Almira Bremec, Alenka Sottler, Jelka Godec-Schmidt, Marjeta Fišer-Pirih, Stojan Grauf, Štefan Marflak, Janez Knez, Jože Kumer, Marjan Robar, Ljiljana Spasovjevič in Andrej Skrbinek. V fond kolonije so prispevali več kot 30 del, ki gredo kar dobro v prodajo in bodo obogatila prenekateri javni in zasebni prostor. Likovno dogajanje je spodbudilo tudi mecenstvo. Podjetji Foto Maver in F/S sta odkupili več originalnih ilustracij Alenke Sottler in Matjaža Schmidta za žužemberško osnovno šolo.

M. MARKELJ

SLAVNOSTNI KONCERT

KRŠKO - Policijsko veteransko društvo Sever Posavje bo pripravilo jutri, 10. decembra, ob 19.30 v veliki dvorani Kulturnega doma slavnostni koncert Orkestra slovenske policije v počastitev desetletnice akcije Sever. Orkester bo vodil Milivoj Šurbek.

SKUPNI KONCERT

KRŠKO - Pihalni orkester Videm pod vodstvom Draga Gradiške in pihalni orkester Senovo pod vodstvom Janeza Ceglara sta v soboto, 4. decembra, zvečer v veliki dvorani Kulturnega doma pripravila skupen koncert.

KONCERT POMLADI

NOVO MESTO - V soboto, 11. novembra, bo ob sedmih zvečer v frančiškanski cerkvi koncert mešanega pevskega zbora Pomlad pod vodstvom prof. Jožice Prus. Gost večera bo ženski komorni zbor Iskra iz Boveca pod vodstvom prof. Ambroža Čopijsa.

PODOBE DUHA

NOVO MESTO - V razstavišču restavracije splošne bolnišnice so včeraj, 8. decembra, odprli slikarsko razstavo Podobe duha likovnice Neve Vranešič Virant. V kulturnem programu so sodelovali učenci Glasbene šole Rauch.

DARILO PESNIKU - Škocjanski župan Janez Povšič (desno) je Grgoviču (levo) podaril veliko pero, ki piše na prstni domači češnjavec.

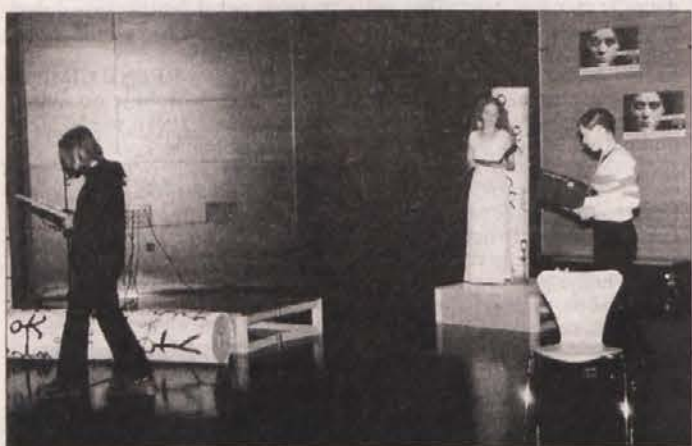
Dolenjska zemlja

Predstavitve nove Grgovičeve pesniške zbirke

ŠENTJERNEJ - Dvorana šentjernejske osnovne šole je bila minuli sobotni večer, 4. decembra, zapolnjena do zadnjega kotička, enako, kot je bila na podobnem dogodku pred dvema letoma, ko je Jože Grgovič predstavil svoj pesniški knjižni prvenec Svet pod Gorjanci. Tokrat je ljudski pesnik iz Gorenje Brezovice pri Šentjerneju predstavil svojo drugo pesniško zbirko Dolenjska zemlja, ki jo je ob pomoči številnih podpornikov izdala Dolenjska založba.

Predstavitve in pogovor z avtorjem je vodil Slavko Podboj, na odru, kjer je ves čas potekel prikaz starih kmečkih opravil ob zimskih večerih, tolčenje kaše in izdelovanje omela, pa so se poleg avtorja zvrstili še Vinogradniški oktet ter narodnozabavna ansambla Trio Francič in Vrisk, za katere Grgovič piše besedila. Uspešno pot med bralce so novi pesniški zbirki zaželeli šentjernejski župan Franc Hudoklin, škocjanski župan Janez Povšič, urednik Franci Šali in še številni drugi Grgovičevi znanci in sodelavci, na koncu dveurne prireditve pa je avtor podelil zahvalna darila vsem, ki so ga pri izdaji druge knjige podprli. "Mnogi so mi dajali pogum, naj še kaj napišem. In tako sem imel pero vedno pri sebi, na njivi in v vinogradu, v gozdu in na traktorju," je dejal Grgovič, ki mu za pisanje preprostih, a občutenih verzov poglavitni pesniški navdih daje nekdanje in sedanje kmečko življenje ter ljubezen do domače zemlje in narave.

MiM

KAJ TI JE, DEKLICA? - Gledališka skupina Audex tabulaturno z novomeške gimnazije je v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu v petek, 3. decembra, pripravila štiri predstave z naslovom Kaj ti je, deklita?, prve tri za srednje šole, popoldansko pa za vse ostale. Predstava je nastala samoiniciativno med mladimi, z njo pa so želeli opozoriti na nasilje, katerega žrtev so predvsem otroci in mladi. Predstava je zasnovana na osebnih pripovedih o travmatičnih izkušnjah nasilja, ki prehajajo v splošnost z glasovi igralcev, ki iz občinstva citirajo časopisna poročila ali ukaze nasilnih straštev ter se zlijejo v nerazumno vpjeto. Sporočilo dokaj domiselne predstave, dopolnjene z glasbenimi vložki, je, da smo v nasilje vpeti vsi in prav tako vso odgovorni zanj in za njegovo premagovanje. (Foto: MiM)

Z GLASBO IN BESEDO - Kvartet profesorice krške glasbene šole je odprl kulturni večer v Valvasorjevi knjižnici.

Ustvarjalno v iskanju ženske

Pesniški večer ob glasbi v Valvasorjevi knjižnici - Iskanje in odkrivanje ženske kot ustvarjalke

KRŠKO - Center za socialno delo je pripravil za mednarodne dneve akcij proti nasilju nad ženskami več kulturnih prireditev. Na brestaniškem gradu so konec prejšnjega meseca odprli fotografsko razstavo na temo V iskanju ženske, v četrtek, 2. decembra, je bil v Valvasorjevi knjižnici pesniški večer ob glasbi na isto temo, z zaključnim večerom v hotelu Srečni v torek, 14. decembra, pa bodo postavili piko na i.

Z vsemi temi prireditvami žele opozoriti javnost na nasilje nad ženskami, vendar na nekoliko drugačen način. Žele namreč pokazati, da je nasilje v bistvu nestrpnost do drugega in da lahko izvira iz nepoznavanja drugega. Z odkrivanjem ženske kot celovite osebnosti se možnosti nasilja zmanjšujejo. In da so ženske ob materinstvu, partnerstvu in še čim tudi ustvarjalke, so pokazale udeležence četrtkovne kulturne prireditve v Valvasorjevi knjižnici. Prireditve je bila v celoti v ženskih rokah, od pozdravnih nagovorov Marine Novak Rabzelj in direktorice knjižnice Ide Merhar ter zaključnih besed vodje Centra za

socialno delo Marjane Sečen do profesorice krške glasbene šole Andreje Lipovšek Istenič, Branke Žičkar, Martine Sušič, Barbare Smolej Fritz, Suzane Drobila, Maje Virant in Senke Spitzer, ki so poskrbele za prijetno glasbo med nastopom literarnih ustvarjalcev Ivane Vatovec, Nade Srpčič, Dragice Dani, Ane Rostohar, Sare Levičar, Tamare Vonta, Tatjane Lapuh in Aste Malavašič, katere pesmi je brala Maja Malavašič.

MiM

DOLENJSKI LIST

Slikarski Zimski prazniki

V Galeriji Krško so odprli razstavo slik sedemnajstih članov likovnega društva Krško Oko

KRŠKO - Društvo likovnikov Krško Oko je med najdejavnejšimi ljubiteljskimi likovnimi združenji na območju Dolenjske, Posavja in Bele krajine, kar potrjuje tako številno članstvo, ki se ves čas giblje okrog števila šestdeset, kot tudi njihova razstavna in druga aktivnost. Društvo je pripravilo več skupinskih in posameznih razstav, gostovalo je po domačih krajih in v sosednji državi, pripravilo ekstempore in likovne delavnice, leto pa zaključuje s skupinsko likovno razstavo Zimski prazniki v Galeriji Krško.

Razstavo so odprli v sredo, 1. decembra, zvečer s priložnostnim kulturnim programom, v katerem so sodelovali citrarka Jasmina Levičar, pesnica Ana Rostohar in skupina članov akademskega pevskega zbora Palma iz Zagreba pod vodstvom dirigenta Domagoja Krnjaka. Kot je v kratkem nagovoru povedala predsednica društva Blandina Marković, so razstavo pripravili na temo zimskih praznikov, ki je najbolj primerna za čas od Miklavža do trikrakljevskih praznikov v začetku januarja prihodnjega leta, kolikor časa bo razstava tudi na ogled.

V osrednjem krškem razstavišču na Valvasorjevem nabrežju je na ogled izbor slik sedemnajstih avtorjev: Gunija in Staneta Fabjančiča, Željka Halambeka, Mete

Ana Rostohar je s pesniško besedo obogatila otvoritev likovne razstave v Galeriji Krško.

Kuplenik, Mirka Kragla, Blandine Marković, Izidore Nestić, Jožice Pavlin, Magde Praznik, Simone Dular, Nevenke Rušković, Leopolda Petena, Jožice Petrišič, Emilije Grubar, Toneta Kastelca, Janeza Klavžarja in Slavice Jesenko. Izbor slik je opravila kiparka in mentorica Vladimir Štoviček. V kratkem razgovoru je Štovičkova povedala, da je slike izbirala glede na zastavljeno temo, to je zimski prazniki, a da je uvrstila v izbor tudi dela z zgolj zimskimi motivi. Ocenjuje, da je kakovost vseh sodelujočih dobra, pri nekaterih pa je opazen kakovostni dvig.

MiM

PREŠEREN NA PREŠERNOVEM TRGU - Na 199. obletnico Prešernovega rojstnega dne je v petek, 3. decembra, na novomeškem Prešernovem trgu zrasel snežen doprsni kip našega velikega pesnika, ob njem pa se je zvečer dogodil tudi literarni večer, na katerem sta Tomaž Koncilija in Smiljan Trobiš prebrala nekaj Prešernovih pesmi, nato so svoje verz prebirali pesniki novomeškega literarnega kluba Marjanca Kočvar, Franc Umek, Katja Plut in Smiljan Trobiš, za konec pa so vsi zbrani zapeli še Zdravljico. Pobudnik te počastitve Prešernovega rojstnega dne je bil kulturni animator Rudi Škof, ki se je lotil tudi izdelave sneženega Prešerna. Najbrž ne bi bilo prav nič slabega za Novo mesto, če bi se sneženi pesnik prihodnje leto, ko bomo praznovali dvestoto obletnico njegove smrti, spremenil v trajnejši spomenik. (Foto: M. Markelj)

Slikar Tomaž Perko ob sliki velikanki Rog izobila.

Ostaja zvest realizmu

V Galeriji Krka so na ogled dela akademskega slikarja Tomaža Perka - Dolenjska krajina in portreti

NOVO MESTO - V Galeriji Krka so minuli petek, 3. decembra, zvečer odprli slikarsko razstavo del akademskega slikarja Tomaža Perka iz Cerknega. Zanimiv in sproščen pogovor z avtorjem je vodil Jožef Matijević, za nekoliko nevsakdanjo glasbeno popestritev večera je poskrbel Miro Božič z orglicami, niti prireditve pa je imela v rokah Barbara Barbič Jakše.

Tomaž Perko ni novinec na novomeških slikarskih razstaviščih. Že kot študent likovne akademije je razstavljal v Dolenjski galeriji, bil je udeleženec nekdanje pomembne slikarske kolonije Novoteks in tudi Krkinega slikarskega srečanja, v Novem mestu pa ima tudi precej prijateljev in znancev. Vse to se odraža tudi na njegovih platnih, kjer srečamo tako dolenjsko krajino kot nekaj znanih osebnosti. Za Perka je značilno, da vztraja pri klasičnem realističnem slikarstvu, ki zahteva veliko obrtno spretnost in slikarskega znanja, po svoje pa mu ta usmeritev določa tudi poglavitne motive: krajino, portret in tihožitje. Vse to je na ogled tudi v Krkinem razstavišču. Gotovo največ zanimanja priteguje slika Rog izo-

bilja, ki je s sedmimi kvadratnimi metri prava velikanka. Nastala je po naročilu družine Jezeršek, na nji pa je slikar upodobil stari antični motiv, ki mu je dal sodobni eksistencialni poudarek minevanja vsega bivajočega.

MiM

Janez Črnač

Prva monografija o Kočevski

Delo Janeza Črnača

NOVO MESTO - V Knjižnici Mirana Jarca je v četrtek, 2. decembra, avtor Janez Črnač predstavil svojo knjižno novost Kočevska: gozdna in skrivnostna dežela, ki jo je konec lanskega leta izdal v samozaložbi, tiskala pa jo je Tiskarna Novo mesto. Z njim se je pogovarjala Jadranka Matić Zupančič.

Janez Črnač, doma z Mirne, ki ga je službena pot kot gozdarskega inženirja zanesla na Kočevsko, je prvo monografijo o Kočevski pripravil vrsto let. Osnova je bila njegova magistrska naloga leta 1981 z naslovom Življenje kočevske krajine in njegova negovalna raba, v omenjeni monografiji, ki je z 261 stranmi zelo obsežno delo, pa gre za nadgradnjo. Odlikuje jo veliko dobrih fotografij, ki so tudi avtorjevo delo. "Z besedo in sliko sem skušal uravnoteženo predstaviti Kočevsko, ki si svojo monografijo resnično zasluži," je povedal avtor, ki je predstavitev knjige popestril s prikazi diaprojektivov.

V delu se Črnač resnično pokaže kot umetnik, strokovnjak gozdar in ekolog, predvsem pa kot človek, ki veruje in spoštuje naravo in zato dopušča, da ga ta poduči, mu pojasnjuje zakonitosti in odnose v naravi in v družbi ter ga spodbuja pri ustvarjalnem delu. Naj knjiga tako učinkuje tudi na bralce.

L. M.

dežurni poročajo

RAD GLEDA FILME - Neznane je v času med 30. novembrom in 1. decembrom iz nakupovalnega centra Vina Brežice ob nepazljivosti prodajalcev s police ukradel videorekorder znamke Grundig, vreden 43 tisoč tolarjev.

NAŠLI PIŠTOLO - Na mejnem prehodu Slovenska vas so pri hrvaškem državljanu pri pregledu osebnega vozila našli pištolo kalibra 6,35 mm s pripadajočim nabojnikom, v katerem so bili trije naboji. Zoper kršitelja je podan predlog sodniku za prekrške.

TURKA S PONAREJENO VI-ZO - Dva turška državljan sta 2. decembra z vlakom pripotovala na mejni prehod Dobova, da bi prispe-la v Nemčijo. Policist je med postopkom ugotovil, da sta nemški bivalni vizi v njunih potnih listih ponarejeni.

PO RUJNO KAPLJICO - Neznane je med 1. in 3. decembrom v Martinji vasi s kamnom razbil šipo na oknu vikenda, last F. K. iz okolice Trebnjega, splezal skozi okno iz ukradel dve steklenici vina. Škoda je 20 tisoč tolarjev.

V VIKEND - Med 29. novembrom in 4. decembrom je neznanec v Črmošnjicah vplnil v vikend, last L. R. iz Novega mesta, in ukradel: televizijski sprejemnik, lovski daljnogled, dva daljinska upravljalca za TV sprejemnik, kavo, krožno žago, električni vrtni stroj, električni skobelnik, sesalec za prah itd. Lastnica je oškodovana za 60 tisoč tolarjev.

NASTAVLJENA DENARNICA - 4. decembra je neznanec na parkirnem prostoru v vinorodnem okolišju Ljubljane vplnil v osebni avto, last N. B. iz Vavte vasi, ter iz denarnice na armaturni plošči ukradel 15 tisoč tolarjev, iz kartonske škatle pa je odnesel še nekaj živil.

TRČILA V PEŠKO

LEDEČA VAS - 2. decembra ob 6. uri je 56-letna M. Ž. iz Novega mesta na regionalni cesti od Prekopa proti Šentjernej pri prehitevanju osebnega avta na levi strani vozišča trčila v peško, 17-letno V. P. iz Gruče pri Šentjernej. Hudo poškodovano peško, ki je imela pripeto kresničko, je M. Ž. odpeljala v bolnišnico, kjer je ostala na zdravljenju.

po dolenjski deželi

SOL NAMESTO TELEFONA - Naslednji primer je ponoven dokaz, kako danes cveti najrazličnejša goljufija in kako je treba biti previden. 23-letni E. U. iz Ilirske Bistrice se je novembra po telefonu dogovoril z neznanecem iz Novega mesta, da bo na podlagi oglasa v Salomonovem oglasniku kupil mobilni telefon za sedem tisoč tolarjev. Dogovorila sta se, da mu ga bo neznanec poslal po pošti, plačal pa ga bo po povzetju. V paketu pa je E. U. namesto telefona prejel pol kilograma soli. Policisti so neznanca že na sledi. E. U. pa verjetno ne bo več kupoval preko oglasov.

ESTET - Prejšnji konec tedna smo lahko spremljali izbor lepotic za miss sveta 1999, neznanec pa si je verjetno rekel: "Če že nimam lepe žene, bom imel vsaj avto oz. kolesa." Na parkirnem prostoru na Kandijevi cesti v Novem mestu je v noči na 5. december iz osebnega avta znamke Twingo odmontiral in odnesel okrasne kolesne pokrove. Estet pa tak!

POGOVOR Z ZOFIJO REDEK

Usodnih 18 točk do zdaj ni zbral še nihče

"To velja za bivšo novomeško občino," je povedala sodnica za prekrške Zofija Redek - Do zdaj prevelik pripad zadev - Letos 69 ostalo brez voznških dovoljenj - V letu in pol 1084-krat izrekli kazenske točke - Nov ZVCP nedodelan

NOVO MESTO - Sedanji oz. novi Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP) velja že leto in pol, kar gotovo vedo vsaj vozniki, saj je prinesel kar nekaj novosti in sprememb. Prav zaradi uvedbe sistema kazenskih točk pa je mnogo dela povzročil tudi sodnikom za prekrške. O tem in še o čem je spregovorila dolgoletna novomeška sodnica za prekrške Zofija Redek, ki dela tudi v Svetu sodnikov za prekrške v Ljubljani.

Ste imeli od lanskega maja do zdaj več dela kot sicer ali manj, saj je nekaj prekrškov prišlo pod pristojnost policije?

"Od konca leta 1997 pa do zdaj je bilo obsedno stanje. Imeli smo zelo velik pripad zadev, bili smo v tem pogledu tretji v Sloveniji. Leta 1997 jih je bilo 12.000, lani 9.000, letos pa vse kaže, da bomo prišli do številke 7.000, ko se nekako da delati. Malo manj dela je tudi zato, ker je z novim zakonom maja 1998 več prekrškov prevzela policija, npr. neregistrirana in pomanjkljiva vozila, vožnje na prekratki varnostni razdalji, in na kraju samem izreka denarne kazni, toda če ljudje ugovarjajo plačilnemu nalogu, ravno tako pridejo k nam. Trenutno delamo trije, prihaja še četrti, toliko sodniških mest pa je v Novem mestu tudi sistemiziranih. Pomagata nam še dva strokovna sodelavca. Deluje pa tudi dežurna služba."

Katerih prometnih prekrškov je največ?

"Od 1.1. do 1.12. letošnjega leta smo imeli največ prekrškov zaradi vožnje brez ustreznega voznškega dovoljenja, kar 1526. Število je visoko tudi zaradi povratnikov. Na drugem mestu je vožnja pod vplivom alkohola - 1006, na tretjem pa nedovoljena hitrost - 532. Prav pri slednjem prekršku me kot sodnico z dolgoletnim stažem moti, da tu novi zakon ni bil strog in predpisuje le denarno kazen plačila najmanj 25 tisoč tolarjev, ni pa kazenskih točk, čeprav prav hitrost največkrat ubija. Med pogostimi prometnimi prekrški je še nedovoljeno prehitevanje in vožnja mimo (414), odklonitev preizkusa alkokesta ali strokovnega pregleda (234) in vožnja z neregistriranim vozilom (123)."

Kolikim voznikom ste že izrekli prenehanje veljavnosti voznškega dovoljenja, ker je že dosegel 18 kazenskih točk, za katere ima sicer čas dve leti?

"Evidenca kazenskih točk, ki jo vodi senat za prekrške, ni ažurirana, tako da težko kaj rečem. V Novem mestu še nismo izrekli takšne odločbe iz teh razlogov. Smo pa npr. lani kazenske točke izrekli 486, letos pa že 562 voznikov."

21-letnica ukradla avto

Popraskala in napadla policista

TREBNJE - V četrtek, 2. decembra, zvečer je 51-letni I. Z., ki začasno stanuje v Trebnjem, policistom prijavil krajo svojega avta, znamke Mercedes, izpred gostilne Opara. Malce kasneje jih je poklical še enkrat in jim povedal, da so avto opazili na hitri cesti H/1, nekaj kilometrov iz Trebnjega proti Ivančni Gorici. Policisti in oškodovanec sta se odpeljala za njim in opazila avto v snegu ob cesti, poleg njega pa 21-letno K. J. iz Krškega in dva moška, ki sta ji skušala pomagati.

Osumljenka je odšla s policistom v avto, kjer je ta skušal po UKV zvezi obvestiti OKC o najdbi vozila in osumljenke. Med poročanjem pa ga je 21-letnica, ki je bila vinjena, napadla. Popraskala ga je po obrazu, ga večkrat udarila, žalila, nato pa z nogama razbijala po vratih, šipi in stropu vozila. Policist jo je nato obvladal in odpeljal na policijsko postajo v Trebnje. Sledi kazenska ovadba.

KAR 3,40 PROMILA ALKOHOLA

OTOČEC - 2. decembra so policisti na regionalni cesti na Otočcu ustavili 24-letnega A. E. iz okolice Novega mesta in ugotovili, da vozi brez voznškega dovoljenja, z neregistriranim vozilom in pod vplivom alkohola. Alkotest je pokazal kar 3,40 g/kg alkohola v izdihanem zraku.

kom. Lani smo prejeli 2528 predlogov zaradi kršitev cestnoprometnih predpisov, letos pa smo že izrekli 109 sankcij prenehanja voznških dovoljenj, 67 pa je pravomočnih."

Kakšne izkušnje imate z vozniki začetniki?

"Začetniki sploh niso tako kritični, kot bi mnogi mislili. Omenila bi le Rome, med katerimi so mnogi nepopoljšljivi povratniki. Po drugi strani pa gre pri njih opaziti napredek - v glavnem imajo opravljen voznški izpit, se pa pri njih pojavlja več alkoholiziranosti in agresivnosti."

Kako so po vašem mnenju ljudje sprejeli novi zakon s kazenskimi točkami in višjimi denarnimi kaznimi? Spomnimo se, da so prve dni veljave zakona vsi vozili

po predpisih, kmalu pa se je začelo po starem, v glavnem prehitro.

"Zdi se, da se vozniki sploh niso zavedeli, kako hude so sankcije. Tu mislim predvsem na sankcijo prenehanja voznškega dovoljenja. Šele ko se to zgodi njim, so začudeni in ne morejo verjeti. Enako velja za izrečene kazenske točke, ko jih voznik doseže 18. Dogajajo se prave tragedije: poklicni voznik izgubi voznško dovoljenje, ostane brez kruha. Kritični je tudi za starejše voznike, ki bodo verjetno težko spet pridobili voznško dovoljenje. To je namreč mogoče šele po šestih mesecih od dneva, ko so ga oddali na Upravni enoti in pod pogojem, da ponovno naredijo voznški izpit. Kot sodnico me moti, da Zakon o prekrških ne pozna načina omilitve te sankcije. Torej sodnik ne more soditi od primera do primera, nima možnosti izbire, čeprav obstajajo okoliščine, ki bi kazale, da bo namen kaznovanja pri posameznem vozniku dosežen, tudi z izrekom kazenskih

točk in ne takoj s sankcijo prenehanja veljavnosti voznškega dovoljenja. Se pa pripravlja novela Zakona o prekrških, ki bo določala način omilitve."

Kakšna je vaša ocena učinkovitosti novega ZVCP? Varnost se, kot vse kaže, ni izboljšala. Kaj storiti, da bodo naše ceste manj krvave?

"Prejšnji zakon je bil dober, le popraviti bi ga bilo treba. V novem Zakonu o varnosti cestnega prometa je polno neskladnosti, nedodolnosti, kar najbolje vemo sodniki za prekrške, ki ga uporabljamo. Ob pripravi zakona ni bila dana možnost sodelovanja sodnikov, predvsem iz senata za prekrške, pa tudi drugim strokovnjakom s področja kaznovanega prava. Zdaj je v pripravi sprememba zakona. Sicer pa bomo boljše varnost težko dosegli samo z visokimi kaznimi. Več bi bilo treba nameniti preventivnemu delu, izobraževanju, in to že pri najmlajših."

L. MURN

Ledene sveče tudi smrtno nevarne

Vsak lastnik mora sklatiti ledene sveče in poskrbeti, da je pločnik pred njegovim lokalom očiščen - V novomeški občini za to skrbi komunalni nadzornik - Denarnih kazni (žal) ni

NOVO MESTO - Med nevšečnosti, ki jih prinaša zima, spadajo tudi ledene sveče s streh, na katere velja biti kar pozoren. Pred leti je ena padla na pešca in ga ubila. Torej se zdaleč ni nepomembno, ali jih lastniki hiš in lokalov sklatijo pravočasno, ali ne, pa tudi, kako temeljito očistijo "svoj" del pločnika.

Novomeška občina spada med tiste, ki ima že skoraj tri leta zaposlenega komunalnega nadzornika, ki naj bi skrbel, preverjal in ustrezno ukrepal pri nepravilnostih s tega področja, toda kot je povedal vodja službe Sekretariata za okolje in prostor na občini Marjan Dvornik, predstavlja problem stari občinski odlok, kjer so sankcije neprimerne in tako denarnih kazni pri nas ni. (V Ljubljani npr. znaša kazen deset tisoč tolarjev). "Vsako leto po javnih občilih obveščamo in opozarjamo, da morajo ljudje sklatiti ledene sveče in očistiti pločnike. Lastnik objekta je to dolžan narediti, sicer pa najemnik. Ni dovolj opozorilo z napisom na tablici, da pada sneg s strehe ipd. Če se zgodi nesreča, je odgovoren lastnik oziroma najemnik in oškodovanec na sodišču od njiju lahko iztoži odškodnino," je pojasnil Dvornik.

Podobno velja za čiščenje pločnikov, kar pa seveda ne pomeni, da mora ta biti tak kot poleti in takoj, ko zapade sneg. "Lastnik ali najemnik objekta mora poskrbeti za prehodnost pločnika. Nikjer natančno ne piše, v kolikem

času, pač čimprej. Problem pa je seveda tam, kjer lastnika ni," je povedal Dvornik. Mirko Grahek, ki vodi program zimskega čiščenja, pravi, da letošnjo zimo do zdaj ni bilo večjih težav. Čiščenje snega je potekalo solidno, "so pa problemi tam, kjer ni znan lastnik, kot je to pred Novo ljubljansko banko na Glavnem trgu, pa naprej v arhitekturnem delu, pred Murino trgovino itd. Zato so te predele očistili komunalci. V glavnem pa ljudje pravočasno odstranijo sneg in ledene sveče," je povedal Grahek in dodal, da so pred dnevi odpeljali tudi sneg z

NAPIS NI DOVOLJ - Napis z opozorilom "Pozor, sneg se ruši!" ni dovolj. Mimoidoči se sicer zaradi njega bojče ozirajo na streho, ampak lastnik bi moral sneg oz. ledene sveče odstraniti sam. (Foto: L. M.)

Glavnega trga, kjer zdaj že stojijo stojnice sejma Veseli december.

L. MURN

KURILNO OLJE VAM PRIPELJEMO

Ekstra lahko kurilno olje naročite po telefonu.

Skladišče:
Novo mesto 068 323 814
Brežice 0608 61 188

Bencinski Servis:
Črnomelj 068 56 070
Kočevje 061 851 461
Trebnje 068 460 420

Dvajsetletnik razdeljeval marihuano

Obpravna zoper R. Cvirna, ki ga obtožnica bremeni neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, prestavljena - Posušeno konopljo izmaknil sosedu - Doma našli preko 1 kg mamila

NOVO MESTO - Senat Okrožnega sodišča v Novem mestu s predsednico Milojko Gutman je prejšnji teden začel glavno obravnavno zoper 20-letnega Roberta Cvirna iz Slovenske vasi pri Šentrupertu, ki ga obtožnica bremeni dveh kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z mamili (čl. 196/I KZ RS), za kar je zagrožena kazen od enega do desetih let zapor.

Robert Cvirn, po poklicu natakar, do zdaj še ni bil kaznovan. Kot je povedal v zagovoru, je do mamila (posušene konoplje) prišel pri sosedu. "On je imel nased in jo je gojil za hrano pticem. Vzel sem mu šop posušenih rastlin in jih naskrivaj shranil nekaj v vrečkah in nekaj v lesenem zaboju." S kolegom Damirom Kneževičem sta se po naprejšnjem dogovoru 1. septembra lani zjutraj dobila pri železniški postaji Center Novo mesto, da bi mu Cvirn tam izročil nekaj konoplje. "Dal sem mu je kakšno pest, nekaj pa je ostalo doma. Marihuana ni imela nobenega učinka, saj sem jo že sam prej preizkusil," je povedal Cvirn, Kneževič

vič pa je še dodal, da je bila količina večja, kot je pričakoval, in je sam vzel le za nekaj jointov. "Z mano je bil še neki znanec, ki ga kličejo Kržo, tako da je preostanek vzel on, rekoč, da bo to v Ljubljani že šlo. Cvirn za mamilo ni nikomur nič računal."

V železniškem tunelu so skadili en joint, potem pa se razšli. Cvirn in Kneževič sta se dobila še naslednji dan v Ragovem logu, da bi kaj pokadila, a so ju presenetili policisti. Pri Cvirnu so nato v Slovenski vasi blizu njegovega doma v baraki našli še 1,168 kilograma posušenih stebel, listov in vršičkov konoplje, manjše količine pa v vrečkah. "Konoplje ne kadim več. Ne vem, kaj bi naredil z njo. Nikomur je nisem nameraval pro-

Sodba Mikliču in Brajdiču pravomočna

Po priporu zdaj zapor

NOVO MESTO - Višje sodišče v Ljubljani je v kazenski zadevi zoper obtožena Roma 36-letnega Romana Mikliča in 19-letnega Ignaca Brajdiča - Lenka zaradi kaznivnega dejanja sotorilstva poskusa umora Roma Milana Brajdiča po pritožbah vseh zagovornikov obeh obtožencev in okrožnega državnega tožilca zoper sodbo okrožnega sodišča v Novem mestu 28. oktobra pritožbe zavrnilo kot neutemeljene in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Obtoženec Miklič mora plačati stroške kazenskega postopka in povprečno v znesku sto tisoč tolarjev, obtoženec Brajdič pa 40 tisoč tolarjev.

V kazni - Mikliču pet let, Brajdiču pa štiri leta zopora - je vštet kazenski pripor. Oba sta bila namreč od usodnega dejanja, ko sta se 23. marca letos sredi popoldneva na enem najbolj prometnih križišč v Novem mestu z orožjem spravila nad Milana Brajdiča - Lenko ga je z vojaško avtomatsko puško k sreči zadel v zadnjico - tri mesece v priporu, ta pa je nastopil tudi po sodbi novomeškega sodišča julija letos.

L. M.

KAR Z LOPATO

KRMELJ - B. M. iz Novega mesta je 1. decembra zvečer pred stanovanjsko hišo J. K. v okolici Krmelja vzel lopato in z njo večkrat udaril J. K. ter jo poškodoval.

"24 UR PO SLOVENIJI"

NOVO MESTO - Policisti PU Novo mesto so konec novembra v 24 urah opravili 14 intervencij. Obravnavali so eno prometno nesrečo s pobegom in šest nesreč z materialno škodo, dve kršitvi javnega reda in miru na javnem kraju in v stanovanju, eno tatvino, eno goljufijo in eno kaznivo dejanje poškodovanja tuje stvari. Intervenerali so tudi zaradi sprožitve alarma.

Kdo je pripravljen na svojo prihodnost?

zavarovalnica tilia
pripravljene na novo tisočletje

TERMOTEHNIKA
več kot trgovina

tuv ISO 9002

Največji salon kopalniške opreme na Dolenjskem!

- široka ponudba različnih priznanih proizvajalcev
- brezplačno svetovanje in ogledi na objektu
- možnost kreditiranja pri različnih bankah
- gotovinski popust
- brezplačna dostava blaga
- lastna monterška ekipa, ki vam naredi ali prenove kopalnico v nekaj dneh

Posebna prednovoletna ugodnost v času med 25.11. in 31.12.1999:

brezplačna montaža pri nas kupljenih pip!

- prednovoletni popusti na montažo in material

Termotekhnika, Pod Trško goro 83, 8000 Novo mesto, telefon: (068) 371 800, fax: (068) 322 050
www.termotekhnika.si, e-pošta: termotekhnika@siol.net

DODATKI LX
telegram

HALO 96!

Majhna pozornost, veliko presenečenje.

Te prekrasne vrtnice in še veliko drugih dodatkov bo dalo vašemu LX telegramu poseben pečat.

Seznam vseh LX telegramov in dodatkov najdete na vseh poštah in v Telefonskem imeniku Slovenije.

POŠTA SLOVENIJE
http://www.posta.si e-pošta: info@posta.si

ambieNT
2000

“Kdo pravi, da je težko voditi majhno podjetje.”

Programski paket **ambieNT 2000** vam pomaga premagati zahteve, s katerimi se soočate pri vsakdanjem poslovanju. V poslovnem okolju ambieNT 2000 vas čakata poslovnot z rešitvijo za vodenje poslovanja **Birokrat za majhna podjetja** in ustvarjalnost z **MS Office 2000**. Če se za ambieNT 2000 odločite ob nakupu novega računalnika, si zagotovite vamost in zanesljivost z operacijskim sistemom **MS Windows NT Workstation**.

ambieNT
2000

POSLOVNO OKOLJE
ZA MAJHNA PODJETJA
IN REŠITEV ZA POSLOVNO
IZJENO TRAJNO
TRDOČETA

Za dodatno udobje izberite ambieNT 2000 za internet! Povežite se z internetom (paket SiOL), uredite svoj bančni račun (Bančni asistent) in plačujte vimane (program APPEIP) kar iz tople pisarne. Ali pa z računalnikom pobrsajte po poslovnem sistemu GV IN s finančnimi podatki slovenskih podjetij, poslovnimi članki, Kompassovim poslovnim imenikom, sistemom za pregledovanje trgovanja na ljubljanski borzi v živo in agencijskimi novicami. Gotovo boste s pridom uporabili tudi Amebisov dvosmerni angleški in slovenski slovar ter podatke iz Telefonskega imenika Slovenije 2000.

Pokličite svojega prodajalca računalniške opreme ali na informacije (061) 168 67 68. **Ob nakupu standardnega AmbieNTa 2000 vam podarimo Microsoftovo miško, AmbieNTu 2000 za internet pa bomo priložili laserski tiskalnik Xerox!**

Microsoft

ANDERSEN

REPUBLIKA SLOVENIJA UPRAVNA ENOTA KRŠKO

Številka: 351-46/97-2/22
Datum: 1.12.1999

Republika Slovenija, upravna enota Krško, na podlagi 2. točke 60. člena Zakona o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 32/93 in 1/96) in 154. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list FLRJ, št. 52/56, Uradni list SFRJ, št. 10/65, 18/65, 4/77, 11/78, 32/78, 9/86, 16/86 in 47/86) v povezavi s prvim odstavkom 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti RS (Ur. list RS, št. 1/91-I in 45/94) v postopku izdaje enotnega dovoljenja za gradnjo proizvodnega objekta investitorja IGM Sava, Velika vas 62, Leskovec, s tem

JAVNIM NAZNANILOM OBVEŠČA JAVNOST

1. da bosta osnutek enotnega dovoljenja za gradnjo in poročilo o vplivih na okolje za gradnjo proizvodnega objekta za izdelavo oken in vrat iz aluminija in pocinkane pločevine, investitorja IGM Sava, Velika vas 62 a, Leskovec, ki ga je izdelal Vodnogospodarski inštitut - družba za gospodarjenje z vodami, d.o.o., Hajdrihova 28, Ljubljana, javno predstavljena oz. dana javnosti na vpogled in seznanitev v prostorih Uprave enote Krško, Krajevne urada Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec

od 10.12.1999 do 24.12.1999 ob ponedeljkih med 7. in 15. uro, ob sredah med 7. in 16. uro in ob petkih med 7. in 14. uro;

2. da bo javna obravnava z zaslišanjem investitorja IGM Sava, Velika vas 62 a, Leskovec, opravljena v torek, 21.12.1999, ob 18. uri v sejni sobi A Občine Krško, CKZ 14, Krško (pritličje);

3. da se mnenja in pripombe lahko vpišejo v knjigo pripomb, ki se nahaja v času javne predstavitve v prostorih Krajevnega urada Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec, ali v pisni obliki posredujejo Upravi enoti Krško, Oddelek za okolje in prostor, od 24.12.1999, kakor tudi podajo na zapisnik na javni obravnavi.

Načelnik
Anton PODGORŠEK, univ. dipl. prav.

POVZETEK IN SKLEPNA OCENA

Krško polje je pomemben vir pitne vode tako v občinskem kot v regijskem oz. državnem merilu, zato jo je treba varovati. S to problematiko se je natančno ukvarjala Studija varovanja podtalnice Krškega polja (PI projekt inženiring Ljubljana, nov. 1994). V nadaljevanju navajamo oz. prevzemamo njene osnovne ugotovitve:

- izkoristljive bilančne zaloge podtalnice Krškega polja znašajo do 300 l/s in sicer na območju med reko Savo in AC Ljubljana-Zagreb;
- na območju med AC Ljubljana-Zagreb in reko Krko so še določene količine vode, ki bi jih bilo mogoče izkoristiti za namakanje kmetijskih površin;
- podtalnica je ogrožena od številnih onesnaževalcev, ki se nahajajo na tem območju;
- podtalnica Krškega polja je že zavarovana z Odlokom o varstvu podzemne pitne vode, ki ga je v letu 1985 sprejela Občina Krško. Kontrole nad njegovim izvajanjem ni, zato ni pravega učinka;
- na Krškem polju je predvidena uvedba treh varstvenih pasov s skupno površino 15,5 km²;
- dodatno je predvideno varovalno območje podtalnice, ki je neodvisno od varstvenih pasov v velikosti 7,2 km²; na tem območju so zaloge podtalnice oca 50 l/s;
- z izvajanjem predpisanih režimov varovanja in sanacije obstoječih virov onesnaževanja se predvideva, da se bo kvaliteta podtalnice postopno izboljševala. Pogoj je seveda dosledno uresničevanje omejitev in prepovedi ter poostrena kontrola nad izvajanjem predvidenih ukrepov.

Za potrebe izdelave pričujočega elaborata smo izbrali vse dosegljive obstoječe podatke, meritve in analize v preteklosti, vezane na obravnavano območje. Ugotavljamo, da so ta gradiva rezultat poglobljenih obdelav v okviru ozkih področij. Njihove ugotovitve niso zbrane oziroma usklajene v sintezni vrednostni oceni, nekateri podatki pa so uporabljeni v naši študiji, vendar le kot prikaz obstoječega stanja.

Prav tako ni podatkov oz. vseh meritev, ki bi transparentno prikazali obstoječo obremenjenost okolja (manjkajo meritve hrupa, onesnaženost zraka, vibracij...).

Delni rezultati te analize že nakazujejo določene kvalitete v obravnavanem prostoru.

Vplivi med gradnjo

Predvidena izgradnja bo predstavljala v fazi gradnje krajinski poseg, ki pa bo v končni fazi usklajen s fizičnimi karakteristikami okolja. Gradnja ne bo posegala pod nivo talne vode.

Vplivi po izgradnji

Na okolje kot celoto glede na zatečeno stanje in predvideno ureditev predmetni poseg ob upoštevanju urbanističnih, okoljevarstvenih in ostalih načel ne bo vplival degradacijsko. Tehnološki postopek v objektu predstavlja rezanje, brušenje in oblikovanje kovine. Cinkanje in lakiranje izdelkov ni predvideno.

Vseeno je treba izpostaviti predvsem problem **fekalne vode**. Glede na predvideno nepropustno greznico je načelno problem rešen. V vsakem primeru pa je treba po izgradnji kanalizacije kompleks priključiti nanjo in ponikati le čiste meteorne vode. Podajamo tudi mejne vrednosti parametrov odpadne vode skladno z Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja.

Priporočila in varstveni ukrepi

Načeloma so bistveni poudarki vsebovani že v obstoječi dokumentaciji (LD, PGD, PZI). Kljub temu naj poudarimo sledeče:

- med gradnjo (predvsem pri temeljenju) se ne sme posegati pod nivo talne vode;
- vse fekalne in odpadne vode iz sanitarnih prostorov se vodijo v nepropustno greznico na praznjenje, ki mora biti zgrajena v skladu s Strokovnim navodilom o urejanju gnojšč in greznic (Ur. l. SRS, št. 10/85);
- asfaltna in druge površine, kjer je možnost onesnaževanja z olji, je treba izvesti kot lovilne skleda, vode iz teh površin pa naj se vodijo preko ustrezno dimenzioniranih lovilcev olj;
- opravljati je treba reden pregled oljnih lovilcev in njihovo praznjenje po potrebi;
- v končni fazi, ko bo urejeno čiščenje odpadnih voda v Krškem, je treba objekt priključiti na kanalizacijo (prečrpanje);
- cinkanje in lakiranje v objektu ni dovoljeno;
- odpadne surovine naj se ločeno zbirajo in odvažajo na reciklažo (kosovni odrezki in kovinski ostružki, karton, papir, les), komunalne odpadke pa naj se odvažajo na komunalno deponijo;
- hrup ne sme preseči 70 dB(A).

Skratka: Na osnovi analize obstoječe dokumentacije za predvideno izgradnjo ter podatkov investitorja smo mnenja, da predvidena gradnja ni v nasprotju z določili Zakona o varstvu okolja, Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja in je primerna tudi s stališča splošnih načel varovanja okolja.

Glede na obstoječe obremenitve v okolju sama predvidena gradnja ne bo negativno vplivala na kvaliteto podtalnice in površinskih voda. V okviru celovitega reševanja sanacije obstoječega stanja oz. ureditvenih pogojev v kompleksu "gramoznica" pa predlagamo poglobljeno analizo, ki bo obravnavala celoten kompleks ter realno ovrednotila oz. opredelila morebitne potrebne ukrepe, da do možnih negativnih vplivov ne bi prišlo.

mag. Vojko Bibič, dipl. ing.

BESEDO IMA ZDRAVNIK

Slaba drža pri otrocih

Za človeško vrsto je značilna pokončna drža. Ta je individualna, značilna za posameznika, tako kot je na primer izraz obraza. Pravilna oz. dobra drža pomeni pravilen odnos posameznih delov telesa med seboj. Za posameznika je idealna tista drža, pri kateri dosežemo ravnotežje telesa v gibanju in mirovanju z najmanjšim mišičnim naporom in pri katerem so nosilne strukture telesa najbolj zaščitene pred poškodbami in degenerativnimi spremembami.

Razvoj drže je individualen, odvisen od genetske zasnove, konstitucijskega tipa in telesne aktivnosti. Drža je dinamično stanje, spreminja se z gibanjem, psihičnimi oz. čustvenimi stanji, bolezenskimi stanji. Zelo pomembno na držo vpliva obdobje rasti (rast v dolžino, povečevanje telesne teže, psihična labilnost med obdobjem pubertete). Prav v tem obdobju najpogosteje nastane slaba drža.

Slaba drža zajema nepravilnosti in nenormalnosti v obliki hrbtenice, položaju ramen in spodnjih udov, ki so posledica nezadostnega in nepravilnega delovanja mišic, ki pa se lahko z voljo popolnoma popravijo. Gre torej le za funkcionalno motnjo, za razliko od telesnih napak ali deformacij (skolioza), ki pa se ne dajo popraviti tako zlahka. Pri tem je pomembno, da vsaka zadosti obsežna in dolga trajajoča funkcionalna motnja pripelje do trajne strukturne spremembe, ki kasneje v življenju privede do hitrejšega trošenja tkiv (degenerativnih sprememb), večje porabe energije za vzdrževanje ravnotežja telesa tako v mirovanju kot pri gibanju, zato tudi hitrejšega utrujanja pri vsakodnevnih aktivnostih in s tem zmanjševanja produktivnosti. V ambulantah opažamo ogromno število odraslih oseb s slabo držo, predvsem hrbtenice, ki tožijo nad bolečinami vzdolž hrbtenice.

Največ slabih drž v obdobju od 7. do 13. leta starosti odkrijemo pri sistematskih pregledih. Zakaj ravno tedaj? Predšolski izredno telesno aktiven otrok je z vstopom v šolo prisiljen na večurno mirno sedenje, najprej v šoli, potem doma pri učenju. Le-to jemlje otroku mnogo energije. Odpira se mu nov, duševni svet, ki mu je zanimiv, kar potiska oziroma slabi naravno potrebo po gibanju. V dobi hitre rasti v puberteti pride do tako imenovane rastne slabosti, ko hitra rast kosti v dolžino privede do raztegnjenih mišic, ki so zato slabe. Veča se tudi občutljivost za vplive okolja, infekcijske bolezni, čustvene konflikte. Ob nezadostni telesni aktivnosti, slabitvi mišic, obnem pa povečani telesni teži običajno pride do spremenjene statike telesa, kar zaradi preobremenjenosti neugodno vpliva na držo. Utružene mišice ne morejo obdržati normalnega položaja telesa, zato otrok išče oporo drugje, npr. na šolski klopi. S tem sicer nastane občutek sprostitve nekaterih mišic, so pa zato druge nenormalno napete, sklepi in hrbtenica pa nefiziološko obremenjeni. To vodi v slabo držo. Najpogostejši primeri slabe drže nastanejo zaradi nepravilnega nagiba medenice in s tem povezanih posledičnih nenormalnih krivin hrbtenice (prsne, ledvene). Govorimo na primer o okroglem hrbtu, nagnjenem hrbtu, ploskem hrbtu ali vzravnanu drži. Pri obolenju kolčkov ali pri različni dolžini udov pride do posledičnega spremenjenega nagiba medenice vstran in kompenzatornega, nepravilnega položaja hrbtenice v vseh njenih delih. Ploska stopala s sploščenim vzdolžnim stopalnim lokom so nam tudi dobro znana.

V zadnjem desetletju se je delež slabih drž povečal za trikrat. Opazne so pri skoraj 3 % prvošolcev, 8 % petošolcev, 9 % sedmošolcev in 10 % dijakov tretjih letnikov. Poudarjam pomen odkrivanja slabih drž pri sistematskih pregledih, s strani učiteljev telesne vzgoje in ostalih strokovnjakov, soljudi in nenazadnje staršev otrok in usmerjanje le-teh v ustrezne zdravstvene ustanove k ustreznim strokovnjakom.

MARTINA BREGAR, dr. med.
specialist fizikalne in rehabilitacijske medicine
Zdravilišče Dolenjske Toplice

od 22. novembra do 31. decembra 1999
MERKURJEVE VROČE CENE

17.500 SIT
VROČA CENA
16.490 SIT

Brivnik, PHILIPS, Philishave, HQ5421
Sistem "Philishave Reflex Action", vgrajeno rezilo za daljše dlačice, izredno tiho delovanje, 3-dimenzionalna brivna enota, ki se prilagaja obliki obraza, 3 brivne glave "Quadra Action" H Q 5, samodejna prilagoditev na omrežno napetost.

21.491 SIT
VROČA CENA
14.890 SIT

Kovinski rezalni stroj, SIEMENS, MS 75000
Moč 120 W, tihi motor, servimo posoda, popolna zaščita rezila.

10.110 SIT
VROČA CENA
7.990 SIT

Opekač za sendviče, ROWENTA, Quadro
Moč 850 W, 6 stopenj, funkcija "Stop", enakomerna porazdelitev toplote po opekaču, hladne zunanje stene, bele, rumene, modre ali rdeče barve.

142.707 SIT
VROČA CENA
119.990 SIT

Pomivalni stroj, WHIRLPOOL, ADP 962
Za 12 pogrinjkov, možnost polovične polnitve, 6 programov, 3 temperature do 70 stopinj, timer za nastavitve začetka pomivanja, kondenzacijsko sušenje.

109.004 SIT
VROČA CENA
89.990 SIT

Pralni stroj, ELECTROLUX, EW 1043S
Zmogljivost pranja 4,5 kg perila, centrifuga 1.000 obr./min, poraba vode 48 l in energije 0,9 kW/h, mere: 85 x 60 x 60 cm.

Kam po vroče cene...

V PRODAJALNAH NOVOTEHNE
GRADAC: Novotehna, ☎ 068 69 222
KOSTANJEVICA NA KRKI: Novotehna, ☎ 0608 87 468
Novotehna, ☎ 0608 21 218
KRŠKO: TRGOVSKI CENTER
☎ 068 371 84 40
Novotehna - Glavni trg,
☎ 068 323 080
TUDERJE: Novotehna, ☎ 068 44 013

IN PO IZBOR IZDELKOV V MERKURJEVE FRANŠIZNE PRODAJALNE

MERKURJEVE SPLETNE STRANI:
WWW.MERKUR.SI

Več kot 60 izdelkov po vročih cenah tokrat v novoletnem katalogu, na Merkurjevih spletnih straneh in seveda v Merkurjevih prodajalnah.

Vročne cene veljajo od 22. novembra do 31. decembra 1999 za izdelke v zalogi.

Trije naši na Evropskem prvenstvu

V nedeljo bodo na evropskem prvenstvu v krosu v Velenju nastopili tudi Tomič in Gorenc (Portovald Novo mesto) in Borut Veber (Sevnica) - Največje atletsko tekmovanje pri nas

NOVO MESTO, SEVNICA - V nedeljo, 12. decembra, se bo v Velenju za naslove evropskih prvakov v krosu pomerilo več kot 400 tekačev iz 30 držav, med njimi pa bodo v dresu slovenske reprezentance nastopili tudi Aleš Tomič in Marko Gorenc iz novomeškega kluba Portovald in član atletskega kluba Sevnica Borut Veber.

Novomeška tekača bosta na evropskem prvenstvu nastopila že drugič. Lani je Aleš Tomič svoj nastop končal na 73. mestu, Gorenc pa je bil 70. Letos si oba obetata precej višjo uvrstitev. Tomič je letos tekmoval dobro, osvojil je naslov državnega prvaka na 800 in 1.500 m med člani, v krosu med mlajšimi člani in skupaj s klubskimi tovariši v štafeti 4 X 1.500 m. Zadnji testi po besedah njegovega trenerja Boruta Retlja kažejo, da je precej bolj pripravljen kot lani in bi se, če ne bo presenetil, uvrstil okoli 50. mesta. Tudi Marko Gorenc je letos veliko napredoval, osvojil je državne naslove na 3 in 5

km, postal srednješolski prvak v krosu in v Velenju zmagal na krosu Dela. Primerjave s tekme iz tujine kažejo na uvrstitev okoli 30. mesta. Tudi Sevnica Borut Veber, ki je del priprav opravil skupaj z Novomeščani, s katerimi sevnicaški klub dobro sodeluje, je letos zelo napredoval in od njega lahko pričakujemo uvrstitev okoli 50. mesta med skupno okoli 100 nastopajočimi. Borut bo v Velenju med vsemi udeleženci med najmlajšimi, saj je še mlajši mladinec in bo med mladinci lahko nastopil tudi na prihodnjih dveh prvenstvih, velenjska preizkušnja pa bo zanj tudi dobra vzpodbuda za naprej.

Slovenski tekači velenjsko progo dobro poznajo, saj so na njej tudi v preteklih letih večkrat tekmovali, na nekoliko spremenjeni in že pripravljeni na evropsko prvenstvo pa so letos tekli na tradicionalnem krosu Dela in pred kratkim na državnem prvenstvu. Prav na državnem prvenstvu je bila razmočena in blatna proga, s katere so velenjski rudarji dan pred tekmo odmetali sneg, zelo podobno progi, kakršno pričakujejo na evropskem prvenstvu. Sneg, odjuga in dež so naredili svoje in tekačem bo pot do medalj in visokih uvrstitev precej otežena.

Evropsko prvenstvo v krosu bo največja atletska prireditel v Sloveniji do sedaj. Evropska atletska zveza EAA najvišji status priznava le štirim tekmovanjem, to je posamičnemu evropskemu prvenstvu v dvorani in na prostem, ekipni superligi za reprezentance in prvenstvu v krosu. Zelo malo je verjetno, da bi Sloveniji kdaj zaupali organizacijo posamičnega prvenstva na prostem, v dvorani pa sploh ne, saj ne kaže, da bi Slovenija v kratkem dobila atletsko dvorano. Temu smo bili v Sloveniji najbližje, ko so organizatorji mladinskega svetovnega prvenstva v kolesarstvu želeli v Novem mestu zgraditi večnamensko dvorano s kolesarsko in atletsko stezo, vendar za njihove zamisli tedaj ne atletska, ne kolesarska zveza in ne državna športna oblast niso pokazali dovolj razumevanja.

I. V.

KOMCU TOP 12

KOČEVJE - Kočevar Gregor Komac je zmagal na namiznoteniskem turnirju najboljših slovenskih igralcev TOP 12 v Mariboru. Gregor, ki letos igra za ŽNTK Maribor, je na turnirju devetkrat zmagal in dvakrat izgubil tako kot njegov moštveni tovariš Zvonko Plohl, a je Komac dobil medsebojni dvoboj. Tretji je bil član Olimpije Gregor Škafar.

TOMIČ DRUGI V DUBROVNIKU

NOVO MESTO - Tekač novomeškega tekaškega kluba Portovald Aleš Tomič je nastopil na 6 km dolgem uličnem teku v Dubrovniku in osvojil drugo mesto. Zmagal je obetavni hrvaški mladinec Slavko Petrovič, ki ga na bližnjem evropskem prvenstvu v krosu v Velenju štejejo v najmočnejši kategoriji za zmago, tretji pa je bil Slovenec Roman Kežar.

I. V.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

SKL Kolinska, 11. kolo - Union Olimpija: 82:71 (43:33); UNION OLIMPIJA: Golemac 8 (2:4), Duščak 10 (1:3), Zdravec 2, Zdovec 9 (3:4), Kotnik 21 (7:9), Milič 12 (2:2), Jasikevičius 10, Paravina 10 (2:4); KRKA TELEKOM: Dražovič 17 (6:8), Petrov 12 (5:7), Smoliš 15 (5:6), Deschryver 4 (0:2), Grum 8 (6:6), Ščekič 4 (2:3), Nakič 11 (2:4). Prosti meti: Union Olimpija 17:26, Krka Telekom 26:36. Met za tri točke: Union Olimpija 3:15 (Jasikevičius 2, Duščak), Krka Telekom 5:17 (Smoliš 2, Dražovič, Petrov). Osebnostne napake: Union Olimpija 28, Krka Telekom 23.

LESTVICA: 1. Union Olimpija 22, 2. Pivovarna Laško 20, 3. Krka Telekom 20, 4. Slovan 18, 5. Zagorje 17, 6. Triglav 17, 7. Savinjski Hopsi 16, 8. ZM Maribor 15, 9. Helios 15, 10. Rogla Atras 12, 11. Kraški zidar 12, 12. Loka kava 11.

V 12. kolu bo Krka Telekom 11. decembra igrala v Domžalah s Heliosom.

1. B SKL, 10. kolo - TEN KRŠKO: BEŽIGRAD 72:75 (37:28); TEN KRŠKO: Zaturski 21, Avenak 19, Mesič 17 itd. LESTVICA: 1. Bežigrad 18, 2. Nova Gorica 17, 3. Ten Krško 17, 4. Kemoplast 16, 5. Radenska Creativ 16 itd. V 11. kolu bo Ten Krško igral v gosteh s Kemoplastom.

ROKOMET

1. SRL, 12. kolo - GORENJE: TREBNJE 23:26 (13:13); TREBNJE: Torlo, Hribar, Burdian 1, Radelj, Begović 3 (1), Blagojevič 1, Šavrič 6, Stojaković 3, Zupančič, Likavec 6 (1), Pekol, Žitnik, Gradišek 2, Žvižje 4. Sedemmetrovke: Gorenje 2 (6), Trebnje 2 (6). Izključitve: Gorenje 12 minut, Trebnje 12. DOBOVA: PREVENT 24:26 (14:13); DOBOVA: Kostevc, Djapo 3, M. Urbanč, Martinčič 1, Bogovič 1, Voglar 1, Deržič 4, D. Urbanč 1, Vertovšek 5 (5), Kukavica 7, Kranjčič 1, Škof. Sedemmetrovke: Dobova 5 (5), Prevent 2 (2). Izključitve: Dobova 14 minut, Prevent 10. IZOLA: INLES RIKO 24:23 (14:12); INLES RIKO: Grm, Lesar 1, Ilc 2 (1), N. Hojč 4, M. Hojč 3 (1), Ivanec 3, Zbanič 3, Pajnič 1, Bartol 3, Djokič 3, Ne. Hojč, Djukič, Košir, Ilc. Sedemmetrovke: Izola 0, Inles Riko 2 (3).

Izključitve: Izola 18 minut, Inles Riko 16. V 13. kolu, ki bo v soboto, 11. decembra, bo Trebnje igralo doma z Radečami, Inles Riko prav tako doma s Preventom in Dobova v gosteh z Gorenjem. LESTVICA: 1. Celje P. Laško 24, 2. Prule 67 22, 3. Prevent 20, 4. Trebnje 18, 5. Gorenje 11, 6. Dobova 11, 7. Radeče 10, 8. Inles Riko 10, 9. Slovan 7, 10. Termo 7, 11. Izola 2, 12. Jadran 2. 1/8 finala pokala Slovenije, prve tekme - Dol TKI Hrastnik: Inles Riko 35:27 (18:15), Dobova: Termo 22:24 (10:11), Trebnje: Gorenje 23:22 (12:12), Grča Kočevje: Slovan 16:24 (6:12). Druge tekme so igrali v sredo, 8. decembra.

ODBOJKA

1. DOL, 10. kolo - Žužemberk: Olimpija 1:3 (-20, -18, 21, -25); LESTVICA: 1. Žurbi Team Kamnik 23, 2. Fužinar GOK Igem 22, 3. Bled 22, 4. Salonit Anhovo 21, 5. Maribor Stavbar IGM 21, 6. Olimpija 15, 7. Pomurje 11, 8. Granit 9, 9. Žužemberk 6, 10. Astec Triglav 0. 1. DOL, 8. kolo - Kemiplas Koper: TPV Novo mesto 3:0 (22, 15, 19); LESTVICA: 1. Infond Branik 24, 2. HIT Nova Gorica 20, 3. Kemiplas Koper 17, 4. ZM Ljutomer 15, 5. TPV Novo mesto 11, 6. Formis Bell Rogoz 10, 7. Sentvid 10, 8. Marsel Ptuj 7, 9. Asics Tabor 3, 10. JETI Sport Bled 0. V 9. kolu bodo Novomeščanke v soboto, 11. decembra, ob 19. uri v dvorani Leona Štuklja v Šmihelu igrala z Marselom Ptujem. 2. DOL, 9. kolo - Brezovica: Krka Novo mesto 3:0; Kovinar Kočevje 4 itd. V 10. kolu bo Krka v soboto, 11. decembra, igrala doma s Kovinarjem Kočevjem. 3. DOL, 9. kolo - Pneuma center Mokronog: Astra Telekom 3:0; LESTVICA: 1. Salonit Anhovo II... 6. Pneuma center Mokronog 15 itd. V 10. kolu bodo Mokronožani igrali v gosteh z zadnjevrščenim Bohinjcem. 3. DOL, 9. kolo - Semič: TPV Novo mesto II 3:1, Kočevje: Astra Telekom 3:0, Brestanica: Črnomelj 0:3; LESTVICA: 1. Kočevje 26, 3. Črnomelj 21, 8. Brestanica 7, 9. TPV Novo mesto II 6, 10. Semič 6.

Le Trebanjci igrajo brez porazov

Razen Trebanjcev so v minulem tednu vsi le izgubljali - Dobovčani doma na pragu uspeha proti Preventu - Ribničani izgubili z najslabšimi v prvi ligi

V minulem tednu so rokometiški igrali prve tekme osmine finala pokala Slovenije, kjer je od štirih moštev z našega konca v sredo zmagalo le Trebnje, ki je doma za en zadetek ugnalo Gorenje, podobno pa je bilo tudi 12. kolu ligaškega tekmovanja, kjer so Trebanjci Gorenje premagali v gosteh, Dobovčani so po pričakovanju doma izgubili s Preventom, medtem ko so Ribničani očitno preveč podcenjevali Izoljane, ki so tako prišli do prvih letošnjih točk.

Velenjčani, ki jim med tednom na pokalni tekmi v Trebnju ni veliko manjkalo, da bi celo zmagali, so v

soboto upali na zmago, a so Trebanjci igrali resneje in po izenačenem prvem polčasu v nadaljevanju sreča-

nja zlomili odpor Velenjčanov, tri minute pred koncem povedli z 20:14 in potem v miru čakali zadnji pisk sirene.

Dobovčani se favoriziranih gostov iz Slovenj Gradca niso ustrašili in so tekmo odigrali precej bolje kot pred tednom v Trebnju, ko so doleteli popolnoma izgubljeni. Kljub začetnemu prepričljivemu vodstvu Preventa s 7:2 Dobovčani niso popustili in so prvi polčas celo dobili s 14:13, pet minut pred koncem polčasa pa so vodili že s tremi zadetki prednosti. Tudi v drugem polčasu so Dobovčani držali korak s Slovenjgradčani vse do izida 23:23, v zadnjih minutah pa so gostje le uveljavili svojo moč in znanje.

Izoljani, ki so pred mesecem zamenjali trenerja in uredili medsebojne odnose v moštvo so prvi točki v letošnjem prvenstvu osvojili žal prav na tekmi z Ribničani, ki so tekmo v Izoli začeli živčno. Srečanje pa je bilo polno preobratov in domačini so imeli na koncu tudi nekaj sreče.

Medtem ko so vsi trije prvotilgaši skupaj s kočevsko Grčo sinoči odigrali povratna srečanja osmine finala pokala, jih v soboto čakajo novi prvenstveni izzivi. Trebanjci naj bi doma ne imeli težkega dela z Radečami, medtem ko bi bili zmagi Ribničani doma s Preventom ali Dobovčani v gosteh z Gorenjem lepi presenečenja. Če bi Dobova ponovila dobro igro s srečanja s Preventom, uspeh v Velenju ni nemo-goč.

I. V.

RAINOVE TELOVADKE - Telovadke gimnastičnega društva Rain Krško so 4. decembra nastopile na tradicionalnem 29. Malejevem memorialu v Ljubljani. Tekmovanje je šlo tudi kot druga kvalifikacijska tekma za nastop na državnem prvenstvu. Med mladinkami je v B-programu Petra Zaplatič (desno) v mnogoboju osvojila 4. mesto (35,40 točke), v preskoku pa je bila z oceno 9,00 celo tretja, medtem ko je bila Simona Gnidica 13. Med članicami je bila Marjana Jurkovič (levo) v mnogoboju šesta in je s 36,00 točkami potrdila normo za državno prvenstvo.

Če delaš, kolikor hočeš, in dobiš, kolikor narediš,

to pomeni,

da zaslužiš, kolikor hočeš. In prav tako je pri nas.

Kaj vam ponujamo?

- zanimivo delo - svetovanje in trženje zavarovanj;
- redno zaposlitev;
- strokovno usposabljanje;
- možnost dobrega zaslužka;
- ustvarjalno in prijazno delovno okolje.

In kaj od vas pričakujemo?

- vsaj 5. stopnjo strokovne izobrazbe;
- delovne izkušnje v prodaji;
- vozniški izpit B-kategorije;
- sposobnost dobrega komuniciranja.

Zavarovalne zastopnike iščemo na območjih:

Trebnjega, Novega mesta, Krškega, Sevnice, Brežic in Črnomlja.

Adriatic
zavarovalna družba d.d.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od objave na naslov: Adriatic zavarovalna družba d.d.

PE Novo mesto
Novi trg 1
8000 Novo mesto

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 1 leta s 3-mesečnim poskusnim delom in možnostjo zaposlitve za nedoločen čas.

Kandidati boste o odločitvi obveščeni v 15 dneh po izbiri.

Žužemberk je zagrozil Olimpiji

Odbojkarji Žužemberka so proti koncu četrtega niza popustili - V soboto zlahka do nove zmage? - Novomeščanke v Kopru tokrat v podrejeni vlogi

ŽUŽEMBERK, NOVO MESTO - Žužemberčani so v soboto parket domače dvorane še enkrat več zapuščali razočarani nad izgubljeno priložnostjo. Že v prvem delu prvenstva so se v Ljubljani z Olimpijo zelo enakovredno borili za zmago, a jim ni uspelo, zgodba pa se je skoraj v celoti ponovila na domačem igrišču. Prva dva niza so tokrat Ljubljanci dobili brez večjih težav, čeprav si vse do zaključka niso priigrali večje prednosti. Tako so Suhokranjci v prven nizu izenačili pri 14 točki, v drugem nizu pa je bil izid izenačen do 13:13. V zaključku tretjega niza pa se jim je dokončno odprlo. Po izenačenju 17:17 so so povedli s 23:18, kar je bilo dovolj, da so vzbudili upanje tokrat številnih in bolj glasnih navijačev.

Novomeščanke so igrale v Kopru pri svojih nekdanjih velikih tekmicah odbojkaricah Kemiplasa. Medtem ko so koprsko-novomeške derbije odločale zadnje žoge petega niza, tokrat Koprčanke niso imele obrnila njim v prid, pa se ni.

Tako je moštvo, ki se je zelo enakovredno upiralo vsem favoriziranim ekipam in premagalo vodilni Kamnik, ostaja v nevarnih vodah izpada iz družbe najboljših. V zadnjem kolu prvega dela bodo Žužemberčani z zadnjevrščenim Astecom Triglavom, ki mu je do sedaj uspelo osvojiti le dva niza. Tekmo bi Suhokranjci morali dobiti in se tako ob predvidenem porazu Granita z Bledom povzpeti na varnejše osmo mesto.

PLANINSKA ZABAVA NA BAZI 20

NOVO MESTO - Planinsko društvo Intel servis bo v soboto, 18. decembra, v gostišču na Bazi 20 pripravilo novoletno zabavo, pred katero pa se bodo morali planinci tudi malo sprehoditi. Predsilvestrski pohod bodo vodniki društva speljali od Podgozda čez Sv. Peter do Baze 20. Odhod avtobusa s parkirišča nasproti novomeške avtobusne postaje bo ob 7. uri. Rok prijave je sredo, 15. decembra, zbirata pa jih Marko Rems (26 811 ali (041) 779 205) in Tone Progar (347 222 ali (041) 769 182).

PREMALOKRAT BLOKIRAN - Aleš Smrke, Rok Pucelj in Samo Gotenc so na tekmi z Olimpijo s trojnim blokom takole zaustavili najboljšega tolkača ljubljanskega moštva in državnega reprezentanta Mitjo Pleška, a jim je to uspelo zelo redko, vsekakor pa premalokrat, da bi Žužemberčanom uspelo priti do novih za obstanek v ligi prepotrebni točk. (Foto: I. V.)

Benjamin Henigman

Inventura v Športni zvezi Ribnica

Predsednik zdaj Benjamin Henigman

RIBNICA - Na skupščini športne zveze Ribnica so izvolili novo vodstvo. Novi predsednik poslanec državnega zbora je Benjamin Henigman, ki je zamenjal Francija Petka. Dosedanji predsednik je poudaril dosedanje zelo dobro sodelovanje z ribniško občino, ki je pokazala velik interes za razvoj športa, med drugim tudi pri načrtovanju obnovi športne dvorane. Ta je pretesna za vse potrebe ribniškega športa pa tudi dotrajana je že. Benjamin Henigman se bo zavzemal za tesno sodelovanje med vsemi klubi in društvi.

Kot petnajstega člana športne zveze so sprejeli septembra ustanovljeni plavalni klub Ribnica.

Določili so tudi datum prireditve ob izboru športnika leta in podelitvi ribniškega puljelca, ki ga bo prejelo pet najbolj priljubljenih Ribničanov. Prireditve bo v četrtek, 16. decembra, ob 19. uri v dvorani športnega centra.

M. G.

Olimpija še vedno pretrd oreh

Novomeški košarkarji tudi tokrat brez možnosti na tivolskem parketu - Za prvo mesto v pokalu Saporta - Krčani ob spominu na zmage nad Olimpijo ob prvo mesto v B-ligi

NOVO MESTO - Prva moža Krke Telekom Matjaž Smodiš in Simon Petrov sta se svojim klubskim tovarišem po dvotedenskem premoru zaradi tekmene reprezentance pridružila šele tik pred tekmo s Smetlom Olimpijo, kar se je precej poznalo tudi na njihovi igri na tivolskem parketu. Enake težave so imeli tudi Ljubljancani, ki pa so vseeno brez večjih težav ugnali Novomečane.

Ljubljancani so nastopili brez poškodovanega Primoža Brezca pa tudi Sani Bečirovič je v igro zaradi poškodbe vstopil šele sredi drugega polčasa, je pa zato brez napak deloval veteran Slavko Kotnik, ki je poskrbel za premoč v skoku pod košem in povrh dosegel 21 točk, kar je bilo za nerazpoloženo novomeško vrsto vseeno preveč. Tako bodo morali Novomečani na prvo zmago nad najboljšim slovenskim košarkarskim moštvom še čakati.

Pač pa se zmag nad Olimpijo še dobro spominjajo v Krškem, kjer za zdaj drugo leto gledajo košarko 1. B-lige. V soboto so imeli Krčani lepo priložnost, da se zavrtijo na prvo mesto prvenstvene lestvice, a

jim usoda v zadnjih minutah srečanja z vodilnim Bežigradom ni bila naklonjena. Še dve minuti pred koncem so vodili s tremi točkami, a brez Avsenaka, ki je takrat s petimi osebnimi napakami že sedel na klopi, ni šlo. Kljub temu zanje eno od prvih dveh mest med B-ligaši še zdaleč ni izgubljeno, vprašanje je le, če je Krško že pripravljeno za novo prvoligaško avanturo.

Poraza z Mlekarno Kunin v Jičinu in TV Tatami iz Frankfurta v Novem mestu sta bila v letošnji sezoni edina spodrsilaja košakarjev Krke Telekom.

ARNE HODALIČ GOST JADRALCEV

NOVO MESTO - Jadralni klub Novo mesto bo v četrtek, 16. decembra, ob 19. uri v sejni sobi Zavarovalnice Triglav na Novem trgu v Novem mestu pripravil prvi tematski večer. Predaval bo svetovno znani fotograf Arne Hodalič, ki bo tokrat govoril o jadrarstvu in potapljanju v morjih indonezijskega otočja, predavanje pa bo seveda popestril z izjemnimi posnetki, ki jih med drugim objavlja tudi v reviji National Geographic.

MLADINSKI ODSEK NA MENINO PLANINO

NOVO MESTO - Mladinski odsek planinskega društva Novo mesto bo v soboto, 11. decembra, pripravil izlet na Menino planino. Izlet bo vodil Igor Sladič. Prijavite se lahko še danes po telefonu 324 530 ali (041) 734 239 ali pri mentorjih na šoli. Odhod avtobusa z novomeške avtobusne postaje bo ob 6. uri.

ALPINISTIČNA ŠOLA

SENOVO - Posavski alpinistični klub bo pripravil alpinistično šolo. Začela se bo danes, 9. decembra, ob 19.30 v prostorih kluba na Cesti 4. julija 38 a. Teoretična predavanja in praktične vaje bodo vodili izkušeni alpinistični inštruktorji in alpinisti.

STRMOLE ZMAGAL NA B-TURNIRJU

MIRNA - Na drugem B-turnirju sezone 1999/2000 v Ljubljani je zmagal mirni badmintonist Ziga Strmole, ki se je tako uvrstil na drugi A-turnir, ki ga bodo 18. in 19. decembra pripravili v Trebnjem, tam pa bodo od Mirčanov nastopili tudi stalni člani A-skupine Aleš Murn, Dušan Škerbiš in Kristijan Hajšek. Med dekleti si je nastop na A-turnirju z drugim mestom prislužila Maja Klemenčič, na A turnirju v Trebnjem pa bodo od Mirčanek nastopile tudi sestre Silvester in Katja Kolenc.

KLEMEN GUTMAN NASLEDIL VUČKOVIČA

NOVO MESTO - Na drugem turnirju za slovensko jakostno lestvico v squashu je zmagal Novomešan Klemen Gutman, ki zdaj nastopa za ljubljanski Squashland. Novomešan je v finalu s 3:2 ugnal nekdanjega državnega prvaka Janežiča. S tem je Gutman uspešno nasledil do sedaj najboljšega novomeškega igralca squasha, večkratnega prvaka in reprezentanta Gorana Vučkoviča.

ZAČETEK ZA TENIŠKE TEKMOVALCE

OTOČEC - Novo tekmovalno sezono sta med tenisařji Krke Teniškega centra Otočec odprla Maj Jožef in Igor Ban. Maj je na turnirju za igralce do 18. leta izpadel v prvem kolu, Igor pa je po gladkih zmagah v prvem in drugem kolu v četrtfinalu premagal tretjega nosilca turnirja Ljubljancana Jagarince, v polfinalu pa ga je z 2:1 premagal Mariborčana Bende. Blaž Turk in Tomaž Kastelec bosta sezono začela konec tega tedna na turnirju za odprto prvenstvo Slovenije za člane.

VTIČ DRUGI V NORDIJSKI KOMBINACIJI

ZABRDJE - Na uvodni tekmi slovenskega pokala v nordijski kombinaciji je v kategoriji do 16. leta Damjan Vtič iz Zabrđja osvojil odlično 2. mesto. Po skokih na 60-metrski skakalnici v Kranju je bil šele 14., z odličnim tekom na 5-kilometrski progi pa se je prebil na 2. mesto.

Šport iz Kočevja in Ribnice

• RIBNICA - Na derbiju 11. kola druge državne rokometne lige je kranjska Sava presenetila in v Kočevju zaslužen s 24:21 premagala tokrat ne preveč bojevit rokometnaš Grče. Kočevci so bili v prvem polčasu boljši, a so potem popustili. V nadaljevanju tekme je bil izid do 39. minute izenačen, v zadnjih desetih minutah pa so pobudo prevzeli gostje.

• KOČEVJE - Tekma devetega kola v prvi državni ženski kegljaški ligi med Kočevjem in Miri-otekstom je bila zaradi okvare vozila mariborskih igralcev prestavljena. V tem krogu so bili uspešni kegljači Ribnice, ki so prvi B ligi premagali celjsko Kovinotekno s 6:2. Kočevje pa je v Novi Gorici kar z 0:8 izgubilo s Tekstino.

• KOČEVJE - Košarkarji Ježice so že drugi letos premagali kočevski Snežnik, tokrat z 80:73. Kočevci niso igrali slabo, a jim je v odločilnih trenutkih zmanjkalo moči.

• RIBNICA - V osmem kolu v drugi državni ligi v malem nogometu je Ribnica izgubila tekmo doma. Tokrat so točke v dvorani športnega centra osvojili nogo-

metaši Cronosa, ki so ugnali Ribničane s 5:3, ob polčasu pa je bil izid 1:1. Tudi ta tekma je pokazala, da Ribničani nimajo dovolj moči za hitro igro. Na lestvici so s tremi točkami zadnji.

• RIBNICA - V 20. kolu občinske lige Ribnice v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Grafit : Divji jezdec Foto Toni 2:4, Turjak : Biba Market T 7:5, Elin Kot : Sodražica 1:5. V tem kolu je bil prost Tornado Agaton, ki z 41 točkami še naprej vodi, drugi so Divji jezdec Foto Toni, ki imajo šest točk manj, tretja pa je Sodražica. Za najboljšega strelca se potegujejo kar trije: Grgurič iz Tornado Agatona, ki je doslej zabil 25 golov, enega manj je dosegel Slavec in dva manj Arko (oba Sodražica).

• VIDEM - V počastitev občinskega praznika Dobropolje je v prostorih Jakličevega doma na Vidmu šahovski mojster Leon Gostiša odigral simultanko na 25 deskah. Po štirih urah igre z domačimi šahisti je Gostiša zmagal s 23,5 proti 1,5. Premagal ga je Nose, remiziral pa Franc Mehle.

M. G.

DOLENJSKI LIST

Prišel je čas za letni obračun

Novomeščani spet zbirajo športnika leta - Glasujete tudi bralci Dolenjskega lista

NOVO MESTO - Konec leta je običajno čas obračuna z uspehi in neuspehi doseženimi v preteklih 12 mesecih. V Novem mestu je tradicija izbora športnika leta dolga, ves čas pa je pri izboru sodeloval tudi Dolenjski list. Zadnja leta izbira športnika leta v Novem mestu posebna strokovna komisija ob sodelovanju bralcev Dolenjskega lista, gledalcev Televizije Novo mesto in poslušalcev novomeških radijskih postaj.

Proglasitev najboljšega športnika, športnice in športnega kolektiva novomeške občine za leto 1999 bo letos 16. decembra, v novomeški športni dvorani Marof. Število uradnih kandidatov za prestižni naziv je organizator glasovanja omejil na 6 med moškimi in športnimi kolektivi in na 4 med ženskami. Kot je že v navadi, lahko glasujejo tudi bralci Dolenjskega lista, a je njihov izbor športnikov in športnih kolektivov nekoliko razširjen; dodatni kandidati so med predlogi označeni z zvezdicami, glasovalci pa lahko svoj glas podelijo tudi športnikom, ki jih ni na listi. Glasove, ki jih boste dodelili dodatnim kandidatom, bomo upoštevali le pri internem glasovanju Dolenjskega lista.

Organizator prireditve športnik leta bo na proglasitev najboljših novomeških športnikov povabil tudi nekaj zanimivih gostov, med njimi velja posebej omeniti trenerja slovenske nogometne reprezentance Srečka Katanca, pevca Heleno Blagne in Naceta Junkarja in humorista Toneta Fornezija - Tofa. Ob tej priložnosti se bodo Novomeščanom predstavili vsi novomeški športniki, ki so letos osvojili naslove državnih prvakov ali nastopili za državno reprezentanco, zaslužnim športnim delavcem in športnikom pa bodo za dolgoletno delo v športu podelili Bloudkova priznanja.

Kandidati za športnika Novega mesta za leto 1999

ŽENSKES
JANA VERNIG (odbojka) - stalna članica državne reprezentance, za katero je nastopala v evropski B-ligi, na spomladanskem pokalu na Poljskem in Savaria pokalu na Madžarskem (3. mesto), kjer je bila proglašena za najboljšo igalko slovenske reprezentance.

KATKA JANKOVIČ (atletika) - članica državne reprezentance, 19. mesto na univerziadi na Palma de Malorci v teku na 100 m z ovirami, 2. mesto na državnem prvenstvu in 2. mesto na atletskem pokalu Slovenije v teku na 100 m z ovirami, 3. na državnem prvenstvu na 100 m, 3. mesto na dvoranskem državnem prvenstvu na 60 m z ovirami.

TANJA KLEMENČIČ (atletika) - članica državne reprezentance, na evropskem pokalu Spar v Atenah 7. na 400 m in 6. v štafeti 4 X 400 m, 4. mesto na 400 m na reprezentančnem mnogobojju v Ljubljani, 3. mesto na 400 m in 4. mesto na 200 m na atletskem pokalu Slovenije.

NINA JANZEKOVIČ (tenis) - 585. mesto na svetovni računalniški lestvici med posameznicami in 510. mesto v igri parov, šest nastopov v igri parov v polfinalu in pet nastopov med posameznicami v osmini finala turnirjev z nagradnim skladom 10.000 dolarjev.

MOŠKI
IGOR PRIMC (atletika) - 15. mesto na svetovnem prvenstvu v atletiki v Seville v metu diska, 24. najboljši rezultat na svetu v sezoni 1999, 2. mesto na svetovnih vojaških igrah v Zagrebu, 2. mesto na evropskem pokalu Spar v Atenah, dvakrat popravil državni rekord v metu diska, državni prvak in zmagovalac atletskega pokala Slovenije.

UROŠ MURN (kolesarstvo) - državni reprezentant, 6. mesto na dirki svetovnega pokala First Union Classic v ZDA, 9. mesto na dirki Cristiana Care Cup v ZDA, zmagovalac pokala Slovenije, zmagovalac mednarodne dirke za veliko nagrado Krke, zmagovalac etape velike nagrade Kranja, 2. mesto v eni od etap dirke Tour du Point v Franciji.

MATJAŽ SMODIŠ (košarka) - stalni član državne reprezentance in nastop na evropskem prvenstvu v Franciji, z moštvom Krka Telekom kot kapetan in najboljši igralec osvojil 3. mesto v ligi Kolinska.

TONI TURK (karate) - državni reprezentant v disciplini light contact, 3. mesto na svetovnem prvenstvu v light contactu v Caorlah v Italiji, državni prvak.

GAŠPER CAJNAR (tajske boks) - 7. mesto na svetovnem prvenstvu v tajskem boksu in 1. mesto na tekmovalstvu v Trstu, 2. v svoji kategoriji na svetovni in 3. na evropski lestvici v tajskem boksu.

ALEŠ TOMIČ (atletika) - 11. mesto na evropskem prvenstvu do 23. leta v Goeteborgu v teku na 1.500 m, 4. mesto na evropskem pokalu Spar v Atenah na 1.500 m, državni prvak na 800 in 1.500 m, v krosu in štafeti 4 X 1.500 m, zmagovalac pokala Slovenije na 800 in 1.500 m.

Naveza ANDREJ MARKOVIČ in JURE JUHASZ (alpinizem) - v alpskem slogu preplezala prvenstveno smer v vzhodni steni Chacharaju v Andih

ŠPORTNI KOLEKTIV
- Atletski klub Krka Telekom
- Košarkarski klub Krka Telekom
- Kolesarski klub Krka Telekom
- Ženski odbojkaški klub TPV
- Nogometni klub Elan
- Lokostrelski klub Novo mesto
- 1. dolenjska alpinistična odprava Andi 99*
- Namiznoteniški klub Krka Novo mesto*
- Raftig klub Gimpex Straža*
- Odbojkaški klub Krka Novo mesto*
- Slovenski rokometni klub Novo mesto*
- Smučarsko društvo Krka Rog*

* Športniki in športni kolektivi, ki so označeni z zvezdico (*) niso vključeni med kandidate za izbor športnika leta v organizaciji Agencije za šport Novo mesto. Glasovi, ki jih boste namenili njim, veljajo le za izbor športnika Novega mesta med bralci Dolenjskega lista.

ŠPORTNIK LETA NOVEGA MESTA 1999

ŽENSKES

1.

2.

3.

MOŠKI

1.

2.

3.

ŠPORTNI KOLEKTIV

1.

2.

3.

VAŠ NASLOV

Glasovnice nalepite na dopisnice in jih najkasneje do ponedeljka, 13. decembra, pošljite na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto, s pripisom "Za športnika leta". Izbrani bomo 20 glasovalcev, ki bodo prejeli po dve vstopnici za prireditve športnik leta, ki bo v dvorani Marof v Novem mestu 16. decembra ob 18. uri.

ŠKRAT ZAGODEL MOJSTRU IN VAJENCU - V prejšnji številki nam je grdo zagodel tiskarski škrat: namesto slike mož, ki vodita smučiče na Gačah, je bila namreč objavljena fotografija njenega smučiča. Obema se opravičujemo in tokrat objavljamo sliko, ki ustreza besedilu. Alojz Derganc (desno) je prišel na Gače, ko so leta 1982 na območju smučiča gozdarji podirali drevje in čistili grmovje, ki je po vojni zaraslo kočevske njive in košenice. Vodja smučiča je vseh 17 let, z novim letom pa se bo vrnil v dolino, kjer bo zdaj tudi pozimi po tehnični plati še naprej skrbel za Zdravilišče Dolenjske Toplice. Zdj mu pri delu na Gačah pomaga Niko Kupec (levo), novega vodjo smučiča in kasneje tudi direktorja centra pa bo določila skupščina nove družbe. (Foto: I. V.)

TI MENI DENAR, JAZ TEBI SMUČI - Novomeški smučarski klub Krka Rog je v soboto in nedeljo pripravil tradicionalni smučarski sejem, na katerem je kot po navadi več pozornosti kot stojnicam trgovcev z novo opremo veljalo komisijski prodaji rabljene opreme. Lastnike je zamenjalo okoli 2500 kosov opreme, od tega več kot 500 parov smučí. Po besedah vodje komisijske prodaje se je primerjavi z lanskim letom slabše prodajala oprema za odrasle, otroška oprema pa je tudi tokrat šla za med. Sejem je po ocenah organizatorjev obiskalo okoli 6.000 ljudi. (Foto: I. V.)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Snežni topovi in sedežnice zdaj zares

DL 48, 2. decembra

V začetku bi podal nekaj popravkov: Šola smučanja na Gačah je prišla leta 1937, zadnji tečaj je potekal leta 1939. Meni znani še živci tečajnik je g. Bojan Kolenc z Mirne, ki bi o tem lahko povedal kaj več. Na "nori" progi za veseljalom, široki 15 m, ki so jo trasirali naši gozdarji leta 1964, so bile 1964. in 1968. leta slovenske tekme v veseljalom za gozdarje, lesarje in lovce, v naslednjih letih pa sindikalne tekme. Do leta 1982 se je smučalo na spodnjem smučišču med Črmošnjicami in Srednjo vasjo. Prvo vlečnico je v svoji delavnici izdelal in montiral novomeški obrtnik g. Peric že v 60-ih letih in je na spodnjem smučišču bolj ali manj uspešno opravljala svojo funkcijo nekaj let. Gonilna sila je bil Marjan Šonc.

Leta 1981 sva se s pokojnim Marjanom Šoncem zakekla, da uredimo smučišča na Gačah, ter o tem pričela takratnega direktorja mag. Andrijičiča, ki je dal zeleno luč. Formiran je bil iniciativni odbor, ki ga je vodil g. Gladek. Marjan Šonc (Šoni) je skrbel za organizacijo finančnega pokrivanja investicije, jaz pa sem bil zadolžen za projektiranje in gradnjo. Za trasiranje smo angažirali g. Blaža Jakopiča (naš reprezentant pred Bojanom Križajem). Leta 1982 smo z Blažem Jakopičem lazili po terenu jaz in pokojni inž. geodezijec Alojz Pucelj ter nekje ob koncu oktobra zabili zadnji koleček na vrhu Gač. V letu 1983 smo izsekali gozd. g. Alojza Derganca pa je tovarna Krke določila za terensko operativno. Podjetje g. Globevnika je strojno obdelalo teren, GP Pionir je izdelalo betonska dela, Grafferjev vlečnico je novembra 1983 do višine 945 m montiral podjetje Unior iz Žreč, ki je bilo Grafferjev kooperant. Vodja montaže nam je takrat dejal: "Zdaj imate vlečnico, praviloma pa potem ne bo snega". In je smučišče začel. Za vodjo smučišča je bil izbran g. Alojz Derganc.

V naslednjih letih so bile postavljene še ostale vlečnice (paralelna do 945 m in dvojček do 968 m), izsekane druga in tretja proga ter urejene proge ob vlečni dvojčki, zgrajeno vikend naselje (kapaciteta cca 600 postelj) in urejena nova 6-metrška cesta do Komarne vasi.

Leta 1987 in 1988 sva s takratnim predsednikom izvršnega sveta občine Novo mesto mag. Boštjanom Kovačičem pričela akcijo za mo-

dernizacijo Gač (sedežnice, umetno zasneževanje) skupaj z italijansko Avtonomno pokrajino Trento. Napisano je bilo pismo o nameri, zgradili smo mešano družbo z Grafferjem, zaprosili po 19. členu italijanskega zakona o pomoči vzhodnim državam za sredstva Phare preko Joop-a, imeli projekte že na Torinski banki, preko katere bi evropska skupnost projekt financirala, nakar se je takratna oblast v Italiji sesula, prišel je Berlusconi, v Trentu so na oblast prišli avtonomisti in vse je šlo po zlu.

Naj mi tisti, ki se bodo čutili prizadeti, ne zamerijo, ker ne verjamem v uspešno in hitro sanacijo Gač s formiranim konzorcijem. Preveč je lokalnih in drugih interesov. Časi so se spremenili, saj se drug drugemu gleda v skledo in poka od zavisti, če se smatra, da bo kdo profitiral. Tudi partijske prisile ni več. Gače lahko reši samo tuj ali domač zasebni kapital, ki bi imel profitni interes ter temu primerno področje tudi uredil, prav gotovo ne samo s sedežnicami in umetnim snegom. Nikakor ne verjamem v finančno konstrukcijo, saj samo štirisedežnica (vprašajte Čerkno) stane toliko, kot je predvideno za celotno investicijo. In še nekaj. Samo topovi "žirafe" so dvorezni meč, ko brije veter. Nujna je kombinacija topov tudi z vidika temperatur (pri tleh je nižja) in vlažnosti zraka. Površina vseh sedanjih prog je cca 168.000 m², za enkratno izdelavo 30 cm debele snežne odeje potrebujemo 50.400 m³ snega, za to pa 25.200 m³ vode (ne 10.000 m³), ohlajene na 2° C. Tudi ena 4-sedežnica do vrha je nesmisel. Temperaturna meja je med 680 in 700 m abs. nadm. višine. Pri inverziji lahko smučamo pod to mejo, kjer so temperature tudi do 6° C nižje, nad njo je namreč trava. Torej potrebujemo eno vlečnico do 700 m s prestopom na drugo do 950 m. S 700 m pa lahko tudi po cesti prismočamo do sedanjih vlečnic (cca 300 m in cca 20 m padca). Projekt naloge je potrebno zastaviti doma, s pametjo in ne z evforijo, in ne prepuščati strateških odločitev drugim, ki ne živijo z našo problematiko.

ZDENKO HLAVATY, u.d.i.a.

Začasno lahko tudi lesene stopnice

DL, 48, 2. decembra

Od leta 1959 sem kar dobro in pogostokrat sodeloval pri raznih delovnih akcijah v Leskovcu. Vem, kaj se je obnavljalo, kako in kdo je delal in tudi, kaj so še (in že dolgo) črne pike v sramoto vsem predsednikom v KS Leskovec, članom svetov KS in tistim, ki so službovali mnogo let na občini Krško na visokih položajih. Za stanje so krivi tudi gospodarstveniki iz Leskovca, opazni in znani po celem Krškem polju. Njihova beseda se sliši na sestankih, po moje zato, da jih vidimo, da so prisotni, a na terenu se zaradi tega nič ne premakne in ne izboljša.

Če je "ožina" med sosedoma Jožetom Žabkarjem in Mirkom Bevcem zelo problematična za varovanje VDC Leskovec - krajani se ne pritožujejo - sprašujem Daneta Mižigoja iz Krškega, kako vama se mu zdi Ulica 11. novembra v Leskovcu. Ali vidi, da ni pločnikov? Zakaj ni za tiste, ki čakajo na avtobus, streh? Kje so bili oškodovanci zaradi napak takrat, ko J. Žabkarju niso dovolili zgraditi hiše nekaj metrov od ceste, ko niso dovolili hiše "obrniti" pravokotno na glavno cesto, skratka ne vsepovsod? Važno je bilo staro mestno (vaško) jedro. On in soproga sta bila prva, ki sta

pripeljala nekaj novega v Leskovec. In zaradi upoštevanja situacije, kot je bila že v kraljevini Jugoslaviji, je situacija zdaj v škodo kraju, ljudem, domačin in gostom. Kje parkirati dostavni avto? Drugi problem je pošta, kjer so le novi prostori, a tam ni kje parkirati. D. M. naj razloži, kakšna pot naj se omogoči gojenjem VDC, kako široko, v ravni liniji ali cik-cak, kje naj bo parkirni prostor za Lilijo in pošto. Kakšen prometni znak in kje naj se postavi?

Poti bližnjice je bilo v Leskovcu še nekaj. Vakselj je zaprl pot med njegovo in Kerinovo parcelo, čeprav je bila za mnoge vsak dan velika bližnjica ali do sv. Ane, pokopališča ali do gostilne Voglar. Pa ni bilo nič hude krivi. Pot je bila tudi od stare pošte proti Viliju Zorku, odkar je nova šola, poti ni več. In če je (po pisanju Mateja Koširja) pot že petdeset let služnostna, ni potreben odkup od sosedov!

Kar pa moti in boje najbolj, je to, da glede poti ni izjave vodje VDC Leskovec Lidije Žnidaršič niti predsednika sveta KS Leskovec Vojka Sotoška. Morda je pa molk razumljiv.

ALOJZ ŠRIBAR
Kobile 3/a
Leskovec

O odnosu med cerkvijo in državo

V luči predlaganega meddržavnega sporazuma med Vatikanom in R Slovenijo - Primeri delovanja strank iz naše zgodovine - Slovenski delavci danes povsem razdeljeni

Ugledni slovenski znanstveniki, javni in pravni strokovnjaki, že odkar je v javnosti kritično, resno in v smislu evropske sodobnosti opozarjajo na dalekosežne negativne posledice predlaganega meddržavnega sporazuma med državo Vatikan in R Slovenijo glede šolstva. Tak, kot je predlagan sedaj in ga žal zagovarja tudi zame ugledni svetovljanski predsednik vlade dr. Drnovšek, bo dovolil zadnjo besedo Vatikanu prek ljubljanske nadškofije odločiti o "državni" šoli, ki je oz. naj bi bila ločena od države. Zavzemam se, kot je bilo pedlagano, da o tem odločimo državljani Slovenije na referendumu.

Spomnimo se zgodovine. V času od leta 1919, se pravi kmalu po zedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS), so delovale številne stranke. V katoliškem taboru je delovalo devet strank. Najstarejša, ki se je razvila po ustanovitvi 1890 leta 1905 v Slovensko ljudsko (klerikalno) stranko, 17.10.1909 pa v vseslovensko ljudsko stranko. Ta je v svojem programu ob volitvah v narodno skupščino SHS glede vzgoje in izobrazbe otrok leta 1923 zapisala: "Vzgoja otrok je mogoča le na verski podlagi. Kako naj se katoliški otroci v šoli vzgajajo, o tem naj odločajo cerkev in starši. Na vseh javnih, ljudskih in zasebnih šolah se mora poučevati krščanski nauk. V te stvari se država nima pravice vtiikati." In dalje: "Mi za katoliško cerkev ne zahtevamo nobenih predpravic, toda vzgoja katoliških otrok je v prvi vrsti stvar katoliških staršev in katoliške cerkve. Država se v to nima vtiikati." Vidovdanska ustava, sprejeta 26.6.1921, pa v 7. odstavku

Anarhija v Drgančevju brez konca?

V nekdanjih skladiščih JLA nastala psevdoproizvodna cona

Prostor gozdiča Drgančevje na vzhodnem delu Novega mesta je gotovo eden prijetnejših v mestu, od tod do Krke naprej ob potoku Šajser pa je sploh ena sama idila. Osnutek urbanistične zasnove Novega mesta iz leta 1996 tukajšnje površine modro namenja šolstvu (del bodočega univerzitetnega središča), nedvomno pa so primerne tudi za športno-rekreacijsko območje, obogateno s gostinsko-zabavišnimi programi. Da bi bila tu proizvodna cona, na srečo še nobenemu pametnemu ni prišlo na misel, ni pa tako tudi z vplivnimi.

Na začetku devetdesetih let, ko je iz Slovenije odšla JLA in v Drgančevju zapustila skladišča, so ta prešla v last novomeške občine. Občina jih je leta 1994 na prigovarjanje obrtnikov s podpisom desetletnih pogodb dala njim v najem ter iz njih ustvarila nekakšno psevdoproizvodno cono, in to, glej jo neumnost, le streljaj stran od urejene, infrastrukturno opremljene obrtne cone Cikava, kjer je zemljišče dovolj, cene pa sprejemljive. Če mesto ni sposobno privabiti kapitala za vlaganja in pripraviti primerne urbanistične dokumente, je ne nazadnje tudi rešitev, ki na nek način odlaga reševanje problema tega mestnega

predela, sprejemljiva. Toda že kmalu se je izkazalo, da so apetiti tukajšnjih obrtnikov večji tako glede dobe, za katero želijo tu ostati, kot glede prostorskih potreb za svojo dejavnost. In se je začelo. Padala so in še padajo drevesa, eno za drugim, izvajajo se zemeljska dela in, kakovost, začelo se je graditi na črno.

Najkoreniteje in povsem nelegalno sta v prostor Drgančevja posegli gradbeno podjetje Vias in podjetje Novak - izpušni sistemi. Ostali niti niso tako ali celo sploh niso problematični glede poseganj v prostor. Inšpektorji so zatem izdali nekaj odločb za rušitev, toda efekta kot ponavadi ni bilo.

Ze župan Koncilija je opozarjal tukajšnje obrtnike na neupoštevanje določil pogodbe, kjer je jasno opredeljeno, kaj se sme in česa se tu ne sme početi, posegi obrtnikov pa so seveda tudi v neskladju z občinskimi prostorskimi dokumenti. Da bi temu napravil konec, jim je župan pod zelo privlačnimi pogoji ponudil parcele na Cikavi. Brez uspeha!

Pred leti so obrtniki iz Drgančevja na nekem posvetu dejali, da se jim zdi širitev obrtne cone na tej lokaciji logična ter da imajo podporo obrtniške zbornice in nekaterih urbanistov. Da imajo podporo obrtniške zbornice,

ni nič presenetljivega, urbanisti, ki bi naj te obrtnike pri njihovih idejah podpirali, pa so sila čudni urbanisti, če to sploh so. Tudi mestna svetnica gospa Darinka Smrke, ki je bila tedaj naklonjena osnovanju proizvodne cone v Drgančevju, bi morala zagovarjati predsem interes vseh občanov, ne pa zgolj podjetnikov in obrtnikov.

Kakor koli že, povsem nevzdržno je, da v mestu s tremi industrijskimi conami (Gotna vas, Ločna, Bršljin), z dvema dobro urejenima obrtnima conama (Livada, Cikava) sploh še kdo razmišlja o tem, da bi osnovali še eno. Seveda je tudi nedopustno, da obrtniki iz Drgančevja na tuji lastnini delajo, kar se jim zahoče, medtem ko sta tako občina, ki je lastnica območja in stavb, kot država s svojimi inšpektorji nemočni.

Kakšna je to država, ki proti nelegalnostim nič ne more, in kakšna je to občinska politika, ki sploh pripelje do takšnega stanja?

TOMAŽ LEVIČAR

O NASILJU NAJVEČ VEDO NA STROJNI

NOVO MESTO - Območno združenje Rdečega križa je pretekli četrtek v Kulturnem centru Janeza Trdine pripravilo kviz Življenje brez nasilja. Kako poznajo in prepoznavajo nasilje, so dokazovali dijaki gimnazije ter strojne, gradbene in gostinske šole v Novem mestu. Vsaka šola je imela svojo ekipo in v dvorani tudi navijače, na vprašanja, ki jih je zastavljal voditelj Sašo Đukić, pa so najbolje odgovarjali dijaki strojne šole. Združenje RK je ob tej priložnosti osnovnošolcem podelilo priznanja za likovne in literarne prispevke na temo nasilja.

OB DNEVU BOJA PROTI AIDS

NOVO MESTO - Tudi v Revozu se zavedajo grožnje, ki jo predstavlja AIDS, zato so ob dnevu boja proti AIDS-u zaposlene opozorili na nevarnost te bolezni in možnost zaščite pred njo. 1. decembra so v jedilnici in ambulanti medicine dela postavili "stojnice". Na njih pa so razdeljevali kondome in informativne zloženke o AIDS-u.

V NEOBVEZEN PREMISLEK

Kateri je pravi?

Če bi zdaj decembra vprašali otroke, ali si želijo, da jih obdari Miklavž, Božiček ali dedek Mraz, bi verjetno enoglasno odgovorili: "Vsi trije!" Seveda: otroci ne vedo in jih tudi ne zanima, da je za darila potreben denar, da so našti dobrotniki različnih političnih barv in ne nazadnje, da je za ves cirкус obdaritve potrebno veliko dela. In v tem grmu tiči zajec.

Tisti, ki samo govorijo in nič ne naredijo, se zavzemajo za Miklavža in Božička. Ker se pravilčno ne prikažeta, čeprav sta skrivnostni bitji, se spravi jo nad dedka Mraza, češ da je uvožen iz Sovjetske zveze in da je ostanek rdečih. To je tudi res, a da še živi, se lahko zahvali številnim aktivistom, ki domala celo leto zbiraajo denar, pripravljajo program Veselega decembra, zavijajo darila ter ure in ure svojega prostega časa posvetijo "iskricam iz otroških oči". Zagovorniki Miklavža in Božička pa medtem razmišljajo o ideoloških nasprotjih, mečejo polena pod noge dedku Mrazu ter njegove mu številnemu spremstvu in si grizejo nohte z očitkom, da se z osamosvojitvijo Slovenije ni nič spremenilo, da so na oblasti še vedno stare strukture, ki vsiljujejo mladeži namesto na celem svetu priznanega Miklavža oziroma Božička komunistično izmišljenega dedka Mraza. In to, pomislite, deset let po padcu berlinskega zidu!

Otrokom pa je vseeno. Še srečo imajo, da ima dedek Mraz toliko oboževalcev med njihovimi starši, sicer bi ostali še brez njega, čakajoč na Miklavža ali Božička. Sama od sebe se ne bosta prikazala, pa če se spravi k molitvi vsa občina s spreobrnjenimi komunisti na čelu.

TONI GAŠPERIČ

Mokronožani niso dovolj obveščeni

Govorice, da naj bi bil denar krajevnega samoprispevka porabljen tudi nenamensko

Približuje se konec leta 1999, zato je prav, da malo pogledamo v preteklost. Kot opažam, se svet KS Mokronog spet izgovarja in prevladuje miselnost, češ, saj drugače ne gre. Mislim, da je mogoče storiti marsikaj, seveda, če se to hoče. Najprej pa je treba prepričati naše ljudi, krajanke in krajanke, da se prihodnost še ni zgodila sama po sebi, ampak je bil vedno posrednik nekdo, ki je bil izvoljen po prejšnjem ali sedanjem demokratičnem sistemu. Zato še nimajo izvoljeni (vodstvo krajevnega skupnosti!) nobene pravice, da lahko vzamejo zadevo izključno v svoje roke in razpolagajo s sredstvi, kot jih je volja, ampak se morajo držati pravičnega, demokratičnega načela krajevnega samouprave in naposled odgovarjati svojim volivcem za svoje delo.

Javnost mora biti obveščena o vseh pomembnih zadevah (dejanjih), tako, da vodstvo KS ne bo odločalo po svoje, posebno ne v primerih, ki se tičejo vseh krajanov. Civilna družba Mokronog zato upravičeno zaskrbljenostjo gleda, kako KS udejanja program krajevnega samoprispevka. Naj

omenim samo nekaj programov, ki bi morali biti že realizirani: izgradnja pločnikov, javna razsvetljava v Mokronogu, odprtje javne ceste "Za zidom", plan trga Mokronog - spalno naselje, obrtno-industrijska cona, obnova kulturnih spomenikov... Če v stari krajevni Jugoslaviji je lastnik tovarne usnja gospod Kalin načrtoval kopališki bazen nad Marjinim studencem, kjer je termalna voda. Naredili naj bi vrtino od naselja Šavergase (sedanja Ulica talcev) do Cugljeve doline. Zakaj Dolenjska banka še ni postavila načrtovanega bankomata? Kako poteka programi za ustanovitev občine Mokronog?

Poraba krajevnega samoprispevka se je krepko prevesila čez polovico. Prosim za javno obrazložitve, zakaj ti programi še niso realizirani oz. do katere mere so. Namreč precej je govoric, da so bila sredstva iz krajevnega samoprispevka porabljena tudi nenamensko, kar bi bilo vredno obravnave inšpekcijskih služb.

PETER KOLENC, Florjanska 1,
Mokronog

SILVESTROVANJE NA PROSTEM BO

LOŠKI POTOK - Poročali smo že, da je Planinsko društvo odpovedalo organizaciji tradicionalnega silvestrovanja na prostem. Pravkar pa smo izvedeli, da bo silvestrovanje organiziralo PGD Retje. Predsednik društva Marjan Košir pravi, da imajo v prihodnjem letu v načrtu nakup novega avtomobila in jim bo tako prav prišel vsak tolar. Prireditvev bo na starem mestu, na igrišču pred osnovno šolo na Hribu, le ognjemeta tokrat najbrž ne bo.

NASTOP NAJMLAJŠIH

KRŠKO - Glasbena šola bo pripravila v sredo, 15. decembra, ob šestih zvečer v Kulturnem domu glasbeno prireditev Kolo časa, na kateri bodo nastopili najmlajši gojenci te šole.

ZAČETEK S KOMEDIJO

KRŠKO - Mestno gledališče ljubljansko bo nastopilo v soboto, 11. novembra, ob 19.30 v Kulturnem domu z gledališko predstavo Sluga dveh gospodarjev. Predstavo bodo izvedli v izvorni obliki commedie dell' arte in z njo odprli gledališko sezono modrega abonmaja.

Kulturniška povezava z Barom

Konec novembra je bilo v Baru v Črni gori XIII. srečanje "Pod starom maslinom" in istočasno tudi mednarodni festival TV hiš - Novomeška televizija nagrajena

Mislím, da sva oba, Marjan Moškon, predstavnik naše lokalne televizije, in jaz, ki so me poslali kot mladinsko pisateljico, doživela te dni dogodka, ki jih ne bova kmalu pozabila. Bila sva tudi "kulturna ambasadorja" Slovenije, ne samo Novega mesta, ki se je začelo povezovati s črnogorskim pristaniškim mestom Bar. Tam je od 25. do 27. novembra potekalo XIII. srečanje "Pod starom maslinom", vzporedno z njim pa IV. mednarodni festival TV hiš, ki se je končal dan kasneje.

Tega je odprl sam predsednik vlade Črne gore. Med 25 tujimi in 24 domačimi producenti, ki so poslali v festivalski izbor nekaj manj kot 300 programov (od celovečernih in

POZDRAV Z BARA - Otroci OŠ Pečurice pošiljajo pozdrav slovenskim otrokom.

ZA VESELI DECEMBER

Od 26. novembra do 3. decembra so na žiro računu DPM "Moja" Novo mesto št. 52100-678-80209 za Vesele december prispevali: Franc Šobar, s.p., Novo mesto, 10 tisoč tolarjev; Janez Kovačič, s.p., Sentjernej, 10 tisoč; Alojz Rajšel, s.p., Mirna Peč, 5 tisoč; Ivan Škedelj, Močivnik, s.p., Novo mesto, 20 tisoč; Slavko Kušljan, s.p., Sentjernej, 5 tisoč; Stane Novinc, s.p., Žužemberk, 10 tisoč; Jože Zupančič, s.p., Žužemberk, 10 tisoč; Osnovna šola Prevalce, 10 tisoč; Barbo, d.o.o., Mirna Peč, 10 tisoč; Osnovna šola Frana Metelke Škocjan, 10 tisoč; Osnovna šola Sentjernej, 104 tisoč; Kovinar Novo mesto, d.o.o., 5 tisoč; Apros Novo mesto, d.o.o., 10 tisoč; Podgorje Sentjernej, d.o.o., 100 tisoč; Castle storitve Novo mesto, d.o.o., 3 tisoč petsto; Alfa Novo mesto, d.o.o., 10 tisoč; Andrej Krnc, s.p., Novo mesto, 15 tisoč; Društvo upokojencev Novo mesto, 10 tisoč; Občina Žužemberk 544 tisoč petsto; Vulkani-zerstvo Kocjan, Novo mesto, 5 tisoč; Tine Florjančič, s.p., Novo mesto, 5 tisoč; Stanko Kušljan, s.p., Sentjernej, 10 tisoč; Slaščičarna Košak Sentjernej, 5 tisoč; Niki dr. Alenka, Sentjernej, 25 tisoč; Osnovna šola Brusnice 25 tisoč; PGD Hinja 10 tisoč; Kartuzija Pletanje 15 tisoč; Feniks Novo mesto, d.o.o., 10 tisoč; Jure Novo mesto, d.o.o., 30 tisoč; Keragrad Novo mesto, d.o.o., 20 tisoč; Dotik, s.p., Novo mesto, 5 tisoč; Stane Košiček, Novo mesto, 10 tisoč; Sandi Klemenčič, Novo mesto, 10 tisoč; Martin Zupančič, Birčna vas, 3 tisoč; Les Sentjernej, d.o.o., 5 tisoč; Karmen Kruljac, s.p., Sentjernej, 2 tisoč; Albina Bogdan, s.p., Škocjan, tisoč petsto; Jože Pungercar, s.p., Sentjernej, 5 tisoč; Bojan Kovačič, s.p., Sentjernej, 3 tisoč; Jože Košak, s.p., Novo mesto, 4 tisoč; Občina Škocjan 318 tisoč; Ksenija Luzar, s.p., Škocjan, 30 tisoč; GG Novo mesto, d.d., 50 tisoč; Eventus Novo mesto, d.o.o., 20 tisoč; Dekorplast Sentjernej, d.o.o., 10 tisoč; Jože Bevc, s.p., Sentjernej, 5 tisoč; Tabakum export-import, d.o.o., 20 tisoč; Termotehnika, d.o.o., Novo mesto, 15 tisoč; Srobnik, d.o.o., Straža, 50 tisoč; Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto 100 tisoč; STP, d.o.o., Novo mesto, 20 tisoč; Društvo novomeških študentov 4 tisoč; Jože Fink, s.p., Sentjernej, 10 tisoč; Franc Janžević, s.p., Sentjernej, 5 tisoč; Osnovna šola Šmarjeta 10 tisoč; Danijela Magnik, Novo mesto, 1 tisoč; Jelka Redek, Novo mesto, 2 tisoč; Marjan Turk, Novo mesto, 12 tisoč; Marjana Fink, s.p., Sentjernej, 5 tisoč; Anton Konte, s.p., Žužemberk, 2 tisoč; Marjan Jerle, s.p., Sentjernej, 15 tisoč; Polde Oklešen, s.p., Novo mesto, 3 tisoč; Anton Zupet, s.p., Škocjan, 2 tisoč; Sindikat KNG Krka Novo mesto 100 tisoč; Krajevna skupnost Birčna vas 50 tisoč; Yurena Novo mesto, d.o.o., 6 tisoč; Krajevna skupnost Podgrad 20 tisoč; Kompas Novo mesto, d.o.o., 20 tisoč; Zupančič, Otočec, 10 tisoč; Krajevna skupnost Kandi-ja-Grm 10 tisoč; Dolenjska banka, d.d., 100 tisoč; PCP Pureber Novo mesto, d.o.o., 30 tisoč; Jekloteh-na Spoljar, d.o.o., Novo mesto, 10 tisoč tolarjev. V imenu na darila čakajočih otrok vsem darovalcem iskrena hvala!

dokumentarnih do otroških in glasbenih oddaj), je na pobudo Mestne občine naša TV poslala štiri prispevke. Mednarodna žirija je v kategoriji ekoloških dokumentarcev prisodila odlično drugo mesto našemu filmu Kotarjeva prepada in mu podelila srebrno olivo, plaketo mesta Bar, katerega zaščitni znak je slovita več kot 2000 let stara oljka. Avtor filma je strokovni sodelavec novomeškega Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine Andrej Hudoklin, snemalca pa sta bila Dušan Pezelj in Jože Hartman. Vsem iskrene čestitke! Povejmo še, da je bil ta film edini kakšne lokalne televizije, ki je dobil nagrado v tako hudi konkurenci, saj so vse druge nagrade po-

brale nacionalne TV hiše in produkcije iz Avstrije, Romunije, Velike Britanije in Rusije.

Naše pesniško srečanje je bilo precej drugačno. Že 13. leto so se udeleženci najprej zbrali pri "stari maslini" na Mirovici, kjer je svečana otvoritev festivala, ki ga je letos odprl župan mesta Bar. Vsako leto proglasijo in nagradijo najboljše literarne prispevke otrok, v umetniški galeriji odpro razstavo otroških likovnih del in proglasijo najboljše, zvečer pa je predstavitev kake nove pesniške zbirke, letos domačega pesnika Rajka Jaličana SOS za planet. Drugi dan je bil namenjen našemu obisku otrokom štirih osnovnih šol, kjer smo brali in recitali svoja dela, v muzeju pa je takrat teklo glasbeno tekmovanje otrok. Bogat in izredno poln dan smo zaključili na predstavitvi monografije "Tajna masline Črne gore", ki je zares simbol te občine. Zadnji dan je bila pred platujem pred knjižnico skupna pesniška ura otrok in nas, ki pišemo za otroke (10 udeležencev). Takrat so tudi proglasili najboljšega pesnika leta za otroke (letos Duško Trifunović, ki nam je zaradi boleznih spregovoril na zaključni prireditvi samo preko ekrana). Namesto njega je 13. oljko posadil lansoletni nagradenec Ivan Ceković in vrgel v morje lovorov venec. Zvečer je bil še književni večer vseh udeležencev XIII. srečanja z izredno lepim in bogatim kulturnim programom, ki so ga pripravili z otroki Bara in Podgorice.

Zame so bila spet najlepša vsa srečanja z otroki, ki so me povsod izredno lepo sprejeli, mislim, da predvsem kot Slovenko. Nastopila sem štirikrat, se ničlikokrat podpisala v njihove zvezke ali kar na liste, prihajali so k meni in se zanimali za Slovenijo, ki je vsem Črnogorcem velik ideal in vzpodbuda na poti k večji samostojnosti. Ker smo bili zbrani sami kulturniki, se v politiko nismo spuščali. Vrnili sem se s polno lepih doživetij pa tudi njihovo trdno obljubo, da bodo tiskali moj Izlet na Modri planet.

Tako bi se tudi mala Živa spet vrnila na črnogorsko primorje in v Igalo, kjer se je pred brutalno vojno zdravila. Skupaj bomo tkali vezi, ki so jih pretrgali politiki, in upam, da bodo Mostovi, s katerimi se je poslovil od mene glavni organizator, Dragan Radulović, vsak dan bolj trdni. V svobodnem prevodu se pesem glasi: "Odločil se je človek pa z upanjem sam začne graditi most. Da bi se lahko s prijateljem srečala, je moral tudi ta graditi drugo polovico. Zdaj bosta lahko drug k drugemu prišla kot po mavrici. Kajti brez prijatelja si le pol kroga. Ti in prijatelj sta šele cel krog."

IVANKA MESTNIK

IZTIRJENJE VAGONA

DOBOVA - 2. decembra je prišlo ob 16.50 v proizvodnem centru Dobova pri premiku nagonov do iztiranja. Nastala je večja materialna škoda.

UKRADEN AVTO

OBREŽJE - 39-letnemu nizozemskemu državljanu W. S. so 3. decembra nekaj po polnoči na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje zasegli avto znamke Opel Omega (NL), ker je bil ukraden.

PONAREJENA TURISTIČNA VIZA

DOBOVA - Pri mejni kontroli na Mejnem prehodu Dobova so policisti pri 23-letnem bosanskem državljanu P. R. ugotovili ponarejeno turistično Schengen vizo. Zoper osumljenca je podana kazenska ovadba.

PONAREJENIH TISOČ DEM

KRŠKO - R. L. iz okolice Krškega je 1. decembra prišel v mejnico v Krškem zamenjati bankovec za tisoč mark. Uslužbenka je ugotovila, da je bankovec ponarejen, zato so ga policisti zasegli, zoper osumljenca pa je podana kazenska ovadba.

PRORAČUN OBČINE PREGLEDUJE RAČUNSKO SODIŠČE

SEVNICA - Proračun sevnške občine se je znašel na rešetku računskega sodišča. Redni pregled poslovanja proračuna za obdobje 1995-1999 se je pričel 22. novembra in bo končan 7. januarja 2000. Župan Kristijan Jane in direktor občinske uprave Zvone Košmerl sta seznanila občinski svet s prerezporeditvami občinskih sredstev v letu 1999. Najbolj v neskladju s planirano proračunsko porabo so drugi odhodki, kjer je znesek od 951.000 tolarjev poskočil kar na 6.099.000 tolarjev, ker je sevnški optik Bautin dobil tožbo proti občini in Komunali Sevnica zaradi vdora vode v njegove poslovne prostore.

ŠPORTNIK LETA RADIA SEVNICA

SEVNICA - Vsako soboto od 16.15 do 16.30 in vsak ponedeljek med 17.15 in 17.45 v času oddaje Time out lahko poslušalci sevnškega radia v živo glasujejo za najboljšega športnika, športnico in ekipo iz sevnške občine. Glasujete lahko tudi na dopisnicah na naslov Radio Sevnica, NHM 14. Med prispelimimi predlogi bodo izbrali 6 srečencev, ki bodo dobili brezplačne vstopnice za sevnške športne prireditve. Razglasitev rezultatov bo v soboto, 8. januarja 2000, ob 18. uri v sevnški športni dvorani.

NAPADEL IN GROZIL ZAKONCEMA

ZAGORICA PRI VELIKEM GABRU - Vinjen 56-letni M. P. iz Zagorice pri Velikem Gabru je 29. novembra ob 18. prišel k zakoncem F. I. in T. I. Žalil ju je, moškega udaril po obrazu in hrbtu ter mu grozil, da ga bo ubil. Zakonca sta kršitelja obvladala in držala do prihoda policistov. Ti so ga pridržali do iztreznitve in ga predlagali v postopek sodniku za prekrške.

V GRADU GOSTOVALE ŽIVALI

ŽUŽEMBERK - V vinski kleti žužemberškega gradu so ta vikend prizadevni člani Društva gojiteljev malih pasemskih živali iz Grosuplja pripravili lepo razstavo, na kateri je bilo dvajset vrst kuncev, devetnajst vrst golobov in 28 vrst pernatine. Med njimi je našel prostor tudi polh, ki ga je prinesel domačin Miha Štravs. Društvo, ki deluje tretje leto in šteje 26 članov, je v Žužemberku pripravilo že tretje društveno razstavo, v tem času pa je pripravilo še dve promocijski razstavi. Vse živali na razstavi so pregledali usposobljeni sodniki iz državne zveze ljubiteljev malih živali in ocenili s točkami ter izbrali prvaka pasme.

PRETRGAL ELEKTRIČNE KABLE

BREG - Med kopanjem jarka je 3. decembra okrog 9.20 prišlo do poškodovanja električnih kablov oz. signalnih naprav v bližini železniških tirov na Breg, zato je bil moten železniški promet.

15-LETNIK ODŠEL OD DOMA

KRŠKO - 6. decembra okrog 4. ure je od doma odšel 15-letni M. B. iz Krškega, oblečen le v spodnje hlače. Pogrešani je visok okrog 170 cm, suhe postave, ima temne kostanjeve lase in sivomodre oči. Vzrok odhoda ni znan. Med iskanjem in zbiranjem obvestil policistom še ni uspelo ugotoviti, kam se je M. B. zatekel, zato akcijo nadaljujejo.

DVA MRTVA

TRNOVEC - 4. decembra ob 15.20 se je 53-letni M. K. iz Želebeja peljal z osebnim avtom z Vahte proti Metliki. Zaradi neprilagojene hitrosti ga je pri Trnovcu zaneslo na levo stran vozišča. Takrat je iz nasprotni smeri pripeljal 33-letni voznik osebnega avta N. M. iz Ozlja, ki je močno zaviral in se umikal, vendar je kljub temu prišlo do trčenja. Voznik M. K. se je tako hudo poškodoval, da je med prevozom v novomeško bolnišnico umrl. Tudi voznik N. M. se je hudo poškodoval, njegov sopotnik 55-letni J. O. iz Novega mesta pa je na kraju nesreče umrl.

PRIZNANJA GASILCEM

DOBREPOLJE - Na letošnjih medobčinskih tekmovanjih so dosegli najboljše rezultati člani, članice in mladinci naslednjih gasilskih ekip iz prostovoljnih gasilskih društev v občini Dobrepolje: člani A Ponikve, Zdenska vas in Struge; članice A Zdenska vas; člani B Ponikve in Videm; mladinci Zdenska vas, pionirji Ponikve. Posebna priznanja Gasilske zveze Slovenije za reševanje v lanskih poplavih so prejeli Janez Božič, Brane Meglen (oba PGD Struge), Jože Lenarčič in Janko Tomšič (oba PGD Ponikve). Podelili pa so tudi uradne diplome častnikom, ki so jih dobili Marko Prhaj, Albin Vidrih, Aleš Strnad, Jože Gorjup in Jože Zrnc mlajši.

Eni Požar

Daljnega leta 1900 se je Janez Štravs, železarski mojster v železarni na Dvoru, ki je zaprla svoja vrata, odpravil skupaj z družino s trebuhom za kruhom v Ameriko. Njegova sinova Franc in Janez Štravs sta v Ameriki ustvarila družino. Franc se je po dolgi letih dela v tujini kmalu za očetom vrnil v svoj rodni kraj. Z njim sta prišla tudi hči Eni in Frenk. Zal kruha in bodočnosti v tedanji Jugoslaviji za mlade ni bilo, in oba sta se vrnila v Ameriko. Eni, potomka nekdanjih železarjev, je po odhodu vsa leta ohranila stike z družino, kmalu po drugi svetovni vojni pa je za njo prišla tudi najmlajša sestra Mimica.

Eni je bila dobra žena Tonetu Starihi, po rodu iz Bele krajine, ki se je kmalu po poroki ponesrečil, in tudi drugemu možu Frenku Požarju, po rodu iz Notranjske. Bila je izjemno preprosta, skromna in hkrati odločna ženska. Pri svojih devetdesetih letih je še brez težav vozila avto po širnih ameriških cestah. 90-letnico svojega življenja je pred štirimi leti praznovala v krogu svojih domačin na Dvoru. Joži Kališnik in Miha Dovžan sta ji pripravila s svojimi melodijami najlepši dan v življenju.

11. novembra pa je za vedno zaspala. V ponedeljek, 15. novembra, so Eni Požar pospremili k zadnjemu počitku na pokopališču v Clevelandu številni prijatelji, znanici in sorodniki, pogrebna maša pa je bila v nedeljo, 5. decembra, v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Mačkovecu pri Dvoru.

Eni Požar je bila ena izmed tistih Slovencev in Slovenek v Ameriki, ki so pritiskali na Belo hišo v Združenih državah Amerike, da so Slovenijo priznali kot državo. Imela je veliko prijateljev v Sloveniji in podpirala napredek v kraju. S. MRTIČ

ZLATOPOROČENCA V DOMU UPOKOJENCEV - V petek, 19. novembra, sta v sevnškem domu upokojencev 50 let skupnega življenja proslavila Marija in Mihael Krajnc. To je bila prva zlata poroka v 20 letih delovanja doma.

SOŽITJE MED GENERACIJAMI - Ob mednarodnem letu starejših, ki poteka pod geslom "K družbi za vse starosti", sta novomeško medgeneracijsko društvo Zarek in Društvo za razvijanje prostovoljnega dela v dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu prejšnjo sredo organizirala prireditev, kjer so nastopili izvajalci vseh generacij. Med nastopajočimi so bili: Mačkoni (na fotografiji) pa orgličar Miro Božič, Dolenjski oktet, harmonikaši Tonija Sotoška, Ivanka Kraševc, otroška folklorna skupina Kres in Družinsko gledališče z Vač. Pokrovitelji prireditve, ki si jo je ogledalo zelo veliko ljudi, so bile občine Novo mesto, Sentjernej, Škocjan, Dolenjske Toplice, Mirna Peč in Žužemberk. (Foto: J. D.)

OB 63. OBLETNICI - Po 63 letih, odkar so se po končani osnovni šoli v Kočevju razšli, so se nekdanji sošolci razreda učiteljice Tončke Čok, ki jih je poučevala v letih 1932-1934, letos ponovno srečali. Od nekdanjih 34 sošolcev jih je danes, ko so stari okoli 78 let, živih le še šest, vsi pa še vedno živijo v Kočevju. Ob obujanju spominov na šolska leta so se še s posebno toplino spomnili svoje učiteljice, ki je preminila leta 1964. Zanje ni bila le učiteljica, ki jim je vzgojila ljubezen do domovine in vzbudila narodno zavest. Zato tudi ne preseneča, da so se skoraj vsi nekdanji sošolci med drugo svetovno vojno pridružili NOB. Nekdanji sošolci na ponovnem snidenju (od leve proti desni): Ignac Kamičnik, Mirko Ruparčič, Ana Ahac, Tone Serčer, Ana Lenassi in Rajko Jenko (M. L.-S.)

MIKLAVŽ Z ZAPRALJIVČKOM - S številnim spremstvom konjenikov se je Miklavž v nedeljo dopoldne pripeljal v cerkev sv. Mohorja in Fortunata. Spremljali so ga tudi mali vražički - parkeljni in angelčki v belih oblekah z rumenimi krili. S sabo je pripeljal kup daril za pridne otroke, ki so ga nestrpno čakali. Na koncu se je Miklavž skupaj s spremstvom zapeljal po ulicah Žužemberka. Zagotovo se vrne spet prihodnje leto. (Foto: S. Mirtič)

CESTA NAMESTO NOVOLETNIH DARIL - Na prednovoletnem srečanju, ki ga je novomeško Cestno podjetje prejšnjo sredo pripravilo za svoje partnerje in poslovne prijatelje v gostišču Prepih ob gorjanski cesti, je direktor podjetja Franc Gole povedal, da bodo namesto novoletnih poslovnih daril novomeškemu zdravstvenemu domu uredili interventno pot za reševalna vozila v vrednosti 2 milijona tolarjev. Na fotografiji: direktor Cestnega podjetja je direktorici zdravstvenega doma mag. Tatjani Gazvoda izročil pismo o nameri. (Foto: A. B.)

750 LET RAZGLASITVE MESTA

Zaton mestne avtonomije v Kostanjevici

Kostanjevica je po pridobitvi mestnih pravic l. 1252 (DL, 39, 1998) žvela polno mestno življenje okrog 150 let. Po koncu 14. stoletja pa je ne le stagnirala, ampak celo nazadovala. Resda se tudi druga kranjska mesta niso kdove kako razvijala, vendar je Kostanjevica bila v slabšem položaju iz razlogov, nanizanih v posebnem prispevku (DL, 48, 1998). Kljub vsemu je živela po mestnem pravu okrog 500 let, vendar je do začetka terezijanske dobe l. 1740 brčkone izzbila mestni značaj in dobila kmetijsko oboležje. Med reformnim vladanjem Marije Terezije in Jožefa II. (1740-1790) sta v mestu sočasno potekala dva procesa, postopni zatoni mestne avtonomije in snovanje sedeža upravnega središča širšega področja, ki se je po l. 1848 končalo z osnovanjem avtonomne občine. Okrog zadnje četrtine 18. stoletja se začne tudi poldrugeto stoletje trajajoče razdobje sorazmernega napredka mesta, ki se je navzven kazalo zlasti v zamenjavi lesenih stavb z zidanimi. V tem prispevku želimo kot nadaljevanje članka "750 let mesta Kostanjevica na Krki" (DL, 39, 1998) prikazati omenjena procesa, ki v mnogočem nista značilna le za Kostanjevico, marveč tudi za nekatera druga srednjeveška mesta na Dolenjskem in v Beli krajini.

Zaton in ukinitve mestne avtonomije

Na začetku terezijanske dobe, ki pomeni tudi začetek prosvetljenega absolutizma, je bil ustanovljen v Novem mestu nov oblatni organ, okrožje (kresija) za ozemlje med Savo in Krko, Belo krajino in Kočevsko z deželno-knežjimi mesti Kostanjevica, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto in Višnja Gora. Okrožje je začelo postopno izvajati reformne predpise avstrijskega dvora in si prisvajati pristojnosti stoletja pridržane mestom ter je tako izničevalo tradicionalne privilegije meščanov in zmanjševalo mestno avtonomijo. Mestni organi Kostanjevice (svet, sodnik ali sodišče, občina meščanov idr.) sicer še niso bili ukinitvi, vendar so postajali le izvajalci odredb višjih upravnih in sodnih uradov. Tako je okrožje določalo tržni (sejemski) red, izdajalo obrtna dovoljenja ipd. tudi za mesto Kostanjevica, in mestnemu svetu je preostajalo le še upravljanje premoženja meščanskega korporacijskega značaja. Agonija avtonomije se je okrog 70 let poglabljala do milostnega udarca, ki ga je mestnim avtonomijam namenil Jožef II. l. 1785, ko je ukinitil njihove organe ter odpravil privilegije. Tako je degradiral mestno samoupravo na raven davčne občine in župana (rihtarja) brez pristojnosti. Le za večja in bogatejša mesta je bila predpisana t.i. magistratna uprava z ustreznimi plačanimi, pravno in finančno izobraženimi uradniki in močno zmanjšano samoupravo. Ker mnoga obubožana mesta niso bila v stanju vzdrževati magistrat, naj bi tudi mesto Kostanjevica upravno, davčno in sodno podredili neki bližnji ugodnejši zemljiški gosposčini oziroma ga municipalizirali. (Med vlado Jožefa II. so začeli me-

sta, ki niso bile deželno-knežje, imenovati municipalna. V Kranjski je bilo dolejš "municipalno" ali "privatno" mesto le Škofja Loka, saj je bilo v posesti freisinske škofije. Nekatera deželno-knežja mesta, ki so jim ukinili avtonomijo in niso bila sposobna organizirati magistratov, med njimi tudi Kostanjevica, naj bi priključili najbližjim zemljiškim gosposčinam. S tem so ta mesta postala "municipalna", kar pomeni, da sta prenesena na gosposčino upravo nad mestom in tokrat običajno sodstvo nad meščani. Ponekod je ta postopek stekel hitro, drugod pa so pogajanja med okrožji in gosposčinami za prevzem mest trajala desetletja.) Pri teh gosposčinah se je organizirala t.i. okrajna gosposka, to je skupina pravno in finančno izobraženih uradnikov, ki na določenem področju (okraju) ni smela upravljati in soditi po zasebnem pravu gosposčin, ampak v imenu cesarja po zakonih avstrijske države in odredbah ter pod nadzorstvom dežel ter okrožij. Zemljiške gosposčine razen tega, da so gosposke sofinancirale in jim dajale prostor za urade, načeloma niso vplivale na delovanje gosposk.

Iz splošnih virov in iz skromnih krajevnih podatkov v literaturi je mogoče le domnevati, kaj se je v procesu municipalizacije dogajalo v kostanjeviškem mestu v podrobnostih. Ko so l. 1785 bili ukinitvi samoupravni organi mesta, je okrožje verjetno imenovalo župana (rihtarja) brez pristojnosti. Del upravnih poslov pa je brčkone začasno prevzel l. 1780 v mestu zasnovani okrajni naborni komisar. Pod to začasno oblastjo je bilo mesto približno leto in pol, do pripojitve gosposčini. Možno pa je tudi, da je bil mandat mestnih organov podaljšan do časa, ko naj bi mesto bilo municipalizirano.

Ukinitve samostana in priključitev mesta novi kameralni gosposčini

Skoraj sočasno z ukinitvijo mestne avtonomije pa se je zgodila za Kostanjevico še ena pomembna stvar. Oktobra l. 1785 je namreč cesar Jožef II. podpisal dekret o razpustu samostana Marijin studenec v neposredni bližini mesta, ki je bil ob ukinitvi v duhovnem in gospodarskem razcvetu in imel v posesti štiri zemljiške gosposčine: - nekajstoletno urbarialno posest s sedežem v samostanu, ki se je razprostirala zlasti na desnem bregu Krke, približno od Sentejere do Čateža in po Gorjancih (gozdovi);

- urbarialno gosposčino Kostanjevica s sedežem v dvorcu v mestu; njena posest pretežno na levem bregu Krke je zajemala vasi okrog Rake, v Zakrakovju na Krškem polju in gozd Krakovo (gosposčino je cisterca kupila l. 1667);

- urbarialno gosposčino Klevevž v okolici Šmarjete, ki je bila dokupljena l. 1719;

- urbarialno gosposčino Mehovo-Ruperčevh v bližini Novega mesta, dokupljeno l. 1726.

- in še drugo imovino, npr. posestev Grundelj pri Stični in veliko hišo v Ljubljani.

Po razpustu je samostanska posest razpadla na urbarialne gos-

posčine, ki so postale last cerkvenega sklada v upravljanju države in dobile svoja svetna upraviteljstva. Tako sta zemljiški gosposčini Klevevž in Mehovo-Ruperčevh postali samostojni gosposčini v lasti cerkvenega sklada pod državno upravo.

Urbarialni gosposčini Marijin studenec in Kostanjevica pa je čakala drugačna usoda. Graški gubernij se je, kot kaže, odločil obe gosposčini združiti, kajti v poznejši literaturi se omenja le kot ena, z imenom gosposčina Kostanjevica (Herrschaft Landstrass). Takratni razlogi za združitve niso znani, z današnjega stališča pa bi jih bilo mogoče strniti kot verjetne v naslednjem:

- gosposčini sta, ena na severni in druga na južni strani, mejili ena na drugo;

- sedeža (administraciji) gosposčin sta bila oddaljena eden od drugega le dober kilometer;

- združeno in poenoteno ter zato cenejše naj bi bilo gospodarjenje in upravljanje;

- nova domena je obdržala deželskosodni okraj;

- upraviteljstvo se je lahko preselilo v obsežne prostore izpraznjenega samostana.

Z združitvijo omenjenih dveh gosposčin je nastala možnost, da se mesto Kostanjevica priključi k novi gosposki razmeroma močni zemljiški gosposčini. Le-ta je bila sposobna prevzeti del stroškov za osebe, ki je bilo z Jožefovimi reformami predvideno, da deluje kot okrajna gosposka, to je upravni in sodni organ na nekem področju. Kakor piše Zontar (1998), so pogajanja med okrožjem in upraviteljstvom gosposčine potekala hitro in je bila pogodba o priključitvi (municipalizaciji) mesta Kostanjevica sklenjena 28. junija 1787, le okrog leto in pol po razpustu samostana. Tako je bila dokončno ukinita okrog petinpolstoletna avtonomija mesta Kostanjevica. Naselje, ki je ohranilo naziv mesto in nekatere korporacijske pravice meščanov (meščanska garda, skupni pašniki ipd.), pa se je vključilo v novonastajajočo upravno in sodno ureditev avstrijskega dela monarhije, ki je preurejala dotlej obstoječa dva upravna in sodna sistema, sistem pretežno zasebnih zemljiških gosposčin in sistem avtonomnih mest. Kot davčna ali katastrska občina se je mesto vključilo v enoten upravno-sodni sistem okrajnih gosposk.

Nič ni znanega o tem, kje so bili uradi okrajne gosposke pri gosposčini Kostanjevica. Logično bi bilo, da so se naselili ob uradih upraviteljstva gosposčine v prostorih izpraznjenega samostana. Po drugi plati pa je bila konec 18. stoletja v mestu zgrajena hiša (danes Kambičev trg 3), v kateri je okrog preloma 19. stoletja bil davčni urad, in mogoče je, da je bila ta stavba zgrajena prav za potrebe nekaterih uradov okrajne gosposke. Brčkone pa je v njej bilo premalo prostora še za sodišče in zapore, ki so sicer takrat verjetno bili, kakor mnogo pozneje, v nekdanjem samostanu. Na možnost, da so uradi okrajne gosposke bili na raznih lokacijah, navaja tudi pisanje Zontarja (1999), da je bilo

mesto Kranj priključeno gosposčini samostana Velesovo, gosposka pa je svoje urade imela v mestu Kranju. Tudi ni znanega nič o sistemizaciji ključnih uradnikov kostanjeviške okrajne gosposke. Če sklepamo po sistemizaciji l. 1848, so bila predvidena tri ključna mesta, in sicer okrajni komisar, okrajni sodnik in davkar ter nekaj zapriseženih uradnikov.

Okrajna gosposka pri zasebni gosposčini ali gosposčini v državni upravi, kakršna je bila v Kostanjevici, je delovala na naslednjih področjih. Že leta 1780 je bil v Kostanjevici ustanovljen okrajni naborni komisar. Glavna naloga komisarjev je bila regrutacija, vendar jim je država postopno nalagala še dodatne upravne naloge. Tako so jim poverili skrb za policijo na podeželju. Pod policijo so takrat razumeli službe: varnostno (lov za vagabundi), npravnostno, zdravstveno, protipožarno, ubožnostno, obrtno in poselsko službo, šolski nadzor, skrb za gradnjo cest in zgradb raznih vrst, sestavljanje statističnih poročil in v primeru mirnodobnih in vojnih premikov vojske naloge kot nastanjanje in oskrba vojske na pohodu, vojaška priprava ipd. Tako so se naborni okrajji po l. 1785 vključili v sistem okrajnih gosposk.

v literaturi nismo našli zapisa, ali je v mestu Kostanjevica v terezijanski in jožefinski dobi delovala kakšna samostojna davčna ustanova. Mogoče pa je domnevati, da je bila Kostanjevica z neposredno okolico katastrofa občina (verjetno tudi k.o. Orehovec, Oštrc in Črneča vas, če upoštevamo franciscejski kataster). Zato je bil v Kostanjevici poleg okrajnega nabornega komisarja verjetno nekakšen "davčni urad" za območje več katastrskih občin. To možnost potrjuje mišljenje umetnostnih zgodovinarjev, da sodi gradnja hiše na današnjem Kambičevem trgu 3 v konec 18. stoletja. Ta hiša je namreč bila približno 100 let pozneje zanesljivo t.i. "Steueramt Landstrass" ali "Davčni urad Kostanjevica", kakor piše na ovalni tabli, razpoznavni na fotografiji iz časa okrog preloma stoletja. Povsem možno je torej, da je bil v hiši sedež domnevnega davčnega urada in morda tudi okrajnega nabornega komisarja.

Glede na to, da je nekdanja gosposčina Kostanjevica imela pravico do deželskosodnega okrajja, je bil tudi ta pripojen novonastali okrajni gosposki pri gosposčini Kostanjevica v državni upravi in je na posesti gosposčine izvajal nižjo sodno oblast nad svojimi podložniki in nad meščani. Te tri opisane upravne in sodne organe so združili v okrajno gosposko pri gosposčini Kostanjevica. Takšna je delovala do francoske okupacije l. 1809.

Upravna organizacija po francoski okupaciji

Nobenih podatkov ni o upravnih organiziranosti Kostanjevice in okolice med francosko okupacijo od l. 1809 do 1814. Zanesljivo so ukinili okrajno gosposko pri gosposčini Kostanjevica in seveda okrožje Novo mesto ter ustanovili t.i. razmeroma velike merije (komune, občine) in višje upravne enote, kantone. Če upoštevamo, da je Avstrija po padcu Napoleona prevzela kot temeljno upravno enoto francosko merijo in jo poimenovala glavna ali velika občina, je mogoče domnevati, da je bila med francosko okupacijo v Kostanjevici vzpostavljena merija, ki je obsegala področje kasnejše občine Kostanjevica in Sv. Križ. Kanton pa je bil v Novem mestu. Po ponovni priključitvi Kranjske je Avstrija, kot že povedano, l. 1814 prevzela francoski sistem merij in jih poimenovala glavne (velike) občine in ponovno vzpostavila okrožja. Med glavnimi občinami in okrožji pa je bil zasnovan sistem okrajev (kantonov) na čelu z okrajno gosposko. Tako je bil v Kostanjevici osnovan sedež okrajja (kantona) in pri gosposčini Kostanjevica v državni upravi ponovno vzpostavljena okrajna gosposka. V okraj so sodile tri glavne občine, Sentejere, Kosta-

MED VOJNAMA - Občinski odbor v Kostanjevici na Krki. l. 1932 po izvolitvi na občinskih volitvah. (Foto: F. Rabuse)

njevica in Čatež. V tem okraju je bilo l. 1848 skupaj 10.488 prebivalcev. Mogoče je sklepati, da je glavna občina Sentejere obsegala kasnejši občini Sentejere in Škocjan ter morda Bučko, velika občina Kostanjevica kasnejši občini Kostanjevica in Sv. Križ (danes Podbočje) in velika občina Čatež kasnejše občine Velika Dolina, Čatež ob Savi in Cerklje ob Krki. Glavne občine nasploh in posebej v okviru okrajja Kostanjevica niso imele avtonomnih pristojnosti. Sistem teh okrajev (kantonov) in okrožij (kresij) je deloval po l. 1814 do razdobja po dunajski marčni revoluciji l. 1848.

L. 1848 so bila pri okrajni gosposki Kostanjevica sistemizirana uradniška mesta okrajni komisar, okrajni sodnik in davkar ter ustrezno število drugega osebja. Od treh ključnih mest sta bili l. 1848 zasedeni dve, in sicer mesto okrajnega komisarja (Johan Deu) in davkarja (Jožef Pichler), nezasedeno pa je bilo, verjetno začasno, mesto sodnika.

Nastanek avtonomne občine

Pojem avtonomne ali svobodne občine je nastal šele po dunajski marčni revoluciji l. 1848. Njehovo uvedbo je pripravil notranji minister Franc Stadion. Tako je bil l. 1849 sprejet "Provizorični zakon o občinah", ki mu je bilo vodilo, da je "svobodna občina temelj svobodne države". Kaže, da je ob njegovi uveljavitvi prišlo do droljenja velikih občin. Tri velike občine v okraju Kostanjevica so se razdelile:

- velika občina Kostanjevica: na občino Kostanjevica in občino Sv. Križ (danes Podbočje);

- velika občina Sentejere: na občine Sentejere, Škocjan in morda tudi Bučka;

- velika občina Čatež: na občine Velika Dolina, Cerklje ob Krki in Čatež.

(Te občine so obstajale okrog sto let, kajti po prvi svetovni vojni jih je z manjšimi spremembami prevzela Kraljevina Jugoslavija in za dobro desetletje po drugi vojni tudi SR Slovenija.) L. 1850 so v novih občinah prvič volili v t.i. občinske zastope (odboje). L. 1862 je bil sprejet t.i. Okvirni zakon o občinah, s katerim so bila izpopolnjena določila o ureditvi občin. Na tej podlagi so za posamezne dežele s posebnimi zakoni postavljali občinske rede in občinske volilne rede. L. 1866 so bili sprejeti tudi za Kranjsko in torej tudi za Kostanjevico. Redi so ostali v glavnem v veljavi do razpada Avstro-Ogrske l. 1918. Kaže,

da je bila s temi predpisi dokončno ustanovljena avtonomna občina Kostanjevica. L. 1869 je bil župan zdravnik dr. Nikolaj Sever. Približno 13 let pozneje je občina Kostanjevica poleg mesta obsegala še 31 naselij (vasi in zaselkov) s skupaj 2348 prebivalci (Lapajne, 1883).

Pod avtonomijo občine je razumeti naslednje: Občino je takrat upravljala za 3 leta voljeni občinski zastop (odbor), ki je štel 8-30 članov, na čelu s predstojništvom in županom. Občine so opravljale zadeve, z zakonom prepuščene v njihovo pristojnost (naravni, lastni delokrog), kar je pomenilo avtonomnost, s posebnimi zakoni pa so jim prepuščene tudi nekatere državne izvršilne funkcije (preneseni delokrog).

Po l. 1849 je Avstro-Ogrska opustila okrožja in osnovala upravne (politične, velike) okraje, neposredno podrejene deželnim upravam. Sočasno so ukinjali dotedanje majhne okraje (kantone) z okrajno gosposko pri zemljiških gosposčinah, ki so bile s kmečko odvezo l. 1853 odpravljene. Tako sta bila ukinjena tudi okraj in okrajna gosposka Kostanjevica. Občine so priključevale neposredno novim velikim okrajem. Kostanjevica je bila najprej v novem velikem okraju Novo mesto, po reorganizaciji konec petdesetih let pa v novo ustanovljenem velikem okraju Krško. Novi krški okraj je obsegal ozemlje na desnem bregu Save od Sentejurijske pod Kumom (danes Podkum), čez Krško do Velike Doline, prek Kostanjevice in Sentejere do Mokronoga in odtod nazaj do Podkuma. Okraj (pozneje srez) Krško je prevzela tudi Kraljevina Jugoslavija.

V tem razdobju so bila reorganizirana tudi sodišča. Po nekaterih nihanjih so bila v šestdesetih letih dokončno ločena od državne uprave. V okraju Krško so bili osnovani štirje sodni okrajji s sodišči v Krškem, Radečah, Mokronogu in Kostanjevici. Slednji je imel nižje sodne pristojnosti na območju nekdanjih velikih občin Sentejere, Kostanjevica in Čatež. Čeprav so bila okrožja ukinjena, so na njihovih nekdanjih sedežih ostala okrožna sodišča z višjimi sodnimi pristojnostmi. Takšno sodno organizacijo je prevzela tudi Kraljevina Jugoslavija, reorganizirana pa je bila po drugi svetovni vojni, ko so bili navedeni dislocirani sodni okrajji ukinitvi, med njimi tudi kostanjeviški.

FRANC BUČAR

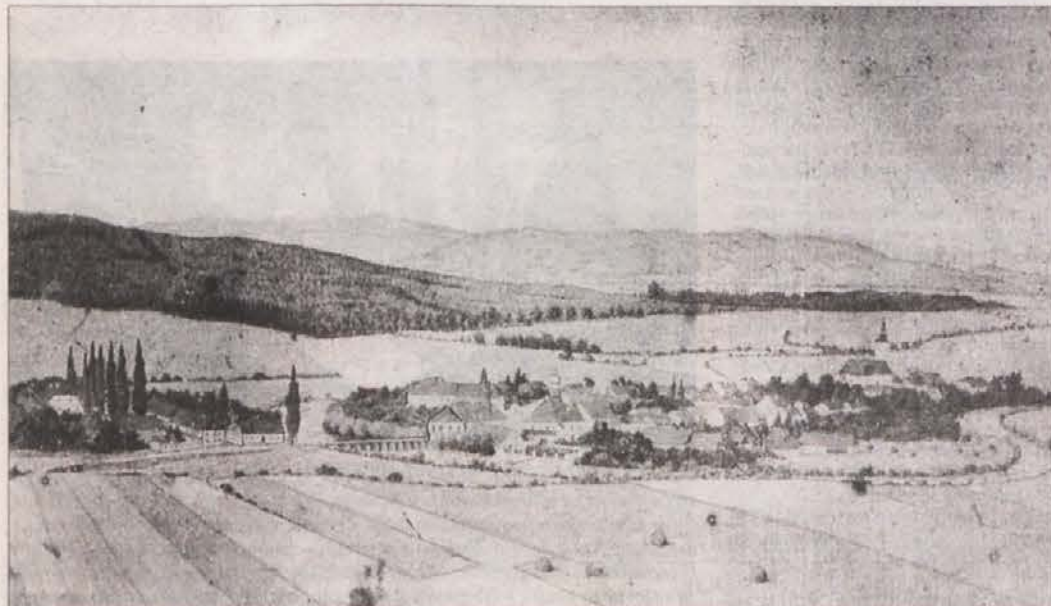
Zamenjali so tudi župana

Najprej je pričela teorija o možnosti zamenjave širši gobcava sode. "To ni isti človek, ne, je pa enak," je kvsila pri jutranji kavici. Potem so babnice brskale. Ugotovile so, da je pred volitvami hodil na vse kulturne prireditve. Videti ga je bilo v šoli na govornih urah in pri maši je sedel v prvi vrsti. Kmetom, živčim v višinskih predelih občine, je obljubljal pitno vodo, delavcem v Ulici 1. maja pa pločnik. Bil bi potreben, saj so ljudje trepetali za svoje na cesti igrajoče se otroke. Saj res: obljubil je zgraditi tudi otroško igrišče, gasilec na kupiti nov gasilni kombi. V zdravstvenem domu so se veselili novega rešilnega avtomobila, ki naj bi prve bolnike peljal čez Zeleno goro že letošnjega oktobra. V času njegovega županovanja naj bi šolniki dobili nove prostore in se tako znebili dvoizmenskega

pouka, na novo pa naj bi se zaposlilo sto petdeset ljudi, saj je župan obljubil izgradnjo proizvodne hale za izdelovanje kram-pov in drugega poljskega orodja. Pika na i pa naj bi bila teniška igrišča ob Modri reki, kajti brez njih razvoj turizma ni mogoč, a tudi državna smetana ne bo prišla na sončno stran gore, če ji ne bodo ponudili nič mikavnega in trenutno modnega.

A od vsega tega ni bilo nič. Po volitvah se je župan ukvarjal le s posli, ki so prinašali dobiček njegovemu podjetju. Na vasi je namreč imel farmo lisic, ki so jih pobijali, da so se imele dame pozimi v kaj odevati. To je privedlo ženske do sklepa: "Iz bolnišnice ni prišel isti človek. Stoodstotno so ga tam zamenjali, potem ko so mu izrezali slepo črevo." Dodale so še, da je to čisto nam podobno.

TONI GASPERIČ

PODOBA KOSTANJEVICE l. 1874 - Podoba zato, ker je ročno narisana in nato fotografsko razmnožena.

Težko pridejo, komaj se pripeljejo

V Jablanici pri Boštanj v sevnjski občini je neka pot. Slaba. Po njej se praviloma pripeljejo od doma in domov nekateri prebivalci Vetrnika. Med temi domačini sta doli v grapi Marija in Djuro Bjeljac. Nekoliko višje v strmini domuje Jožefa Jevšek. Še malo višje zida hišo Zvone Mirt. Poleg teh v tukajšnjem na videz neposeljenem koščku sveta živi še nekaj prebivalcev. Vseh domačij je manj kot petnajst, domačini pravijo, da je 7 hiš stalno naseljenih in 6 počitniških hišic. Ni veliko, ne hiš in niti ne ljudi. Ampak nekateri, kot rečeno, še vztrajajo. In želijo imeti do domačij prevozno cesto.

Pes je na boljšem

Jožefa Jevšek lahko do doma pride samo po ozkem strmih travnatem pasu, v katerega so nevihte dozdev vrezale s strani globok jarek. Do hiše, kjer živi Jožefa, ni nikakršne ceste, res ne. Med pešci, ki v rahlem dežju in po rosnih travah kretno navkreber za Jožefo, ki hodi prav počasi z berglami, se še najbolje znajde Bjeljačev pes, ki ima pač to srečo, da ga narava še ni potisnila v čevlje, in si torej lahko pomaga z odresilnimi kremplji.

Marija in Djuro Bjeljac imata glede dostopa do doma nekaj več sreče ali pa tudi ne. Do njune hiše privede človeka sicer gozdna pot. Kakšna pot! Valovita, s strmino ob robu, z vogali zidanic nad seboj in ob straneh s škarpami, ki so nabuhle, kot da se bodo zdaj zdaj zvalile v dolino. Nekaj poti v gozdu je odtrgalo drevo, ko se je v eni zadnjih neviht podrla v dolino.

Na tej poti Bjeljačevih se od vseh vozil najbolj obnese njihov jugo. V njem vozijo v manjših posodah kurilno olje, ker dostavni tovornjak ne pride do njihove hiše. Na primer: kako do hiše pripeljejo po omenjeni prometnici večje to-

vore, veta najbolj Djuro in Marija, pri čemer oba, zlasti Marija, veta tudi, da do pasu gazita sneg, ko pozimi avto ne pririne nikamor.

Na koncu grde poti prijetna hiša

Seveda je zmotno misliti, da se po taki poti pride do Bjeljačeve hiše, kjer se na pragu zaletiš v sesc-dajoči podboj in v kateri ti v veži noga pade skozi razsušeni pod. Ne, daleč od tega. Hiša Bjeljačevih je dostojno bivališče. Res je, da se v hiši verjetno pogosteje kot v drugih, pokvari vodovodna pipa: vendar je to zaradi prevelikega pritiska, ki bi ga morali uravnati ne v Bjeljačevem stanovanju, ampak na nekem drugem mestu za to poklicani vzdrževalci sevnjskih vodovodov. Res je tudi, da bi bili Bjeljačevi v hiši malce na trnih, če bi videli peljati po cesti proti njim, denimo, buldožer. Zato bi bili v skrbeh, ker so v preteklosti lokalni graditelji položili električni kabel in tudi vodovodno cev kar v cesto, kjer težak stroj cev in kabel dokazano pretrga in zlomi.

Vendar Marija in Djuro rada žuvita v omenjeni hiši, kjer ju rad obišče tudi vnuk Tomaž iz Celja. Tomaž bi bil doma kar v Vetrniku. Zaradi košatega repa, s katerim Bjeljačev pes kaže jeseni stezo skozi šelestečo praprotno in ki pozimi pokaže, kje je snežni zamet preglobok, in zaradi poletne zelene gozdne pravljice, ki domačini zaziblje in zbudi. In seveda zaradi njiju, Marije in Djura. Življenje v Vetrniku utripa tako, kot najpogostejše valovi življenje.

Cesta, ta pa je, kot rečeno, redkost med tovrstnimi prometnimi iznajdbami. "Mi, ki živimo v teh krajih, ne zahtevamo asfaltne ceste. Radi bi samo, da bi nam izkopali, kjer je trava izkopati, da bi

bila cesta, kot je treba. Če bi dali gramoz na začetku, bi cesto pozneje sami vzdrževali," pravi Djuro Bjeljac.

Po njegovem je nemogoče zgraditi cesto po že omenjeni obstoječi gozdni poti. "Zato smo hoteli, da bi zgradili cesto po neki drugi gozdni poti, iz druge smeri, vendar lastnik zemljišča ne soglaša s tako gradnjo," pojasnjuje.

Tudi po mnenju Zvoneta Mirta bi bila res najboljša rešitev cesta po zemljišču, katerega lastnik ne dovoli gradnje. "Naprej po hribu do Bjeljača lahko izkopajo cesto po moji parceli, kolikor hočejo," pravi Mirt.

Tudi krajevna skupnost in občina

Pogovori o cesti, obstoječi in neki novi, ki je še eni, so segli tudi v vrh krajevne skupnosti Boštanj. Ali ta pozna čudežno rešitev? Jože Udovc, predsednik sveta KS Boštanj: "Da bi gradili cesto od Bjeljačevih v dolino, je predrago. Zato bi bila najcenejša in najboljša rešitev res tista cesta z vrha, kjer lastnik gozda ne pusti prevoza po svojem ozemlju. V krajevni skupnosti še vedno razmišljamo, da bi bilo dobro še poskusiti dobiti soglasje omenjenega lastnika. Zato, ker želimo domačinom pomagati s cestro. S tem da bodo morali sodelovati pri gradnji."

Bjeljac je že sam od sebe rekel, da bodo pomagali, kar verjetno tudi bodo zmogli in znali. O gradnji in nemajhnih stroških so se poučili že doslej, nazadnje pred dvema letoma, ko so na obstoječo gozdno polpot napeljali kakih 80 traktorskih prikolic gramoz, sicer ob sodelovanju krajevne skupnosti, vendar z veliko lastno zavzetostjo.

Ob tem, da so nasipavali prikolico za prikolico, in ob tem, da

jugo, naložen od poda do stropa, v Djurovih rokah varno vozi po vetriških serpentinah, v domačinih ostaja optimizem. Tudi v Djuro Bjeljacu, ki pravi: "Če bi sklicali širši razgovor o cesti, bi jo lahko zgradili. Mislim pa, da brez posega občine se tu ne da rešiti ničesar. Vprašanje, ali bomo mi lahko imeli cesto, bi moral reševati širši krog ljudi."

M. LUZAR

O mednarodnem dnevu invalidov

Proti vsem oblikam nasilja - Tudi invalidi predmet političnih manipulacij

V Združenju invalidov - Forum Slovenije se pridružujemo naporom slovenskih invalidov proti nasilju, kot je bil naslov gibalno letošnjega 3. decembra. Čeravno se nam zdaj naslov sporočila "Bojujmo se proti nasilju nad invalidi", ki spremlja letošnji praznik, nekoliko preveč bojovniški. Invalidi so namreč proti vsem oblikam nasilja in tudi proti uporabi nasilja zoper nasilje. O tem smo 26. marca letos obvestili tako slovensko in mednarodno javnost, ko smo med redkimi v Sloveniji obsojili napade NATO pakta. Naše opozorilo je bilo povsem utemeljeno in se je izkazalo kot točno, saj je zdaj na Balkanu na desettisoče novih invalidov. Politikom, ki so zanetili te spopade, pa se ni zgodilo nič.

Mali ljudje, ki so že prej živeli skromno, so zdaj še bolj revni in razčlovečeni. Seveda pa tudi pri nas poznamo subtilne in prikrite oblike nasilja nad invalidi, ki se izvajajo hote in nehoti. Invalidi so celo predmet političnih manipulacij ter delitev na leve in desne, spodnje in zgornje, pomembne in nepomembne, kakor in kolikor ustreza političnim interesom na različnih ravneh. Včasih so pogromi tako siloviti, da celo invalidi stresajo svojo jezo in bes nad sotrpini. Iz ozadja pa vlečejo niti pomembni posamezniki iz sveta ideologij, ki se ni nikoli zaprtil, ampak išče svoje privržence in žrtve v mirnih in manj mirnih obdobjih.

Pričakujemo, da bodo politični interesi za invalide močno porasli v prihodnjem letu, kajti v času volilnih obdobjev je tak "interes" vedno prisoten. Ko pa so volitve mimo, se misli o invalidih porazgubijo. In prav takšne manipulacije so tudi način nasilja.

Bojimo se, da bomo v vsej svoji vnemi za Evropo pozabili na velike in majhne težave, ki jih ne rešujemo sproti, pa bi jih morali. Tako je 3. december dan, ko se spomnimo invalidov, vendar pa bi moral spomin prerasti v dejavno skrb, ki obseže vseh 365 dni.

BORUT POGAČNIK
Združenje invalidov - Forum Slovenije

ROP SKORAJ 23 MILIJONOV TOLARJEV

J. Š. je 10. novembra s tovrstnikom s priklopnikom podjetja Globus iz Drašičev peljal tovor z belo tehniko in manjšimi gospodinjstvi aparati podjetja Gorenje, d.d., Velenje, v vrednosti skoraj 16 milijonov tolarjev - v Moskvo. 19. novembra je na cesti Moskva - Leningrad zaradi zmrzovanja ustavil ob cesti in skušal okvaro popraviti. Iz osebnega avta je k njemu pristopil neznanec, mu na čelo pritisnil pištolo in zahteval, da se usede v njegovo vozilo. V avtu so mu čez glavo nataknili vrečko in ga odpeljali v neznani kraj. Tam je bil teden dni, nato so ga odpeljali v Ukrajino, kjer je lahko navezal stik z vozniki iz svoje-ga podjetja. Neznanci so tovrstno vozilo, vredno 7 milijonov tolarjev, z vsem tovorom odpeljali.

NEPRILAGOJENA HITROST

SLOVENSKE VAS - Zaradi neprilagojene hitrosti je 5. decembra ob 2.50 izven naselja Slovenska vas začelo zanašati vozniška osebnega avta 18-letnega M. H. iz Novega mesta. Ko je bil na 16. letnici vozišča, je pripeljala 26-letna voznica T. P. iz okolice Trebnjega. V trenju se je hudo poškodovala in so ji pomoč nudili v novomeški bolnišnici.

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da bo na osnovi sklepa župana Mestne občine Novo mesto z dne 1.12.1999 izvedena

JAVNA RAZGRNITEV

OSNUTKA SPREMEMBE ZAZIDALNEGA NAČRTA ZA ROMSKO NASELJE ŽABJAK

v času od 13.12.1999 do 13.1.2000

- v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6, III. nadstropje
- za krajevno skupnost Bučna vas: v gasilskem domu v Dol. Kamencah

Pisne pripombe k osnutkom lahko vpišete v knjigo pripomb na krajih razgrnitve ali pošljete na naslov: Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve, Oddelek za prostorsko planiranje, Novi trg 6, Novo mesto.

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javna obravnava osnutkov dokumentov bo potekala v krajevni skupnosti Bučna vas (v gasilskem domu v Dol. Kamencah) v torek 11.1.2000 ob 18. uri.

Na javni obravnavi bo izdelovalec dokumenta podrobneje obrazložil osnutek dokumenta in prisotnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto
Sekretariat za okolje, prostor
in komunalne zadeve
Oddelek za prostorsko planiranje
Novi trg 6

Mestna občina Novo mesto v sodelovanju s podjetjem TAK, d.o.o., Novo mesto in KAB, d.o.o., Novo mesto vabi na predstavitev projekta Ureditveni načrt športno-rekreacijskega parka pri Sv. Roku, ki bo v dvorani hotela Krka dne 13.12.1999, in sicer s pričetkom ob 18. uri z ogledom predstavljenega materiala, referatom in razpravo po predstavitvi. Vsi, ki želijo sodelovati, vljudno vabljeni!

ŠE JE ČAS, DA NAREDIMO NEKAJ ZASE - Mineva šest let, kar se je Vida Bon zapisala kozmetiki. Z ljubeznijo, kot pravi, saj se z dajanjem in sprejemanjem energije pri strankah gradi tudi sama. Poleg kompletne nege obraza, za katero uporablja priznane francoske preparate Declor, si ob obisku njenega salona Pod Trško goro lahko privoščite še masažo vratu in lasišča, ročno in limfno drenažo, depilacijo, solarij in ličenje. "Vsaka ženska je lepa - na meni je pa, da to lepoto poudarim in osvežim, pravi Bono-va. (Foto: Majda Luzar, EPS)

OBISK PISATELJICE IN PESNICE - Tradicionalni večer dnevi Miklavžev knjižni sejem, ki sta ga že devetnajst let zapore pripravili Knjigarna Mladinska knjiga iz Novega mesta in osnovna šola Šentjernej, je bil letos še nekoliko bolj živahen kot prejšnja leta. K zanimivosti je nedvomno pripomogla pisateljica in pesnica Berta Golob, ki je obiskala sejem in se v spodnjih prostorih osnovne šole, kjer sejem gostuje, kar dvakrat predstavila mlademu občinstvu in z njimi hitro našla pristen stik. Na sejm so pripravili tudi manjšo priložnostno razstavo njenih novejših knjig. Na sliki: Berta Golob v pogovoru z učenci višjih razredov. (Foto: M. Markelj)

PREDSTAVNIKI BEGRADA V REVOZU - Prejšnji torek je Revoz v spremstvu svojih najožjih sodelavcev obiskal direktor gradbenega podjetja Beograd Franc Panjan. Predstavniki Beograda je tovarno ter nekatere pomembne pokazatelje, ki potrjujejo uspešno delovanje podjetja, predstavil direktor službe za stike z javnostjo in Revozu Anton Repovž. Obiskovalcem so se pridružili tudi predstavniki službe nabave in investicij iz Revoza, zato je g. Panjan izkoristil to priložnost in predstavil tudi podjetje Beograd. Po predstavitvi obeh podjetij so si gostje z zanimanjem ogledali še proizvodne prostore.

Bogat Miklavžev večer

Koncert, fotografska razstava in podelitev priznanj krvodajalcem v kulturnem domu v Mirni Peči

MIRNA PEČ - Miklavž je bil v nedeljo, 5. decembra, za Mirno-pečane kar radodaren. Vsem tistim, ki so zvečer prišli v tukajšnji kulturni dom, je podaril lep glasbeni večer in ogled fotografske razstave, krvodajalcem iz te občine pa prinesel priznanja območnega združenja Rdečega križa za njihovo srčno dobroto, ki jo izkazujejo z darovanjem krvi in so pravzaprav tisti dobri, vsakdanji miklavži, brez katerih bi prežodaj ugasnilo prenekatro življenje.

Tega večera je podjetje Edition Bizjak v sodelovanju z mirnopeško občino in občinskimi Rdečim križem pripravilo še drugi Miklavžev koncert, ki bo najbrž postal tradicionalna kulturna decembrska prireditev v Mirni Peči. Pred skoraj povsem polno dvorano so nastopili kitarist Andrej Grafenauer, sopranistka Katja Perger in flavtistka Mateja Bajt (obe je na špinetu spremljal Milko Bizjak) ter glasbeniki družine Bogataj. Na prireditvi, ki jo je vodila Lidija Murn, sta predsednica Območnega združenja Rdečega križa Novo mesto Anica Bukovec in mirnopeški župan Zvone Lah podelila 52 priznanj krvodajalcem, ki so že večkrat darovali kri. Pravi rekorderji med njimi so Nada Ravnikar, Štefica Žagar in Štefica Rozman, ki so več kot petdesetkrat darovali kri, ter Franc Somrak, Jože Čanželj in Leopold

Kočjaž, ki so kri darovali več kot sedemdesetkrat. Med odmorom so v kulturnem domu odprli tudi fotografsko razstavo domačina Roberta Kokola, ki se je predstavil s svojim, zdaj že dobro poznanim ciklom barvnih fotografij Kamnita pripoved.

Da sta dobrota in sreča darovanja vsaj malo nalezljiva, se je pokazalo v peharju za dobrodelne prispevke, kjer se je tega večera nabralo blizu 70.000 tolarjev, ki jih bo občinski Rdeči križ porabil za obdaritev pomoči potrebnih občanov.

MIM

MIKLAVŽ V KULTURNEM DOMU NA OTOČCU

Miklavž je najbolj priljubljen zimski svetnik. S posebnim pričakovanjem ga sprejmejo otroci, ker jih obdaruje. V nedeljo, 5. decembra, popoldne je Miklavž tudi letos obiskal otoške otroke v Kulturnem domu. Obiskal je malečke in predšolske otroke. Pred obiskom Miklavža je cerkveni otroški zbor zapel nekaj pesmi, otroci pa so zaigrali tudi kratko poučno igrico Franca Juvana z naslovom Kako postati junak. Kulturni program so pripravili pod vodstvom Bernarde Vrtačič in župnika Blaža Gregorča. Miklavž je v kulturnem domu s svojim obiskom in darili razveselil številne otroke.

H. M.

GLASBENA DRUŽINA - Na koncertu so dvakrat nastopili glasbeniki družine Bogataj iz Kranja, najprej v triu Peter, Maruša in Matjaž, nato pa še Matjaž in Nataša (na sliki) v duu.

Jože Jazbec

Zahrbtna bolezen je v 58. letu iztrgala iz družine in širšega okolja dobrega in skrbnega moža, očeta in prijatelja Jožeta Jazbca iz Sevnice. Jože se je rodil v Podvrhu v številni kmečki družini kot najmlajši izmed osmerice otrok. Po končani osnovni šoli se je izučil za ključavničarja. 32 let je bil zaposlen kot skupinovodja v krmeljski Metalni, vse do stečaja podjetja. Med sodelavci je bil mojster Jože priljubljen, saj je vedno rad svetoval in pomagal s svojimi bogatimi izkušnjami in znanjem. Radi so ga imeli tudi na

terenu, ko je hodil delat kot vodni inštalater. Z ženo sta si v Sevnici

ci ustvarila prijeten dom in družino. Poskrbela sta, da so njuni trije otroci prišli do poklica. Upal je, da bo na jesen življenja dočakal zaslužen pokoj in delil veselje s svojimi vnučki, ki jih je neizmerno ljubil, toda usoda je hotela drugače. Kar nekaj časa se je hrbro boril, da bi premagal hudo bolezen, žal pa je bila ta močnejša.

ANICA CVELBAR

Verjemite ali ne...

Krvavec 104,5 Kum 105,9

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

mobitel: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo. Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je za vedno zapustil

JOŽEF BUČAR

iz Metlike

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in za sv. maše. Zahvala tudi osebju Doma starejših občanov Metlika, g. župniku, pevcem, gasilcem, GD Drašiči, govornikom in pogrebnim službi. Hvala vsem, ki ste pokojnega pospremili na poti k večnemu počitku.

Žalujoci: sin Jože z družino

Kar je minilo,
se ne vrne.
Toda če je zašlo v svetlobi,
se še dolgo sveti.
(K. Foerster)

V 90. letu starosti nas je zapustila naša draga

**ANGELA
GORENC**

s Prapreške poti 12,
Otočec ob Krki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem tistim, ki ste nam v trenutkih žalosti stali ob strani. Hvala pogrebnim storitvam Oklešen, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi ljubljenega moža, očeta, dedka in pradedka, strica in tasta

**KOSTJE
VIRANTA**

iz Straže

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju, sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče in izraze sožalja, Mestni občini Novo mesto, Društvu invalidov Novo mesto, soborcem in vsem praporščakom. Hvala govornikom, pevcem in pogrebnim službi. Prav posebna hvala Lovski družini Novo mesto za izvedbo tradicionalnega pristrčnega slovesa.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in tašče

VERE SATOŠEK
roj. Sirknik

iz Črnomlja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovi od nje in jo spemili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo dolgujemo Splošni bolnišnici Novo mesto, Pljučnemu oddelku, ZD Črnomelj, sosedom in kaplanu za opravljen obred. Hvala vsem za izrečeno sožalje in darovane sveče.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Le solza in duša ve,
kako boli, ko te več ni.

V 56. letu je za vedno odšel nam najdražji

**ALOJZ
PIRKOVIČ**

iz Lastovč 34

Ob neizmerni in boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem ter bivšim sodelavcem iz Novoterna, ki ste nam bili v pomoč v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga tako številno pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo osebni zdravnici dr. Katici Kvasič za njeno skrb in pozornost. Hvala vsemu osebju Infekcijskega oddelka Interne bolnišnice, še posebej dr. Tatjani Remec za vso nego in pomoč. Hvala pogrebnim službi Komunala, Šentjernejskemu oktetu za zapete pesmi, pihalnemu kvartetu, cerkvenemu zboru ter g. župniku za opravljen obred. Pogrešali ga bomo.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Vse do zadnjega si se boril,
da bi boj z boleznijo dobil,
a na koncu pošlo so ti moči
in za vedno zaprl si oči.

V 65. letu starosti nas je zapustil naš dragi

JOŽE KRESE

z Gorenjih Sušic 15

Zahvaljujemo se vsem, ki ste v trenutkih slovesa bili z nami, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala osebju DSO Novo mesto za skrb in nego v času bivanja v domu, PGD Dobindol, smihelskim pevcem in pogrebnim službi Oklešen. Posebej se zahvaljujemo Lovski družini Dolenjske Toplice za zadnje slovo od svojega častnega člana in g. kaplanu za lepo opravljen obred.

Njegovi najdražji

DOLENJSKI LIST

Sporočamo žalostno vest, da nas je po tragični nesreči nepričakovano zapustil

MILAN KOZJAN

laborant v Zbiralnici mleka Trška gora

Dolgoletnega sodelavca bomo ohranili v lepem spominu.

Delavci Ljubljanskih mlekarn, d.d.

Kje si, ljubi mož in očka,
kje tvoj mili je obraz,
kje so tvoje pridne roke,
ki skrbele so za nas?

29. oktobra nas je v 40. letu starosti mnogo prezgodaj tragično zapustil naš dragi mož, oči in brat

DANIJEL MAZUREK

samostojni obrtnik
iz Jurovskega Broda pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo govorniku iz Obrtnice Metlika, gasilcem, govorniku GD Jurovski Brod ter govorniku sosedu iz Rese za lepe in pretresljive besede slovesa. Enako se zahvaljujemo učencem in učiteljem 7.b in 2.b razreda OŠ Metlika, gospodu župniku iz Žakanja za lep pogrebn obred in gospodu iz Metlike za zaigrano Tišino. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Tanja, sinova Mario in Zdenko, brata Tonček in Jože z družino

ZAHVALA

Delo, skromnost in poštenje,
dragi Danijel,
tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, babice, prababice, tašče, sestre, tete in svakinje

**MARIJE
ČERNIČ**

iz Podgore pri Straži

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, pokojni podarili vence, sveče in denar v dobre namene ter izrazili sožalje. Hvala osebju Doma starejših občanov Novo mesto za nego v času bivanja. Posebej se zahvaljujemo govorniku Stanetu Pircu, pogrebnim službi Oklešen in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni
Podgora, 1.12.1999

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in teta

**TEREZIJA
MEZNARČIČ**

z Gor. Polja 21 pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče. Zahvala sodelavcem Revoza - lakirnice za izraze sožalja in denarno pomoč, g. Gimplju za besede slovesa, pogrebnim službi Oklešen za organizacijo pogreba in g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 38. letu starosti nas je zapustil naš dragi

**ALBIN
GRABNAR**

z Male Strmice 30

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala zdravnikom in ostalemu osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, govorniku g. Dolfu Kolencu za poslovilne besede, pogrebnim službi Blatnik za organizacijo pogreba in g. župniku za lepo opravljen obred. Pristrčna hvala tudi družini Kocjan za vso pomoč.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 9. decembra - Valerija
Petek, 10. decembra - Smiljan
Sobota, 11. decembra - Danijel
Nedelja, 12. decembra - Aljoša
Ponedeljek, 13. decembra - Lucija
Torek, 14. decembra - Dušan
Sreda, 15. decembra - Kristina

LUNINE MENE
16. decembra ob 1.50 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 9. do 12.12. (ob 18. uri) komedija Inšpektor Gadget. Od 9. do 13.12. (ob 20. uri) drama Hi-lo ranč. 15.12. (ob 20. uri) kriminalni film Medeni mož.
ČRNOMELJ: 10.12. (ob 20. uri) akcijski film Legionar. 12.12. (ob 18. in 20. uri) komedija Asterix in Obelix proti Cezarju.
DOBROPOLJE: 10.12. (ob 19.30) komedija Srčne igre. 12.12. (ob 19.30) pu-

stolovski film Dragulj iz Mississippija.
GROŠUPLE: 10.12. (ob 19. uri) pustolovski film Dragulj iz Mississippija.
IVANČNA GORICA: 9.12. (ob 19. uri) pustolovski film Dragulj iz Mississippija.
KOČEVJE: 11.12. (ob 20. uri) komedija Srčne igre. 13.12. (ob 17. in 19. uri) pustolovski film Dragulj iz Mississippija.
KRŠKO: 12.12. (ob 18. uri) drama Titanik.
METLIKA: 10.12. (ob 18. in 20. uri) komedija Asterix in Obelix proti Cezarju. 12.12. (ob 18. in 20. uri) akcijski film Legionar.
NOVO MESTO: Od 9. in 12.12. (ob 16.30 in 18.15) ter 11. in 12.12. (tudi ob 15. uri) risani film Tarzan. Od 9. do 12.12. (ob 20. uri) komedija Prvi poljub. 15.12. (ob 20. uri) grozljivi film Globoka modrina.
RIBNICA: 11.12. (ob 21. uri) pustolovski film Dragulj iz Mississippija.
TREBNJE: 10.12. (ob 20. uri) in 12.12. (ob 17. uri) kriminalni film Afera Thomasa Chrowna.
VELIKE LAŠČE: 11.12. (ob 19. uri) pustolovski film Dragulj iz Mississippija.

film

• **RES TAKO DRUGAČNI?** - 11 filmov 15. festivala gejevskega in lezbičnega filma si je med 28.11. in 5.12. ogledalo kar 1.700 obiskovalcev Kinoteke

Filmi s homoseksualno vsebino tudi v Sloveniji že dolgo ne pomenijo jamrarij umirajočih za aidsom na način Toma Hanksa v Philadelphia. Pravzaprav to nikoli niso bili, to je bil samo način, kako je vsestransko korektni Holivud sprejel na znanje, da je aids resničen in nespregljiv. Čeprav so geji in lezbijke kot dobri stari marginalci hočeš-nočeš ostali v domeni neodvisnega filma, pa so se sčasoma alternativi pridružila velika imena v filmskem biznisu. Skupaj tako že najmanj desetletje producirajo mojstrovine, kjer se oni in one ljubijo, varajo, pecarijo, pošiljajo nekam ipd., kot je to navada v velikem filmu.

Festival se je začel s čudovito švedsko uspešnico Pokaži mi ljubezen, že na Liff-u prikazano in tudi na tem mestu zelo priporočano štorijsko o švedskih najstnikih in iskanju ljubezni. Mladinsko-lezbični filmček, preprosto, iskren in neposreden (malo zadiši po Dogmi 95), sta na domačem terenu lani prehitela samo Titanik in Armageddon. Dvakrat je zadišalo tudi po lep-ih umetnostih, obakrat večinoma v britanski režiji in igri. Ljubezen in smrt na Long Islandu je nekakšna "update" obdelava nove-

le Smrt v Benetkah Thomasa Manna, posneta na način teve jokalic. Ugledni stari literat in cinik, ki ga igra John Hurt (Človek slon), se zaljubi v junaka najstniških filmov, ki tudi v realnosti predstavlja identičen lik, Jasona Priestleyja ali Brandona iz nanizanke Beverly Hills. Ljubezzen je hudič je drugi naslov na isto temo. Gre za drzno interpretacijo zelo destruktivnega razmerja med britanskim slikarjem Francisom Baconom (tistim iz tega stoletja) in njegovim ljubimcem in muzo. Tradicija in gejevstvo je tema nemškega filma Lola in Bilidikid, kjer se najstniški berlinski Turek zaljubi v transvestita Lolo, tu pa je še skrivnost, zaradi katere vse skupaj "cikne" na Igro solz. Tradicija je tudi okvir indijsko-kanadskega na moč zanimivega "Ognja", kjer že v jeziku samem ne obstaja izraz za razmerje med osamljenima svakinjama. Nemški film Udarec po koži je edini, ki koketira z gejevsko pornografijo, toda le zato, da se doobra ponorčuje iz njenih stereotipov, saj veste, tipa "vodoinštalater." Končalo se je s hongkonškim Srečna skupaj o delikatnem razmerju med gejevskim parom, ki travmirata v Buenos Airesu. Film je režiral vedno sveži mojster urbanih zgodb Kar-Wai Wong, pilot Chunking expressa in Padlih angelov.

Večina opisanih in spregledanih je bila pred tem lepo sprejeta tudi na večjih festivalih po vsem svetu, kjer sicer vrtijo "straight" filme. Vidite jih lahko tudi v vsakem "normalnem" kinematografskem okolju, v Sloveniji pa le občasno in bolj kot ne po naključju.

TOMAŽ BRATOŽ

KMETIJSKI STROJI

POPRAVILO vseh vrst motokultivatorjev! Na zalogi imamo obnovljene in nove motorje. ☎ (061)639-320. 3941
DVOBRAZDNI PLUG Posavec in trčne grablje Sental, 2.20 m, prodam. ☎ (068)65-140. 3968
MOLZNI STROJ Alfa Laval in traktorsko škropilnico KŽK, 200-litrsko, prodam. ☎ (068)45-504. 3975

KUPIM

ODKUPUJEMO smrekov les - hlodovino. Plačilo takoj! ☎ (068)78-105 ali (041)740-221.
5 M drv in 400 kolov za vinograd, do 2.30 m dolžine, kupim. ☎ (068)323-193. 3946

MOTORNA VOZILA

PEUGEOT 206 XS 1.4, letnik 2/99, rdeč, prvi lastnik, 3V, servisna knjižica, 20.000 km, 4 zim-ske gume, prodam za 1.800.000 SIT. ☎ (041)253-008. 3721
R TRAFIC kason, letnik 1997, prodam. ☎ (041)506-840. 3945
KIA PRIDE, še v garanciji, prodam. ☎ (068)39-16-756, dopoldan, (041)277-639.
OPEL ASTRO 1.4 team, garažirano, prvi lastnik, dodatna oprema, 44.000 km, letnik 1996/97, 5V, kovinske barve, prodam. ☎ (068)71-785, po 18. uri. 3948
FORD ESCORT 1.4 karavan, letnik 1991, ugodno prodam. ☎ (068)28-369, popoldan.
CLIO 1.4 RT, letnik 1993, registriran do 7/2000, in jugo 55, letnik 1990, prodam. ☎ (068)75-334 ali (041)6976-963. 3966
FORD FIESTO 1.3, letnik 1993, dobro ohranjeno, 5V, prodam. ☎ (068)344-157.
R 4 GTL, s prtilajnikom, vlečno ključo in radiem prodam najboljšemu ponudniku. Matič, ☎ (068)21-589. 3963
R 5, letnik 1990, registriran do 4/2000, kovinsko siv, prodam. ☎ (068)42-764 ali (041)773-485. 3960
KADETT 1.3, letnik 1985, rdeč, registriran do 5/2000, prodam. ☎ (068)45-216. 3985

POSEST

V SLOVENSKI ISTRI nad Koprom prodamo veliko istrsko hišo, elektrika, voda, telefon, asfalt. ☎ (041)808-034. 3981
NJIVO v Vavti vasi, 19 a, prodam. ☎ (068)83-396. 3953

PRODAJ

KAMEN, pohorski škrljavec, naraven, različnih barv in debelin, prodajamo. Nudimo polaganje kamna in prevoz. ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 3748
LES, stenski opaž, bruna, ostreže, late, talni pod, rezan les prodajamo. Nudimo prevoz! ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478.
OPAŽ, smrekov, stropni ali talni, in zaključne letve, suhe, prve ali druge klase, prodam. Dostava brezplačna! ☎ (063)451-082. 3780
NOV rdeč športni avtosedež Sparco prodam. ☎ (041)685-835. 3880
GOZDARSKE VERIGE za vleko hlodov in vrtljive drsnike prodam. ☎ (041)821-187.
SNEŽNE ROLBE za motokultivatorje, nove, po 65.000 SIT, in samohodne snežne rolbe (na zalogi), prodajamo. ☎ (061)639-320.
PANCERJE št. 38 - 39 ugodno prodam. ☎ (068)324-377. 3951
AVTORADIO KENWOOD KRC 977 R, novi model, ter Wechler - SET 10 CD 5971 R, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (068)84-015. 3954
SYNTHESIZER, 5 oktav, 100 ritmov, adapter, stojalo, kovek, ugodno prodam. ☎ (041)320-393, popoldne. 3980
SVINJSKI špeh prodam. ☎ (068)321-957.

RAZNO

VEDEŽEVANJE PO POŠTI: Postavite jasno vprašanje. Navedite rojstni datum. Plačilo po povzetju 1500 SIT + PTT za eno vprašanje. Storžek - MC, d.o.o., Partizanska 2, 2319 Poljčane. 3728
INŠTRUIRAM računovodstvo, statistiko in ostale strokovne predmete na srednji in visoki šoli ekonomske usmeritve. ☎ (068)324-377. 3922
ZDRAVITELJSTVO Alojz Rodič, s.p., nudi odpravo telesnih in duševnih bolečin ter informacije o možnostih izbiranja s konstantnim razsodanjem! Naročite se na! ☎ (068)81-116 ali (041)688-044. 3942
NOVI TRG, oddam ali prodam vpeljano trgovino, 50 m², primerno za gostinski lokal. ☎ (041)208-773. 3958

NAJ VAM KAPNE, PREDEN VAM KAPNE!

O SANACIJI STREHE SE POGOVORITE Z NAŠIM STROKOVNJAKOM.

POKLIČITE

0602 85 058 TAKOJ!!!

BRAMAC

POKOJINSKE BONE, delnice vseh skladov in podjetij lahko prodate preko bomo-posredniške družbe Medvešek Pušnik v Mercator centru v Novem mestu. ☎ (068) 3930-262. 3943

LOKAL, 22 m², na Novem trgu v Novem mestu oddam. ☎ (068)371-590. 3950

DU METLIKA daje v najem trgovsko - poslovalni lokal, 40 m² in 41 m² skladišnih prostorov ter ustrezni parkirni prostor. Lokal se nahaja v Kolodvorski ul. 1 v Metliki. Vse informacije na ☎ (068)58-517 ob torkih in četrčkih od 8. do 11. ure ali na (068)58-230 izven tega časa. 3955

V NAJEM ODDAM poslovni prostor na Seidlovi 28 a, 35 m², prodam pa kombi R traffic T 1400 D, letnik 1995. ☎ (068)324-447 ali (041)697-942. 3956

V NAJEM oddamo gostinski lokal v obratovanju Sereš, C. na Polzevo 2, Višnja Gora. Resni interesi naj se javijo osebnost! ☎ (061)784-102. 3982

PREBAVNE TEŽAVE - zaprtje odpravite z našim izdelkom iz sadov narave. Uspeh zagotovljen. ☎ (061)483-085. 3972

FOTO ADI obvešča stranke, ki so koristile foto usluge v Kasteleči 1, Novo mesto, naj zaradi prenehanja poslovanja dvignejo svoja naročila (fotografije) na ☎ (068)341-373. Ludvik. Cenjenim strankam želim vesel božič, srečno in uspešno novo leto 2000.

POUČUJEM diatonično harmoniko za tekmovalca in dušo ter inštruiram matematiko in fiziko za srednjo šolo. ☎ (068)325-118.

SLUŽBO DOBI

V PICERII v centru Novega mesta zaposlimo 2 dekleti za delo v strežbi, 2 kuharja in picokepa. ☎ (068)322-223. 3973

V PICERII zaposlimo deklet z izkušnjami in veseljem do strežbe. ☎ (061)667-361.

NATAKARICO za delo ob vikendih, lahko tudi študentko, zaposlimo. ☎ (041)584-636.

MIZARJA in lesnega delavca zaposlimo. ☎ (068)65-828. 3987

STANOVANJA

MANJŠO opremljeno garsonjeto za eno osebo, s posebnim vvhodom, oddam. ☎ (068)325-387. 3965

DVOINPOLOSNO mansardno stanovanje, 63 m², v Novem mestu, Ul. Slavka Gruma, novejši, prodam. ☎ (041)787-465. 3971

DVE SOBI oddam v centru Novega mesta, primerni za študente in ostale. ☎ (068)28-831, popoldan. 3974

ŽENITNE PONUDBE

SI ŽELITE DRUŽBE, potrebujete pogovor, nasvet? Pokličite! ☎ (090)46-52, 156 SIT/min. 3727

29-LETNA vzgojiteljica, ljubiteljica otrok, išče moškega za resno zvezo. Če si tudi ti razočaran, me pokliči na ☎ (090)42-17. 3959

ŽIVALI

BIKCA, starega 8 tednov, sivca ali simentalca, kupim. ☎ (068)52-552. 3957

PRAŠICE, 25 do 70 kg in enega, 150 kg, prodam. ☎ (068)65-590. 3961

3 PRAŠICE, 160 do 180 kg, domača hrana, prodam. ☎ (068)771-037. 3967

PRAŠICE za zakol, 90 do 130 kg, prodam. ☎ (068)73-242. 3969

PRAŠICE, 140 do 160 kg, prodam. ☎ (068)73-359. 3970

KRAVO za zakol ali polovico mesa prodam. ☎ (068)25-846. 3976

2 PRAŠICA, težka 180 kg, prodam. ☎ (0608)87-606, po 14. uri. 3986

2 PRAŠICA prodam. Možen tudi zakol. ☎ (068)48-442. 3964

PRAŠICA, 130 kg, prodam. ☎ (068)84-256.

PRAŠICA za zakol, 160 kg, domače krmljen, prodam. ☎ (068)73-563. 3949

SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA NOVO MESTO

Ulica talcev 3/a

8000 NOVO MESTO

razpisuje mesta predavateljev za program višje strokovne izobrazbe

POSLOVNI SEKRETAR

za naslednja predmetna področja:

1. Poslovno sporazumevanje v tujem jeziku ANG
2. Psihologija dela
3. Ekonomika in menedžment podjetja
4. Gospodarsko pravo
5. Računalništvo in informatika
6. Poslovno sporazumevanje v slovenskem jeziku
7. Organizacija poslovanja
8. Računovodstvo in finančno poslovanje
9. Javna uprava
10. Poslovno sporazumevanje v tujem jeziku NEM
11. Sodobno pisarniško poslovanje
12. Koncepti in veščine komuniciranja
13. Računalniški praktikum
14. Praktično izobraževanje

V skladu z 92. in 96. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 12/96) bo naziv predavatelja višje šole podeljen kandidatu, ki izpolnjuje predpisane pogoje glede:

- izobrazbe (Ur. l. RS, št. 91/98 - Odredba o izobrazbi predavateljev in drugih strokovnih delavcev v programu za pridobitev višje strokovne izobrazbe Poslovni sekretar),
- delovne dobe - najmanj tri leta delovnih izkušenj,
- vidnih dosežkov na strokovnem področju (Ur. l. RS, št. 27/96 - Kriteriji za določitev vidnih dosežkov na strokovnem področju za pridobitev naziva predavatelj višje šole).

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v roku 15 dni na naslov: Srednja ekonomska šola Novo mesto, Ulica talcev 3/a, 8000 NOVO MESTO, s pripisom "VIŠJA STROKOVNA ŠOLA".

Kandidati bodo o izbiri obveščeni po končanem uradnem postopku.

Spoštovani naročniki Dolenjskega lista!

Po uvedbi davka na dodano vrednost smo sredi leta prešli na trimesečno izterjavo naročnine za Dolenjski list. Menili smo, da bomo tako ubili dve muhi na en mah: vam olajšali plačevanje časopisa, sebi pa poravnavo davčne obveznosti.

Zaradi nas bi lahko tako ostalo tudi še naprej, ker pa smo od številnih naročnikov prejeli pobudo, naj naročnino spet pobiramo po starem, torej na pol leta, smo se odločili, da o tem pobaramo vas, in sicer v obliki ankete. Pri odločitvi, kako boste v letu 2000 plačevali naročnino, bomo upoštevali večinsko mnenje, ki ga lahko izrazite z izpolnitvijo spodnjega anketnega lističa.

Da se ne boste trudili zaman, bomo med tistimi, ki bodo pripisali tudi svoj naslov, izžrebali dobitnike za 10 nagrad, in to pet povabil na izlet naročnikov Dolenjskega lista ter pet knjig. Izpolnite in izrežite torej anketni listič ter ga prilepljenega na dopisnici ali v pisemski ovojnici pošljite na naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, in sicer do 31. decembra letos.

Za kakšen način plačevanja naročnine se boste odločili, vas bomo obvestili v prvi številki prihodnjega leta, ko bomo objavili tudi seznam nagradencev. Pa še tole: če se bo večina odločila za polletni način, ne bo nobenih ovir, da na izrecno željo posamezni naročniki ne bi mogli plačevati naročnine tudi na tri mesece ali celo za vsak mesec posebej, o čemer se bodo kajpak dogovorili z naročniško službo.

Pred durmi je konec leta in nekatere že zanima, kako bo s koledarjem pri Dolenjskem listu. Ne bojte se, ne samo enega, celo dva koledarja smo pripravili za vse naročnike in tiste, ki časopis kupujejo v kiosku ali trgovini. Enolistni koledar bo priložen zadnji letošnji številki časopisa, najkasneje v drugi številki pa bodo naročniki prihodnjega leta v Dolenjskem listu prejeli še ličen dvanaestlistni stenski koledar s posnetki slik iz novomeške Galerije Kralj. Da bomo nekaj slik z žrebom razdelili med naročnike, najbrž ni treba posebej poudarjati.

Uprava Dol. lista

Anketa o načinu plačevanja naročnine za Dolenjski list

Naročnino želim plačevati (obkrožite):

na pol leta

na tri mesece

vsak mesec

Moj naslov (ni obvezen):

Anketni listič pošljite na naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
Uredništvo: Jožica Dornič (v.d. odgovorne urednice), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar

Izhaja ob četrčkih. Cena izvida 210 tolarjev; naročnina za 13 izvodov v 4. trimesečju 2.574 tolarjev, za upokojece 2.314 tolarjev, za pravne osebe 5.148 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvida oz. naročnine je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

Oglaš: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpis 3.300 tolarjev. V ceni oglaš oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglaš je upoštevan 19-odst. DDV.

Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: 52100-601-59881. Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d. Novo mesto: 970-7100-4405/9.

Naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.
Telefoni: uprava, uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; propagandna in naročniška služba 323-610; mali oglaš in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet: http://www.dol-list.si
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

KREKOVA BANKA

UGODNA PONUDBA KREDITIRANJA PREBIVALSTVA DO 5 LET ZA KOMITENTE IN NEKOMITENTE

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 371-9860
www.krekova-banka.si
Da bo denar v službi človeka

Super zakladnica daril do 24. 12. 1999

3 LETA GARANCIJE

Super Cena
58.900 SIT
TV EVELUX ES 55 TS
diagonala ekrana 55 cm, 100 program, mest

Super Cena
1.990 SIT
Stenska ura

Super Cena
5.790 SIT
Namizna tehtnica Viktorija

Super Cena
8.990 SIT
Kotna brusilka ISKRA KB 69C + el. podaljšek
moč 850 W, 11.000 vrt./min.

Gotovinski popusti s kartico Kovinotehna

KOVINOTEHNA

2000 IZZIVOV V NOVEM TISOČLETJU!

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

novi! Le najboljše je dovolj dobro za zdravje!

- ROČNE MASAŽE
- BISERNE IN ZELIŠČNE KOPELI
- SAVNA
- NOTRANJI TERMALNI BAZENI
- FITNES

Vsaki dan, tudi ob nedeljah!

Ob nakupu petih celih ročnih masaž vam podarimo vstopnico za bazen!

Informacije in rezervacije

068/65-230, 66-012

KRKA ZDRAVILIŠČA

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282

tel.: 068/342-470

mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

• **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhopolju, Orehoviči, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Ljubljani...

• **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju...

• **VIKENDE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podobočju, Tolstem vrhu, Novi Gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane), na Trški gori...

• **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Šentruptu, Grobljem pri Šentjerneju...

• **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku...

• **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Šmarjeti, Beli krajini...

• **NAJEM:** v najem oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

SPORTNI CENTER
FIT FUN
FITNESS - SOLARIJ - MASAŽA
Voraneva ulica 1
(Regijske košenice)
Novo mesto
Tel.: 068/322-827

RADIO BREŽICE
na 88,9 in 95,9 MHz

PROTEKT P
NOVO MESTO

STUDIO
103.0 MHz

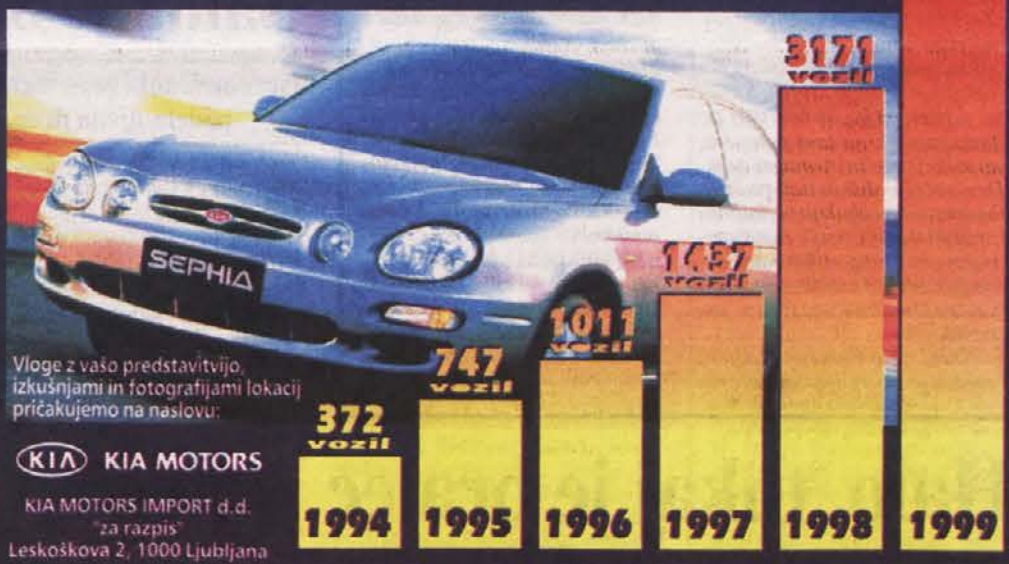
TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

Pridružite se ambiciozni skupini avtomobilskih prodajalcev in serviserjev!

Če vam podatki o priljubljenosti in prodaji vozil KIA v Sloveniji kaj pomenijo, potem boste verjetno želeli postati naš resen partner. Generalni uvoznik in distributer vozil Kia za Slovenijo, KIA MOTORS IMPORT d.d., vas vabi, da se za prodajo in servis vozil Kia pridružite na naslednjih področjih:

KOPER, SEŽANA, PIRAN, IZOLA, AJDOVŠČINA, NOVO MESTO, ČRNOMELJ, METLIKA, TRBOVLJE, ZAGORJE, HRASTNIK, GROSUPLJE, TREBNJE in KOČEVJE.

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

068/321-878

Vabljeni

DOLENJSKI LIST

Če plačate samo pol Škode, lahko dobite do 5 let!

Kredita. Kaj ste pa vi mislili?

Pri nakupu katerega koli modela Škode vam ponujamo posebno ugodnost! Polovico vrednosti avtomobila plačate takoj, plačilo druge polovice pa vam odložimo za vsaj eno leto! Potem se s svojim prodajalcem pogovorite o načinu odplačevanja druge polovice Škode. Lahko jo plačate takrat, lahko pa se dogovorite za kredit! Kar vam pač bolj ustreza. Ponudba velja za vse modele vozil Škoda. Oglasite se v najbližjem salonu vozil Škoda in izberite svojo Škodo!

Renato Zorko

Renato Zorko je po osnovni šoli v Brežicah, pedagoški gimnaziji v Brežicah in Novem mestu ter študiju pedagogike in sociologije na ljubljanski filozofski fakulteti v brežiškem radiu honorarno pripravil petnajstminutno športno oddajo. V RTV Ljubljana so ga poučili o odlikah dobrega voditelja govornih oddaj. Tako je kmalu postal med prvimi na radiu v Brežicah voditelj novinar. Posebej se je tam posvečal športu in pri tem nekako postavil temelje športnemu programu.

V zadnjem obdobju Zorkovega radijskega novinarjenja so se v športnem uredništvu dosti posvečali izboru športnika leta. Enega od dveh načinov izbiranja je Zorko s kolegi podprl z računalniškim programom. Zorka z brežiškega radia pa se mnogi spominjajo ne samo po novicah o športu, zanj vedo tudi po drugih oddajah. V začetku svojega radijskega obdobja se je oglašal z oddajo Magični studio, pozneje je prihajal v eter kot zgovorni voditelj oddaje Radio čao-bao, za tistim pa je voditeljsko-novinarsko profesionalno razsajal s svojim Tornadom, zabavno kontaktno oddajo. Nekoč vmes se je pojavil na radijskih valovih tudi Zorkov "Slogar vajenec".

Oddaja s tem naslovom je preselila avtorjeva pričakovanja. Zorko je s Slogar vajencem hotel zagotoviti v programu kontaktno oddajo, ki bi delovala kot nekakšen debatten krožek. Številni poslušalci pa so hlastnili po priljubljenosti, ki jo ponuja naslov, in tako je radijski voditelj-novinar hočeš nočeš postal mnogim radovednim klicateljem pravcati radijski slogar v živo, cenjeni preprokovelec iz ciganskih kart, zanesljiv bralec usode, nekakšen vsevid. Telovadka je tista, ki dela dobrega trenerja, ne obratno.

Skozi že omenjeni Magični studio je po radijskih valovih

naravnost v posavska stanovanja prihajal na obisk Renato Zorko-čarodej. Rokohitric, ki jim je tako na daljavo razgrinjal drobne skrivnosti velikih čarodejstev, je drugače tudi v živo nastopal na tekmovanjih čarodejev.

Zorko in Radio Brežice sta v istem letu praznovala vsak svoj petintrideseti rojstni dan. Renato je nekako živel z radiom. V besedah o delu v radijski hiši namreč zna biti zelo osebno izpoveden: "Marsikaj sem na radiu naredil prvi, na primer prvo silvestrsko in prvo jutranjo oddajo. Da sem to lahko dosegel, je zaslužen tudi takratni kolektiv, ki je naredil marsikaj zame. Dobro smo sodelovali. Hvaležen sem kolegom. Rad se spominjam radia. Čeprav bi zdaj težko šel nazaj!"

Čeprav drugje, je še vedno tudi v novinarstvu. Letos marca se je zaposlil pri Združenju veteranov vojne za Slovenijo in je tam glavni in odgovorni urednik časopisa Veteran vojne za Slovenijo, ki ga je pred tem nekaj časa urejal honorarno. Časopis dela tudi nekako iz sebe: kot udeleženec vojne za Slovenijo, kot pripadnik 174. protidiverzantskega voda Teritorialne obrambe Slovenije Brežice, kot nasilec bojnega znaka Medvedjek in spominskega znaka Obrani domovino, tudi kot podpredsednik brežiškega območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo.

Trideset let dela v športu, potem ko je s sedmimi leti odšel v takratno telovadno društvo Sokol v Brežicah. Bil je pobudnik ustanovitve gimnastičnega društva Rain Krško, ki je ohranilo svoje brežiško poreklo, vendar je pred časom na pobudo takratnega krškega župana Danila Siterja preneslo sedež v Krško. Društvo Rain Krško, ki se ukvarja z žensko gimnastiko, vključuje 75 telovadk, med temi 12 selekcij skrajnih tekmovalk B-programa Gimnastične zveze Slovenije.

Tudi sam je bil telovadec od 1. do 8. razreda. Pozneje je odšel k atletom in bil eden prvih članov brežiškega atletskega kluba. Gimnastiko je vžljubil in živi zanj tudi skozi omenjeno društvo Rain Krško. Tam je tudi trener. Trener je po njegovem pomemben človek na športnikovi poti do uspeha, vendar je veliko pomembnejši športnik sam. "Trenerji smo zato, da znanje prenesemo na telovadko, in telovadke so tiste, ki dosežejo dobre rezultate. Telovadka je tista, ki dela dobrega trenerja, ne obratno."

M. LUZAR

Boš videl, kaj dela Dolenjčec

V Rudolfovem 2000

NOVO MESTO - V sodelovanju s TV Slovenija in oddajo Po domače Dolenjci na čelu z Lojzeto Slakom pripravljajo že 10. jubilejno prireditev Boš videl, kaj dela Dolenjčec - v Rudolfovem 2000. Prireditev s televizijskim snemanjem bo v petek, 17. decembra, ob 16. uri in ob 19.30 v dvorani Teniškega centra na Otočcu. V oddaji bodo na poseben način predstavili dolenjsko metropolo Novo mesto, nekaj iz njene zgodovine, povedali o znanih ljudeh, ki so vtisnili svoj pečat dolenjski umetnosti in kulturi ali kako drugače zaznamovali čas, ko so v njej živeli in ustvarjali. Seveda bo prireditev tudi v znamenju praznovanja zadnjega decembra v tem tisočletju.

Tako bo oddajo po 634 letih povezoval kar "Rudolf" sam, o Dolenjcih pa bo kaj sočnega povedal tudi Janez Trdina. Prizorišče prireditve bo znameniti novomeški Glavni trg s Kettejevimi vodnjakom. Poleg ansambla Lojzeta Slaka bodo nastopili še: Slovenski muzikantje, Ansambel Franca Miheliča, Mladi Dolenjci, Ansambel Petra Finka, Andrej Šifrer, Lastovke, ekipa Modre kronike in folklorna skupina Kres.

INDUSTBAG IN SROU PA LETU V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ - V Mladinskem kulturnem klubu v Črnomlju bosta v soboto, 11. decembra, nastopili skupini Industbag in Srou pa letu. Pričetek koncerta bo predvidoma ob 22. uri.

PREDAVANJE V METLIŠKEM GRADU

METLIKA - Tadeja in Matjaž M. Nemanič imata predavanje Celoletno popotovanje okoli sveta ali več sreče kot pameti. Predavanje, obogateno z diapozitivi, organizira Klub belokranjskih študentov v prostorih metliškega gradu v petek, 10. decembra, ob 20. uri.

Sanja je osvojila Črtico

Novomeščanki prvo mesto na festivalu Črtica S - Kmalu izideta njena druga kasete in prva zgoščenka

NOVO MESTO - Novomeški osmošolki Sanja Cerjak se te dni kar smeje, saj si je sredi novembra pripelala prvo mesto na festivalu Črtica v Sežani, ki ga je prenašala televizija TV3, poleg nje pa še cela vrsta lokalnih radijskih postaj. Za nastopajočo v Črtici S (mlajši) in Črtici XXL (starejši) so glasovali poslušalci lokalnih radijskih postaj in ostali z dopisnicami.

Ljudske pojejo pesmi po starem

Tri leta delovanja skupine ljudskih pevcev Fantje z vasi iz okolice Škocjana in Bučke - Zbranih imajo že kakih 150 pesmi - Obujajo tudi stare običaje

ŠKOCJAN - Na večer pred miklavževim je minilo ravno tri leta, kar se je skupina možakov iz okolice Škocjana in Bučke, ki jih je družila ljubezen do petja ljud-

Taksi, prosim!

Pili smo, kot bi prodali cerkev. Jože je častil rojstvo sina, Jani pa se je silil vmes z rundami, ki naj bi prikile njegovo žalost zaradi izgube službe. Pingvinsko odet natak je najprej nosil na našo mizo rum-kole. Tudi Hemingway jih je nekdaj rušil in prispel je celo do Nobelove nagrade. Kdo ve, kje so naše meje? Mešanico alkohola in brezalkohola smo presekali s francoskim konjakom. Malce nas je streslo, a to ni bil razlog, da ne bi prijatelji naročili meter brizganca, ki so končali v naših grlih. Ko je prihajal natakar k naši mizi s polnim pladnjem penečega vina, je Jani zavpil: "Natakar, taksi, prosim!" Verjetno se je spomnil televizijske reklame, v kateri svetuje policija. Manj možnosti je, da se je zavedal nevarnosti, če bi kdo od nas sedel za volan. Enostavno smo bili preveč trdi. Ob kriku je natakar obstal kot vkopani. Izbuljenih oči je mukoma iztisnil: "Kaj bi?" "Taksiiii!" je rjovel Jani. Iz gostinske kuhinje je bilo slišati pritajen smeh, natakar pa je brundal v brado: "Gospoda misli, da je v Ljubljani. Taksi, ha! Narišejo si ga lahko. Nazadnje je bil taksi v tej jazbini pred leti, ko je pripeljal iz mesta slovenskega Kanadčana Lujza. Taksi, kaj še!"

Po nas je prišla moja žena, ki jo je po telefonu poklical natakar. Ozmerjala nas je s pijandurami ter z navnimi norci, ki verjamejo televizijskim reklamam, celo tistim, ki jih naroči policija. "Na mraz bi jih postavili, pa bi imeli taksi!" je svetovala priklanjajočemu se natakarju.

TONI GAŠPERIČ

skih pesmi, zbrala v zidnici Ivana Švigelja pod cerkvijo na Stopnem. Tako je nastala skupina Fantje z vasi, ki goji ljudski način petja. Pojejo predvsem pesmi, ki so jih ob raznih priložnostih prepevali vaški in družinski pevci iz teh krajev in širše okolice. Od takrat se pri prvem gostitelju Švigelju, ki je eden od osmih pevcev te skupine, dobivajo vsak terek na vajah.

Prav na tretjo obletnico ustanovitve, v nedeljo, 5. decembra, zvečer so Fantje z vasi v prepolni dvorani gostilne Luzar v Škocjanu pripravili koncert ljudskih pesmi ob izidu svoje druge kasete. Poleg njih so nastopili še lovski rogisti, ki pogosto nastopajo z njimi, in nadvse ljubka dekliška pevka skupina Raglje iz Trebnjega, ki tudi goji staro slovensko ljudsko pesem.

"Pojemno izključno ljudske pesmi na ljudski način, tako kot se je včasih pelo na vasi, to ni zborovsko, oktetovsko petje," pravi Franc Oberč, organizacijski vodja te skupine osmih ljudskih pevcev. "Pojemno tudi take pesmi, ki jih današnji rod sploh ne pozna več, marsikatero smo rešili pozabe; obiskujemo stare ljudi v naših krajih, da nam zapojejo kakšno staro ljudsko pesem. Zgodilo se je, da se je 90-letni možak spomnil treh kitic neke pesmi, vsebino do konca pa nam je podal v nevezani besedi. Pa smo jo potem mi v ljudskem duhu obnovili, lahko bi rekli, da smo pesem restavrirali. Vsi smo ljubitelji ljudske pesmi in petja in pojemo iz veselja in lju-

bezni, želimo ohraniti ljudsko bogastvo in ga predati mlajšim rodovom. Pri tem delu nas močno spodbuja in podpira Mirko Ramovš iz Narodopisnega inštituta pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti."

Prvič so Fantje z vasi nastopili prav v Luzarjevi gostilni v Škocjanu, potem pa na raznih prireditvah, zlasti jih vabijo na prireditve, na katerih nastopajo ljudski pevci. V prvem letu obstoja so imeli 15 nastopov, v drugem 30, letos pa so nastopili že več kot 40-krat. "Pojemno tudi ljudske nabožne pesmi, romarske in koledniške," je povedal Oberč. Zapojejo že okoli 90 izvirnih ljudskih pesmi, zbranih pa jih imajo že kakih 150. Na prvi kaseti, ki je izšla letos spomladi, jih je 14, prav toliko pa tudi na drugi, ki je izšla te dni. Fantje z vasi, ki delujejo v okviru Kulturnega društva Škocjan, si s kulturnim in turističnim društvom prizadevajo tudi za obujanje starih, že skoraj pozabljenih ljudskih običajev. Tako so obudili jurjevanje pri podružnični cerkvi v Grmovljah, trikralsko koledovanje, za letos pripravljajo štefovnanje, na konji in pesmijo v Goriški vasi.

Ljudje njihovo petje in obujanje starih običajev sprejemajo navdušeno in s hvaležnostjo. Tako so starega možaka, ko so mu na zadnjem trikralskem koledovanju zapeli pod oknom, ganili do solz. Sam je v mladosti, pred danjimi leti koledoval, potem pa celih 50 let ni slišal koledniške pesmi.

A. BARTEJL

FANTJE Z VASI - Ob tretji obletnici delovanja in izidu njihove druge kasete so Fantje z vasi nastopili pred prepolno dvorano Luzarjeve gostilne v Škocjanu, kjer so imeli tudi svoj prvi nastop. (Foto: A. B.)

DOLENJSKI LIST

6. decembra 1990

Še trda bitka za regijsko bolnišnico

V programu občinskega samoprispevka, ki ga zdaj zbirajo v novomeški občini, sta tudi gradnja nove novomeške porodnišnice in sanacija novomeške bolnišnice. Ta investicija, za katero je predvidenih 65 odstotkov vseh sredstev samoprispevka, je v planu nekako za drugo polovico petletnega zbiralnega obdobja. Priprave na gradnjo pa že potekajo, trenutno s pripravo idejnih projektov, s katerimi projektant celo že kasni.

Novoteks zbral denar za plače

Delavci Novoteksove Tkanine so v sredo pred prazniki po dvodnevni stavki - v njej so se z njimi solidarizirali tudi delavci Konfekcije, ki pa so delali, da bi izpolnili izvozna naročila - vendarle dobili plače. Občinska skupščina sicer ni dala zahtevanega jamstva na račun proračunskih sredstev, ni pa izključila jamstva na račun hipoteke nad nepremičninami in LB Dolenjska banka je dala nekaj denarja, tako da so z izterjanimi terjatvami vred v Novoteksu zbrali vsoto, potrebno za plače.

Kakovost pada

Posavski inšpektorji ugotavljajo, da se močno slabša kakovost živil. Vendar padanje kakovosti lahko ugotavljajo le po organoleptičnem videzu, manj pa z analizami, ki so izredno drage in inšpekcije zanje nimajo denarja. Tako so ugotovili slabo kakovost Gavrilovičeve salame v Agrarii v Brežicah. Jutranjka iz Sevnice pa je prijavila slabo kakovost mesnega narezka gala, ki so ga nabavili v Mercatorju v Sevnici.

Manjša proizvodnja celuloze

V krškem Vidmu so 26. novembra ustavili oz. omejili proizvodnjo smrekove celuloze, kar bo trajalo do 6. decembra. V Vidmu pojasnjujejo, da je to normalen ukrep v primeru neugodnih tržnih razmer, ki se ga poslužujejo tudi vsi svetovni proizvajalci.

Nič več kritik na račun klavnice?

Po podatkih iz poročila o preiskavah odpadnih voda črnomljske industrije, ki se bodo stekale v črnomljsko čistilno napravo, ko bo zgrajena, je klavnica v Črnomlju peti največji potencialni onesnaževalec vodotokov v občini. Med tistimi, ki posredno ali neposredno onesnažujejo Lahinjo, pa je z 8 tisoč prost. metri porabljenega vode na leto na drugem mestu, takoj za IMV.

Že ovce iz Bosne

Pred tednom dni so pastirji iz Bosne prignali v kočevsko občino okoli 60 ovac na nomadsko pašo. Taka pašna je prepovedana, pastirji pa so že napravili nekaj škode domačim kmetom - kooperantom, in sicer na območju Kneže Lipe, kjer so pri ograjenih pašnikih potrgali žico in polomili izolatorje.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Takoj je dobil nazaj izgubljeno torbico - Tika oglašuje preveč - V domovih starejših občanov je marsikaj narobe - Pogrešajo zabojnike za steklo in papir - Labodov direktor

Rubriko, ki je največkrat namenjena negativnim kritikam, tokrat začnemo s pohvalo. Jože Lužar iz Novega mesta je pred dnevi izgubil torbico z vsemi dokumenti, toda še preden je prišel domov, je bila njegova žena obveščena, da ga torbica čaka na Rdečem križu. Pred svojo hišo jo je našla neka ženska, verjetno na Cankarjevi ulici, in poskrbela, da jo je lastnik spet dobil. Lužar se gospe zahvaljuje za poštenost, ki je vredna posnemanja.

Vesela nad pomočjo mimoidočih pa je bila prejšnji teden tudi Mirnopečanka. Na poti domov je

na cesti pri romskem naselju Žabjek, kjer vožnja že zaradi množice podivjanih psov ni niti najmanj varna, povozila nastavljen kos pločevine in predrla gumo. Sokranjoma, ki sta ustavila in ji pomagala namestiti rezervno gumo, čeprav se jima je že mudilo v službo, se lepo zahvaljuje.

Toneta iz Kostanjevici moti preveliko oglaševanje trgovine Tika iz Trebnjega v raznih medijih, predvsem na Studiu D in Radiu Sraka. "Z reklamami enostavno pretiravajo, da grejo človeku že na živce. Kaj ne vedo, da se dobro blago tudi samo hvali?"

Upokojena Dolenjka je povedala, da je žal dostikrat razočarana nad slabo oskrbo starejših v domovih upokojencev. Sama ima sorodnike in prijatelje v metliškem in črnomljskem domu. Pogosto jih obiskuje. "Ne vem, kako da ne vedo, da stara ženska na primer ne more sama odpreti podstrešnega okna, slabo deluje tudi zobozdravstvena služba," je povedala in dodala, da si sama svoje starosti ne želi preživet v domu, občina pa naj le kontrolira, v kakšnih domovih živijo njihovi starejši občani. Več bi bilo po njenem mnenju treba narediti tudi za pomoč na domu. Pozna blok v Novem mestu, v katerem živi kar 25 upokojencev, nekaj je celo invalidov. "Pomagalo bi že, če bi na stenah uredili ročaje, saj ponavadi ni niti dvigal. Kako naj star in bolan človek pride v četrto nadstropje?!" se sprašuje upokojen-

ka, ki pogreša tudi dnevno varstvo za starejše, tako kot je v vrtcih za otroke. "Starejši bi bili lahko tako dlje časa doma, v svojem okolju."

France z Otočca je pohvalil Komunalno Novo mesto, da dobro skrbi za čistočo narave. Meni pa, da bi bilo potrebno v strnjem naselju, kot je stari Šentpeter, in v novem naselju poskrbeti za ločena zabojnike: za papir in za steklo. "Ni prav, da vse mečemo v eno. Čimveč bi morali iti v reciklažo. Ko sem zadnjič doma nekaj pospravil, sem iskal prazen zabojnik za steklo. Našel sem ga šele na Drski pri Mercatorjevi trgovini, pa še ta je bil prepoln. Steklo je bilo že zraven na tleh, tako da sem ga tam moral pustiti tudi sam," je povedal France.

"Kakšne vrste človek je Labodov direktor, ki ima menda na mesec nekaj manj kot šest milijonov tolarjev plače? Koliko let morajo delati delavke za tak znesek? Ne morem verjeti, da so takšni ljudje na svetu!" je povedal Stanko iz Pivke.

Samostojni podjetnik iz Megalesa v Straži je pohvalil mlade policiste iz Dolenjskih Toplic. Pred kratkim so nepridipravi vdrl v šolski center v Straži in tudi v pisarno Megalesa. Policisti so v zelo kratkem času dobili nazaj tako odvzete stvari: računalnik s tipkovnico, našli pa so tudi storilce. Za trud in korektno delo se jim zahvaljuje.

L. M.

Sanja Cerjak s plaketo za prvo mesto na nedavnem festivalu Črtica S. (Foto: B. D. G.)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda kakšno pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.